

Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Republice Słowackiej

**Urząd Zamówień Publicznych
2023**

Mateusz Posieczek

**Przewodnik
po procedurach udzielania
zamówień publicznych
w Republice Słowackiej**

Urząd Zamówień Publicznych

Warszawa 2023

Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Republice Słowackiej

Autor:

Mateusz Posieczek

Konsultacja:

Wojciech Pyziak

Wydawca:

Urząd Zamówień Publicznych

www.gov.pl/uzp

e-mail: uzp@uzp.gov.pl

ISBN: 978-83-67800-01-3

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1 WPROWADZENIE DO SYSTEMU PRAWA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W REPUBLICIE SŁOWACKIEJ	6
1.1. Podstawy prawne	7
1.1.1. Ustawa nr 343/2015 o udzielaniu zamówień publicznych i zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw	7
1.1.1.1. Informacje ogólne	7
1.1.1.2. Wielka nowelizacja	9
1.1.2. Akty wykonawcze, decyzje Urzędu Zamówień Publicznych i orzecznictwo	10
1.2. Zakres przedmiotowy	12
1.2.1. Wprowadzenie – zamówienia publiczne	12
1.2.2. Zamówienie publiczne	12
1.2.3. Podział zamówień publicznych	13
1.2.3.1. Podział ze względu przedmiot zamówienia	13
1.2.3.2. Podział zamówień ze względu na wartość przedmiotu zamówienia	15
1.3. Zakres podmiotowy	17
1.3.1. Zamawiający	17
1.3.1.1. Pojęcie instytucji zamawiającej	18
1.3.1.2. Pojęcie podmiotu zamawiającego	19
1.3.1.3. Pojęcie podmiotu dotowanego	20
1.3.1.4. Reżimy udzielania zamówień dla poszczególnych kategorii zamawiających	20
1.3.1.5. Centralny zamawiający i wspólne udzielanie zamówień	21
1.3.2. Wykonawca	22
1.3.2.1. Pojęcie wykonawcy	22
1.3.2.2. Pojęcie kandydata	23
1.3.2.3. Pojęcie oferenta	23
1.4. Organy odpowiedzialne za zamówienia publiczne	23
1.4.1. Urząd Zamówień Publicznych	23
1.4.2. Biuro Rządu Republiki Słowackiej	24
ROZDZIAŁ 2 UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W REPUBLICIE SŁOWACKIEJ	26
2.1. Zasady udzielania zamówień	27
2.1.1. Wprowadzenie – naczelnne zasady systemowe	27
2.1.2. Zasada równego traktowania wykonawców	28
2.1.3. Zasada zakazu dyskryminacji	29
2.1.4. Zasada przejrzystości	29

2.1.5. Zasada proporcjonalności.....	30
2.1.6. Zasada gospodarności i efektywności	31
2.1.7. Informacje dodatkowe	31
2.2 Warunki udziału w postępowaniu	32
2.2.1. Informacje ogólne	32
2.2.2. Warunki dotyczące statusu osobowego.....	33
2.2.3. Fakultatywne przesłanki wykluczenia	34
2.2.4. Samooczyszczenie wykonawców	35
2.2.5. Warunki dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej	36
2.2.6. Warunki dotyczące zdolności technicznych lub zawodowych	37
2.2.7. Jednolity Europejski Dokument Zamówienia	39
2.2.8. Wykazanie spełniania warunków za pośrednictwem innej osoby	40
2.2.9. Wykazanie spełniania warunków przez podmioty wspólnie ubiegające się o udzielenie zamówienia	41
2.2.10. Wykazanie spełniania warunków udziału w postępowaniu przez podwykonawców	41
2.2.2.11. Prekwalifikacja.....	42
2.2.2.11.1. Informacje ogólne	42
2.2.2.11.2. Urzędowy wykaz zatwierdzonych wykonawców	42
2.3. Procedury udzielania zamówień publicznych	44
2.3.1 Informacje ogólne i dane statystyczne.....	44
2.3.2. Procedury dla zamówień małej skali	47
2.3.3. Procedury dla zamówień o niskiej wartości	47
2.3.4. Procedury dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych.....	49
2.3.4.1. Wprowadzenie	49
2.3.4.2. Zwykła procedura dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych	50
2.3.4.3. Uproszczona procedura dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne	50
2.3.4.4. Uproszczona procedura dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi..	51
2.3.5. Procedury dla zamówień o wartości powyżej progów unijnych	52
2.3.5.1. Wprowadzenie	52
2.3.5.2. Procedura otwarta	52
2.3.4.3. Procedura ograniczona.....	53
2.3.4.4. Procedura negocjacyjna z ogłoszeniem.....	53
2.3.4.5. Dialog konkurencyjny	55
2.3.4.6. Partnerstwo innowacyjne.....	55
2.3.4.7. Procedura negocjacyjna bezpośrednia.....	56
2.3.6. Podsumowanie	59

ROZDZIAŁ 3 UBIEGANIE SIĘ O ZAMÓWIENIA PUBLICZNE W REPUBLICIE SŁOWACKIEJ W PRAKTYCE.....	60
3.1. Ubieganie się o zamówienia publiczne w Republice Słowackiej przez polskich wykonawców	61
3.2. Ogłoszenia o zamówieniu.....	62
3.2.1. Gdzie szukać ogłoszeń	62
3.2.1.1. Biuletyn Zamówień Publicznych	63
3.2.1.2. Profil zamawiającego.....	63
3.2.1.3. Dodatkowe informacje	64
3.2.2. Ogłoszenie o zamówieniu i jego elementy	64
3.3. Komunikacja zamawiających z wykonawcami	66
3.3.1. Ogólne zasady.....	66
3.3.2. Narzędzia elektroniczne	68
3.3.3. Elektroniczna Platforma Zamówień Publicznych.....	69
3.4. Dokumenty przetargowe	71
3.4.1. Wprowadzenie	71
3.4.2. Publikacja dokumentów przetargowych	71
3.4.3. Zawartość dokumentów przetargowych.....	72
3.4.3.1. Informacje ogólne	72
3.4.3.2. Opis przedmiotu zamówienia.....	73
3.4.3.3. Projekt umowy	75
3.4.3.3.1. Warunki handlowe	75
3.4.3.3.2. Szczególne warunki realizacji zamówienia.....	75
3.4.4. Wyjaśnienie dokumentów przetargowych.....	76
3.4.4.1. Wprowadzenie	76
3.4.4.2. Wyjaśnienia dotyczące dokumentów przetargowych na wniosek wykonawcy.....	77
3.4.5. Zmiana lub uzupełnienie dokumentów przetargowych.....	79
3.4.6. Zaskarżenie dokumentów przetargowych	80
3.5. Oferta.....	80
3.5.1. Zawartość oferty.....	80
3.5.2. Złożenie oferty.....	82
3.5.3. Terminy składania ofert.....	82
3.5.4. Okres związania ofertą	85
3.5.5. Komisja przetargowa	85
3.5.6. Otwarcie ofert	86
3.5.7. Analiza złożonych ofert	87

3.5.7.1. Wprowadzenie	87
3.5.7.2. Weryfikacja spełniania warunków udziału w postępowaniu	88
3.5.7.2.1. Informacje ogólne	88
3.5.7.2.2. Wyjaśnienia odnośnie spełniania warunków udziału w postępowaniu.....	89
3.5.7.2.3 Protokół z czynności weryfikacji spełniania warunków udziału w postępowaniu .	90
3.5.7.3. Ocena ofert.....	91
3.5.7.3.1. Informacje ogólne	91
3.5.7.3.2. Ocena oferty na podstawie wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia	91
3.5.7.3.2.1. Informacje ogólne	91
3.5.7.3.2.2. Wezwanie do złożenia wyjaśnień.....	92
3.5.7.3.2.3. Rażąco niska oferta.....	92
3.5.7.3.2.4. Odrzucenie oferty.....	94
3.5.7.3.3. Ocena oferty na podstawie kryteriów.....	95
3.5.7.3.3.1. Wprowadzenie – korzyść ekonomiczna	95
3.5.7.3.3.2. Kryteria oceny ofert.....	96
3.5.7.3.3.2.1. Najlepszy stosunek jakości do ceny.....	97
3.5.7.3.3.2.2. Najkorzystniejszy stosunek kosztów życia do jakości.....	98
3.5.7.3.3.2.3. Najniższa cena	99
3.5.7.3.3.2.4. Kryteria niedopuszczalne.....	100
3.5.7.3.4. Protokół z czynności oceny ofert.....	100
3.5.8. Przebieg czynności analizy złożonych ofert.....	101
3.5.9. Informacja o wyniku oceny ofert.....	103
3.6. Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego	103
3.6.1. Wpis do rejestru partnerów sektora publicznego.....	103
3.6.2. Zgodność umowy z dokumentami przetargowymi i złożoną ofertą	105
3.6.3. Okresy karencji	105
3.6.4. Zapewnienie współpracy przy zawarciu umowy	106
3.7. Środki ochrony prawnej	107
3.7.1. Wprowadzenie – procedury rewizyjne.....	107
3.7.2. Wniosek o korektę.....	109
3.7.2.1. Informacje ogólne	109
3.7.2.2. Terminy wniesienia	110
3.7.2.3. Elementy.....	112
3.7.2.4. Rozstrzygnięcie	112
3.7.3. Sprzeciw.....	113
3.7.3.1. Informacje ogólne	113

3.7.3.2. Terminy wniesienia	115
3.7.3.3. Elementy sprzeciwu.....	116
3.7.3.4. Opłata	117
3.7.3.5. Rozstrzygnięcie	118
3.7.3.6. Odwołanie od decyzji Urzędu.....	120
Bibliografia.....	121

ROZDZIAŁ 1
WPROWADZENIE DO SYSTEMU PRAWA ZAMÓWIEŃ
PUBLICZNYCH W REPUBLICE SŁOWACKIEJ

1.1. Podstawy prawne¹

1.1.1. Ustawa nr 343/2015 o udzielaniu zamówień publicznych i zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw

1.1.1.1. Informacje ogólne

Podstawowym, obowiązującym od 3 grudnia 2015 r. aktem prawnym regulującym procedury udzielania zamówień publicznych w Republice Słowackiej jest ustawa nr 343/2015 Zbioru praw z dnia 18 listopada 2015 r. o udzielaniu zamówień publicznych i zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw². Przy jej pomocy słowacki ustawodawca kontynuuje proces harmonizacji krajowego prawa zamówień publicznych z prawem unijnym w drodze transpozycji europejskich dyrektyw dotyczących udzielania zamówień publicznych i koncesji³.

Ustawa ZVO reguluje:

- a) udzielanie zamówień na dostawy towarów;
- b) udzielanie zamówień na wykonanie robót budowlanych;
- c) udzielanie zamówień na świadczenie usług;
- d) udzielanie konkursów;
- e) udzielanie koncesji na roboty budowlane;
- f) udzielanie koncesji na usługi;
- g) ład administracyjno-regulacyjny w zamówieniach publicznych.

Uregulowania słowackiej ustawy mają służyć sprawnemu i szybkiemu udzielaniu zamówień publicznych poprzez elektroniczną komunikację, elastyczność procedur i zmniejszenie obciążeń administracyjnych oraz ułatwienie dostępu do rynku zamówień dla małych i średnich

¹ stan prawny na dzień 1 stycznia 2023 r.

² sk. *Zákon č. 343/2015 Zbierka zákonov (Z. z.) o verejnóm obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čiastka 95/2015 z 3 grudnia 2015 r.*, (dalej jako: „ustawa ZVO”, „ZVO” lub „słowacka ustawa”)

³ Wdrażane przez ustawę ZVO akty prawne UE, w tym unijne dyrektywy dotyczące udzielania zamówień i koncesji, wymienione są w jej załączniku nr 6: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane; dyrektywa 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz.Urz. UE L 335 z 20.12.2007); dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 216 z 20.8.2009); dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.Urz. UE L 94 z 28.3.2014); dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28.3.2014); dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28.3.2014)

przedsiębiorstw, a także zapewniają pewność prawną w zakresie stosowania jej instytucji⁴. W wyniku implementacji przepisów Unii Europejskiej ustawa ZVO wykazuje wiele podobieństw do polskiej ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵.

Aktem prawnym kompleksowo regulującym materię udzielania zamówień publicznych w Republice Słowacji jest ustawa nr 343/2015 o udzielaniu zamówień publicznych i zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw, która implementuje przepisy dyrektyw UE dotyczące udzielania zamówień i koncesji w państwach Unii Europejskiej.

Ustawa ZVO składa się z 7 Części, które obejmują łącznie 190 przepisów oraz z 6 załączników:

- I. Przepisy podstawowe § 1 - § 25
(sk. *Základné ustanovenia*)
- II. Procedury udzielania zamówień oraz koncesji o wartości powyżej progów § 26 - § 107a
(sk. *Postupy zadávania nadlimitných zákaziek a nadlimitných koncesii*)
- III. Udzielanie zamówień o wartości powyżej progów, zamówień o niskiej wartości i koncesji o wartości poniżej progów § 108 - § 118
(sk. *Zadávanie podlimitných zákaziek, zadávanie zákaziek s nízkou hodnotou a zadávanie podlimitných koncesii*)
- IV. Konkurs § 119 - § 125
(sk. *Súťaž návrhov*)
- V. Udzielanie zamówień w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa § 126 - § 139
(sk. *Zadávanie zákaziek v oblasti obrany a bezpečnosti*)
- VI. Ład administracyjno-regulacyjny w zamówieniach publicznych § 140 - § 184aa
(sk. *Správa vo verejnom obstarávaní*)
- VII. Przepisy końcowe § 185 - § 190
(sk. *Záverečné ustanovenia*)

Załącznik nr 1.

Usługi społeczne i inne szczególne usługi
(sk. *Sociálne služby a iné osobitné služby*)

Załącznik nr 2.

Procedury zapewniające odpowiednią przejrzystość *ex ante* przy udzielaniu zezwoleń i niestanowiące uprawnień specjalnych lub wyłącznych w rozumieniu § 9 ust. 2 ZVO
(sk. *Postupy, ktorými je zaistená primeraná ex ante transparentnosť pri udeľovaní povolení a ktoré nepredstavujú osobitné alebo výlučné práva podľa § 9 ods. 2*)

⁴ por. J. Vozáb, *Nový zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní od 18.4.2016*, Vozáb & Co., 16.05.2016, <https://law.vozab.com/slovakia-sk/160-novy-zakon-c-343-2015-z-z-o-verejnom-obstaravani-od-18-4-2016> (dostęp: 01.01.2023)

⁵ tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 ze zm., zwana dalej „ustawą Pzp”

Załącznik nr 3. Wymagania techniczne (sk. <i>Technické požiadavky</i>)
Załącznik nr 4. Usługi priorytetowe (zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa) (sk. <i>Prioritné služby (Zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti)</i>)
Załącznik nr 5. Usługi niepriorytetowe (zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa) (sk. <i>Neprioritné služby (Zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti)</i>)
Załącznik nr 6. Wykaz przyjmowanych wiążących aktów Unii Europejskiej (sk. <i>Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie</i>)

1.1.1.2. Wielka nowelizacja

Słowacka ustawa o udzielaniu zamówień publicznych z 2015 roku podlegała wielokrotnym nowelizacjom, spośród których szczególną uwagę należy zwrócić na uchwaloną w dniu 7 października 2021 roku, ustawę nr 395/2021 Zbioru praw⁶, określoną w doktrynie jako *wielka nowelizacja* (sk. *veľká novela*) zamówień publicznych, gdyż wprowadza szereg istotnych zmian w systemie zamówień publicznych naszych południowych sąsiadów.

Celem tej kompleksowej nowelizacji jest w szczególności: zrewidowanie krajowych regulacji dokonujących transpozycji dyrektyw unijnych dotyczących udzielania zamówień, uproszczenie i przyspieszenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym przyspieszenie całego procesu również w zakresie realizacji praw kandydatów, oferentów, uczestników i innych osób, poprawa kontroli zamówień publicznych, poprzez automatyzację procesu udzielania i oceny zamówień oraz zapewnienie skutecznego gromadzenia i analizy danych dotyczących cen⁷. Większość zmian ustawy ZVO wprowadzonych przez *wielką nowelizację* obowiązuje od dnia 31 marca 2022 roku, przy czym wejście w życie części przepisów tej nowelizacji odłożono, np. przepisy dotyczące obowiązkowego użytkowania zarejestrowanych systemów elektronicznych weszły w życie w dniu 1 sierpnia 2022 r., zaś regulacje związane z obowiązkowym korzystaniem z krajowej platformy elektronicznej, oraz dotyczące profesjonalizacji zamówień, wejdą w życie odpowiednio, w dniu 1 lutego 2023 roku oraz 31 marca 2024 roku, ze względu na ich zakres i trudności związane z dostosowaniem do dotychczasowych regulacji.

⁶ sk. *Zákon č. 395/2021 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony*

⁷ por. M. Galabová, *Novela zákona o verejnom obstarávaní*, Verlag Dashöfer, 13.12.2021, https://www.verejnomobstaravani.sk/33/novela-zakona-o-verejnom-obstaravani-uniqueidmRRWSbk196FPkyDafLfWAF_sTsKx6cidNV6rRawfFkEP0reSgk5wwQ/ (dostęp: 01.01.2023)

W opracowaniu słowackiego Urzędu Zamówień Publicznych (sk. *Úrad pre verejné obstarávanie*, dalej też „Urząd” lub „ÚVO”) pod tytułem „*Wielka nowelizacja w pigułce*” (sk. „*Veľká novela v kocke*”)⁸ zostały szczegółowo opisane znowelizowane przepisy w następujących obszarach regulowanych przez ustawę ZVO, tj. przepisy podstawowe, zamówienia o wartości powyżej progów, zamówienia o wartości poniżej progów, zamówienia o niskiej wartości, konkursy, przepisy dotyczące Urzędu, nadzoru i kontroli nad udzielaniem zamówień oraz dotyczące profesjonalizacji zamówień publicznych, a także przepisy przejściowe.

1.1.2. Akty wykonawcze, decyzje Urzędu Zamówień Publicznych i orzecznictwo

Poza słowacką ustawą o udzielaniu zamówień publicznych, przepisy mające istotne znaczenie dla słowackiego systemu zamówień publicznych znajdują się również w innych aktach prawnych, w tym zwłaszcza w aktach wykonawczych wydanych na jej podstawie. Do najważniejszych takich regulacji należą:

- Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 132/2016 Zbioru praw z dnia 23.03.2016, które ustala szczegóły dotyczące procedury certyfikacji systemów umożliwiających przeprowadzenie aukcji elektronicznej (sk. *Vyhláška č. 132/2016 Z. z. zo dňa 23. 03. 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe certifikácie systémov na uskutočnenie elektronickej aukcie*);
- Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych Zbioru praw nr 152/2016 z dnia 23.03.2016, które ustala szczegóły dotyczące ogłoszeń o zamówieniach publicznych oraz ich treści (sk. *Vyhláška č. 152/2016 Z. z. zo dňa 23. 03. 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o oznámeniach používaných vo verejnom obstarávaní a o ich obsahu*);
- Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych Zbioru praw nr 155/2016 z dnia 23.03.2016, które ustala szczegóły dotyczące Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia oraz jego treści (sk. *Vyhláška č. 155/2016 Z. z. zo dňa 23. 03. 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom európskom dokumencie a jeho obsahu*);
- Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 157/2016 Zbioru praw z dnia 23.03.2016, które ustala szczegóły dotyczące rodzajów konkursów ofert w dziedzinie architektury, planowania przestrzennego i inżynierii budowlanej oraz treści warunków konkursu i czynności sądu konkursowego (sk. *Vyhláška č. 157/2016 Z. z. zo dňa 23. 03. 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o druhoch súťaží návrhov v oblasti architektúry, územného plánovania a stavebného inžinierstva, o obsahu súťažných podmienok a o činnosti poroty*);
- Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 41/2019 Zbioru praw z dnia 11.02.2019, które ustala szczegóły dotyczące wymagań technicznych i funkcjonalnych dla narzędzi i urządzeń służących do komunikacji elektronicznej w zamówieniach

⁸ zob. ÚVO, *Veľká novela v kocke*, 2022, publikacja dostępna pod adresem:

<https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/velka-novela-zakon-c-395-2021-z-z/velka-novela-v-kocke>
(dostęp: 01.01.2023)

publicznych (sk. *Vyhláška č. 41/2019 Z. z. zo dňa 11. 02. 2019, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických a funkčných požiadavkách pre nástroje a zariadenia používané na elektronickú komunikáciu vo verejnom obstarávaní*);

- Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 171/2019 Zbioru praw z dnia 11.06.2019, zmieniające Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 157/2016, które ustala szczegóły dotyczące rodzajów konkursów ofert w dziedzinie architektury, planowania przestrzennego i inżynierii budowlanej oraz treści warunków konkursu i czynności sądu konkursowego (sk. *Vyhláška č. 171/2019 Z. z. zo dňa 11. 6. 2019, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre verejné obstarávanie č. 157/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o druhoch súťaží návrhov v oblasti architektúry, územného plánovania a stavebného inžinierstva, o obsahu súťažných podmienok a o činnosti poroty*);
- Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 493/2021 Zbioru praw z dnia 13.12.2021, które ustala limity finansowe dla zamówień o wartości powyżej progów unijnych, limity finansowe dla koncesji o wartości powyżej progów unijnych oraz limity finansowe dla konkursu ofert (sk. *Vyhláška č. 493/2021 Z. z. zo dňa 13. 12. 2021, ktorou sa ustanovuje finančný limit pre nadlimitnú zákazku, finančný limit pre nadlimitnú koncesiu a finančný limit pri súťaži návrhov*);
- Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 73/2022 Zbioru praw z dnia 14.03.2022, które ustala treść formularza wniosku o wpis na listę środków komunikacji elektronicznej w zamówieniach publicznych (sk. *Vyhláška č. 73/2022 Z. z. zo dňa 14. 3. 2022, ktorou sa ustanovujú obsahové náležitosti dotazníka na zápis do zoznamu elektronických prostriedkov na elektronickú komunikáciu vo verejnom obstarávaní*)⁹.

Z kolei praktykę stosowania słowackich przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych kształtują dorobek decyzyjny słowackiego Urzędu Zamówień Publicznych oraz orzecznictwo słowackich sądów wskazanych do rozstrzygnięcia sporów w obszarze zamówień, w tym zwłaszcza Sądu Najwyższego Słowackiej Republiki (sk. *Najvyšší súd Slovenskej republiky*). Nie sposób pominąć także licznych opracowań w postaci rekomendacji, wytycznych czy też metodyk poszczególnych organów administracji, które wykorzystywane są do interpretacji systemu zamówień publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem metodyk oraz materiałów edukacyjnych wydawanych i publikowanych przez Urząd Zamówień Publicznych. Wiele przydatnych materiałów dydaktycznych dotyczących słowackich zamówień, w postaci licznych infografik, podcastów oraz materiałów wideo, jest dostępnych w języku słowackim na stronie internetowej Urzędu¹⁰.

⁹ wszystkie wymienione akty prawne dostępne są na stronie internetowej Urzędu w zakładce *Legislativa* pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/o-urade/zakladne-informacie-a-dokumenty/legislativa> (dostęp: 01.01.2023)

¹⁰ zob. materiały na stronie internetowej Urzędu w zakładce *Metodika/Vzdelavanie* dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie> (dostęp: 01.01.2023)

1.2. Zakres przedmiotowy

1.2.1. Wprowadzenie – zamówienia publiczne

Pojęcie zamówień publicznych (sk. *verejné obstarávanie*), zgodnie z treścią § 2 ust. 1 obowiązującej ustawy ZVO, oznacza zasady i procedury w niej ustanowione, przy pomocy których udzielane są zamówienia (sk. *zákazky*), koncesje (sk. *koncesie*) i konkursy (sk. *súťaže návrhov*), których celem jest efektywne i gospodarne wydatkowanie środków publicznych.

W oparciu o wskazaną wyżej regulację, słowaccy komentatorzy definiują zamówienia publiczne jako ściśle sformalizowany proces wyboru najlepszego wykonawcy, który złożył najkorzystniejszą dla zamawiającego ofertę i z którym zamawiający zawrze umowę, uwzględniający ograniczenia prawne nałożone na zamawiającego w zakresie określania warunków umownych oraz ich realizacji¹¹.

Zamówienia publiczne są to zatem warunki, na jakich określone w ustawie podmioty (instytucje zamawiające, podmioty zamawiające i podmioty dotowane) nabywają towary, usługi lub roboty budowlane.

Warunki te mają charakter zarówno proceduralny (odnoszący się do procesu wyboru partnera kontraktowego), jak i przedmiotowy (odnoszący się do specyficznych cech świadczenia).

Ponadto, w treści § 2 ustawa ZVO określa rodzaje umów (zamówień), koncesji oraz konkursów, zawieranie których nie jest objęte obowiązkiem stosowania określonych w niej procedur udzielania.

Zamówienia publiczne (sk. *verejné obstarávanie*) to zasady i procedury uregulowane w ustawie ZVO, przy pomocy których udzielane są zamówienia, koncesje i konkursy, których celem jest efektywne i gospodarne wydatkowanie środków publicznych.

1.2.2. Zamówienie publiczne

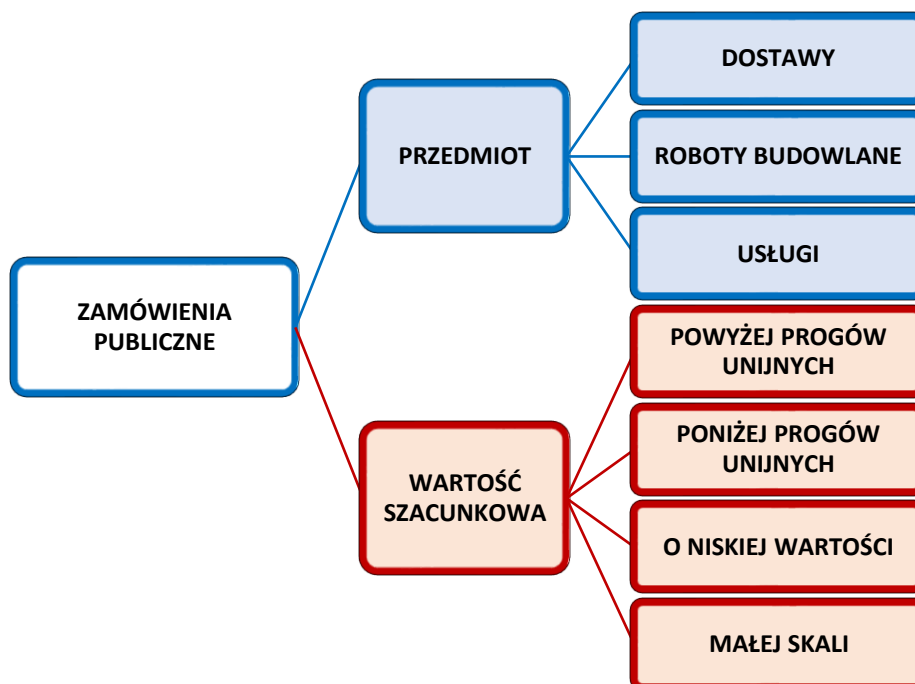
Zgodnie z § 3 ust. 1 ustawy ZVO, zamówienie (sk. *zákazka*) w rozumieniu ustawy oznacza umowę odpłatną zawartą pomiędzy co najmniej jednym wykonawcą a co najmniej jednym zamawiającym, której przedmiotem jest dostawa towarów, wykonanie robót budowlanych lub świadczenie usług.

Zamówieniem publicznym (sk. *zákazka*) jest odpłatna umowa na dostawę towarów, na wykonanie robót budowlanych lub na świadczenie usług.

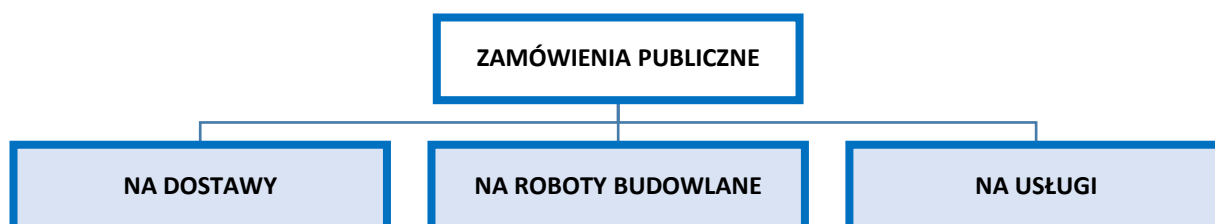
¹¹ por. J. Tkáč, M. Griga, *Zákon o verejnom obstarávaní – veľký komentár*, Bratislava, Wolters Kluwer, 2016

1.2.3. Podział zamówień publicznych

Zgodnie z podziałem przyjętym w prawie UE, słowacki ustawodawca stosuje podział zamówień publicznych zarówno ze względu na ich przedmiot, jak i na szacunkową wartość zamówienia i określa dla nich odrębne reżimy prawne ich udzielania.

1.2.3.1. Podział ze względu na przedmiot zamówienia

Zgodnie z przepisami § 3 ust. 1-4 ustawy ZVO, ustawa wyróżnia trzy podstawowe rodzaje zamówień ze względu na ich przedmiot:

- 1) zamówienia publiczne na dostawy (sk. *zákazka na dodanie tovaru*) – ich przedmiotem jest zakup, dzierżawa, zakup na raty lub najem z opcją lub bez opcji zakupu; mogą one również obejmować czynności związane z umieszczeniem i montażem towarów;
- 2) zamówienia publiczne na roboty budowlane (sk. *zákazka na uskutočnenie stavebných prác*) – ich przedmiotem jest wykonywanie wszelkich czynności związanych z robotami budowlanymi lub opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie czynności

związanych z robotami budowlanymi, w tym wykonywanie robót budowlanych dowolnym sposobem zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego, który ma decydujący wpływ na rodzaj robót budowlanych lub projekt robót budowlanych;

- 3) zamówienia publiczne na świadczenie usługi (sk. *zákazka na poskytnutie služby*) – zostały zdefiniowane w sposób negatywny, ponieważ ustawa stanowi, że zamówieniami publicznymi na usługi są zamówienia publiczne, których przedmiotem jest świadczenie usług innych, niż dostawy towarów i wykonanie robót budowlanych.

Niemniej jednak, sytuacja nie zawsze jest tak jednoznaczna, jak we wskazanym powyżej trójpodziale. W praktyce zamawiający często spotykają się z potrzebą udzielenia zamówienia, które obejmuje zarówno nabycie określonych towarów, jak i świadczenie określonych usług, związanych z ich dostawą, a nierzadko czynności związanych z robotami budowlanymi (zamówienia mieszane, sk. *zmiešané zákazky*).

W takich przypadkach, przy zamówieniu obejmującym zarówno świadczenie usług, jak i dostawę towarów, o klasyfikacji decyduje szacunkowa wartość poszczególnych części składowych zamówienia. Gdy zaś jednym z elementów zamówienia jest również wykonanie robót budowlanych, wówczas o kwalifikacji decyduje główny przedmiot zamówienia. Aby takie zamówienie uznać za zamówienie na świadczenie usług, roboty budowlane muszą mieć jedynie charakter uzupełniający, co oznacza, że dla zamawiającego świadczenie określonej usługi ma charakter pierwszorzędny i priorytetowy, zaś wykonanie robót budowlanych jest czynnością jedynie drugorzędną, np. może stanowić pewien warunek świadczenia tej usługi lub być konsekwencją jej świadczenia¹².

Szczegółowe zasady określania reżimów właściwych dla zamówień mieszanych zostały określone w przepisach § 30 ustawy ZVO, a dla mieszanych koncesji w § 31 ustawy ZVO.

Kolejnym podziałem ze względu na przedmiot zamówienia, wynikającym z unijnych dyrektyw dotyczących udzielania zamówień publicznych, istotnym ze względu na znaczące różnice właściwych dla nich procedur udzielania jest podział na:

- 1) zamówienia klasyczne;
- 2) zamówienia sektorowe (Część II Rozdział III ZVO);
- 3) zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa (Część V ZVO) – ustawa ZVO wyraźnie rozróżnia zamówienie cywilne (sk. *civilná zákazka*) od zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa (sk. *zákazka v oblasti obrany a bezpečnosti*), zdefiniowanego w § 3 ust. 6 tej ustawy;
- 4) zamówienia na usługi społeczne i inne usługi specjalne poddane procedurze uproszczonej na podstawie § 111a ustawy ZVO.

¹² por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek – 4. Verzia*, 2020, s. 8, publikacja dostępna pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/extdoc/12134> (dostęp: 01.01.2023)

1.2.3.2. Podział zamówień ze względu na wartość przedmiotu zamówienia

Podział zamówień ze względu na wartość przedmiotu zamówienia jest dokonywany w odniesieniu do szacunkowej wartości zamówienia. W myśl regulacji § 6 ust. 1 słowackiej ustawy, szacunkową wartością zamówienia publicznego jest przewidywana przez zamawiającego cena wykonania zamówienia publicznego, bez podatku od towarów i usług, określana w celu ustalenia, zgodnie z obowiązującymi progami kwotowymi określonymi przez Urząd Zamówień Publicznych, właściwego reżimu postępowania o udzielenie zamówienia.

Podziału zamówień ze względu na ich wartość dokonuje się na podstawie progów wyrażonych w wartościach pieniężnych określonych wprost w § 5 ust. 1 - 5 ustawy ZVO a także przez Urząd Zamówień Publicznych, na podstawie delegacji zawartej w § 5 ust. 2 tej ustawy, zgodnie z progami określonymi w przepisach unijnych (obecnie w przepisach rozporządzeń delegowanych Komisji z 10 listopada 2021 r., zmieniających przepisy dyrektyw 2009/81/WE, 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE określające wysokości progów unijnych, od których przekroczenia mają zastosowanie te dyrektywy – dalej też jako: „progi” oraz „progi unijne”).

Ze względu na ustaloną przez zamawiającego szacunkową wartość zamówienia, ustawa ZVO wyróżnia następujące rodzaje zamówień:

- 1) zamówienia o wartości powyżej progów (sk. *nadlimitné zákazky*) – wartość szacunkowa zamówienia jest równa lub przekracza wartość progów unijnych, czyli wyrażonych w EUR kwot, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania przez zamawiającego ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej;
- 2) zamówienia o wartości poniżej progów (sk. *podlimitné zákazky*) – wartość szacunkowa przekracza wartość zamówień o niskiej wartości, lecz jednocześnie jest niższa niż wyrażone w EUR kwoty, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania przez zamawiającego ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej;
- 3) zamówienia o niskiej wartości (sk. *zákazky s nízkou hodnotou*) – wartość szacunkowa jest niższa, niż kwota właściwa dla zamówień o wartości poniżej progów a jednocześnie równa lub wyższa kwocie 10 000 EUR;
- 4) zamówienia małej skali (sk. *zákazky malého rozsahu*) – wartość szacunkowa jest niższa niż kwota 10 000 EUR.

Rodzaj zamawiającego	Rodzaj zamówienia	Wartości progowe (wyrażone w EUR bez VAT)			
		Zamówienia małej skali	Zamówienia o niskiej wartości	Zamówienia o wartości poniżej progów	Zamówienia o wartości powyżej progów
Instytucje zamawiające szczebla centralnego	Dostawy i usługi	Do 9 999, 99	Od 10 000 do 99 999, 99	Od 100 000 do 139 999, 99	Od 140 000
	Roboty budowlane	Do 9 999, 99	Od 10 000 do 299 999, 99	Od 300 000 do 5 381 999, 99	Od 5 382 000
Jednostki samorządu terytorialnego, podmioty prawa publicznego oraz ich związki	Dostawy i usługi	Do 9 999, 99	Od 10 000 do 179 999, 99	Od 180 000 do 214 999, 99	Od 215 000
	Roboty budowlane	Do 9 999, 99	Od 10 000 do 299 999, 99	Od 300 000 do 5 381 999, 99	Od 5 382 000
Zamawiający sektorowi	Dostawy i usługi	<i>Brak obowiązku stosowania ustawy ZVO</i>			Od 431 000
	Roboty budowlane				Od 5 382 000

Źródło: Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/1952 z dnia 10 listopada 2021 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów dotyczących zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz konkursów, Dz. Urz. UE L 398 z 11.11.2021, s. 23 oraz Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 493/2021 z dnia 13.12.2021, które ustala limity finansowe dla zamówień o wartości powyżej progów unijnych, limity finansowe dla koncesji o wartości powyżej progów unijnych oraz limity finansowe dla konkursu ofert, dostępne pod adresem: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2021/493/20220101> (dostęp: 01.01.2023)

Przedstawiona w powyższej tabeli kwalifikacja zamówień rozróżnianych ze względu na wartość zamówienia została zmodyfikowana w odniesieniu do zamówień na dostawę żywności (sk. *potraviny*), zamówień na usługi społeczne i inne usługi specjalne określone w załączniku nr 1 do ustawy ZVO, a także do zamówień w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, w następujący sposób:

- 1) zamówienia na dostawy żywności są uznawane za zamówienia o niskiej wartości do kwoty 139 999,99 EUR (w przypadku instytucji zamawiających szczebla centralnego) oraz do kwoty 214 999,99 EUR (w przypadku jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów prawa publicznego oraz ich związków);
- 2) zamówienia na usługi społeczne i inne usługi szczególne są uznawane za zamówienia o wartości poniżej progów w przedziale od 400 000 EUR do 750 000 EUR, zatem zamówieniami o niskiej wartości będą takie zamówienia poniżej tego przedziału (czyli do 399 999,99 EUR), zaś zamówieniami o wartości powyżej progów będą takie zamówienia powyżej tej kwoty (czyli od 750 000 EUR)¹³;
- 3) zamówienia w obszarze obronności i bezpieczeństwa są uznawane za zamówienia poniżej progów: dla zamówień na dostawy i usługi w przedziale od 300 000 EUR do wysokości progów unijnych i dla robót budowlanych w przedziale od 800 000 EUR do wysokości progów unijnych.

Koncesje natomiast dzieli się albo na te poniżej progów unijnych i koncesje powyżej progów unijnych określanych zgodnie z ustawą ZVO.

Słowacki ustawodawca kładzie duży nacisk na prawidłowe oszacowanie wartości przedmiotu zamówienia i co za tym idzie, na wybór odpowiedniego reżimu prawnego dla prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia. Zamawiający nie może zaniżać wartości zamówienia, ani dokonywać jego podziału w sposób prowadzący obejścia tudzież do nieuprawnionego stosowania przepisów ustawy ZVO właściwych dla zamówień niższej wartości.

1.3. Zakres podmiotowy

1.3.1. Zamawiający

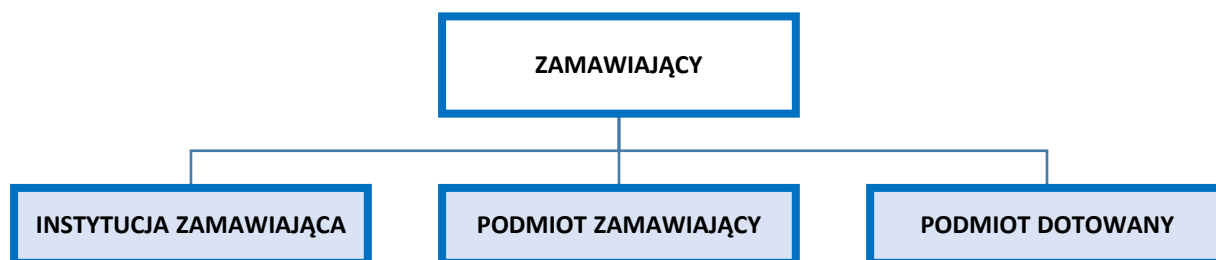
Zamawiający jest kluczową postacią postępowania o udzielenie zamówienia publicznego bowiem celem zamówień publicznych w rozumieniu ustawy ZVO jest zaspokojenie jego potrzeb zakupowych na podstawie oceny złożonych ofert, wyboru wykonawcy wymaganego przedmiotu zamówienia oraz zawarcia z tym wykonawcą umowy na jego wykonanie¹⁴.

Ustawa ZVO w przepisach od § 7 do § 9 określa trzy kategorie zamawiających, którzy są zobowiązani do przestrzegania regulacji tej ustawy przy udzielaniu zamówień, mianowicie:

¹³ zob. infografiki na stronie internetowej Urzędu w zakładce *Finančné limity a proces verejného obstarávania* dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/tematicke-materialy/financne-limity-a-proces-verejneho-obstaravania> (dostęp: 01.01.2023)

¹⁴ por. Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, *Zmluvné vzťahy vo verejnom obstarávaní*, 2020, s. 2, publikacja dostępna pod adresem: https://socialnaekonomika.sk/wp-content/uploads/2020/09/zmluvne_vztahy_vo_verejnom_obstaravani.pdf (dostęp: 01.01.2023)

instytucję zamawiającą (sk. *verejný obstarávateľ*'), podmiot zamawiający (sk. *obstarávateľ*') działający w określonym w ustawie sektorze użyteczności publicznej oraz podmiot finansowany ze środków publicznych na warunkach określonych w § 8 ustawy ZVO tzw. podmiot dotowany (sk. *dotovaná osoba*). Przytoczony w tym miejscu podział ma istotne znaczenie, gdyż na gruncie obowiązujących regulacji, zamawiających z poszczególnych kategorii obowiązują inne reżimy prawne udzielania zamówień, określone w przepisach ustawy ZVO.

1.3.1.1. Pojęcie instytucji zamawiającej

Wśród słowackich instytucji zamawiających można wyróżnić instytucje zamawiające szczebla centralnego obejmujące organy państwa (takie jak ministerstwa, urzędy centralne i podległe im jednostki), instytucje zamawiające samorządu terytorialnego (gminy i wyższe jednostki samorządu terytorialnego) oraz podmioty o cechach odpowiadających unijnej kategorii podmiotu prawa publicznego (art. 2 ust. 1 pkt 4 dyrektywy 2014/24/UE), jak również związki tych instytucji zamawiających.

Zgodnie z treścią § 7 ustawy ZVO, instytucjami zamawiającymi (sk. *verejný obstarávateľ*') są:

- 1) Republika Słowacka reprezentowana poprzez swoje organy;
- 2) gminy;
- 3) wyższe jednostki samorządu terytorialnego;
- 4) osoby prawne, spełniające następujące warunki:
 - a) zostały utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemających charakteru przemysłowego ani handlowego;
 - b) są finansowane w całości lub w przeważającej części przez zamawiającego publicznego;
 - c) są kontrolowane przez instytucję zamawiającą; lub
 - d) instytucja zamawiająca powołuje albo wybiera więcej niż połowę członków ich organów statutowych lub nadzorczych;
- 5) związki osób prawnych, którego członkami są wyłącznie instytucje zamawiające.

1.3.1.2. Pojęcie podmiotu zamawiającego

Status podmiotu zamawiającego (sektorowego) jest związany z prowadzeniem określonej działalności użyteczności publicznej, wskazanej w § 9 ust. 3-9 ustawy ZVO, tj. w sektorach:

- energetyki, w zakresie wytwarzania i prowadzenia sieci/systemów energii elektrycznej, ciepłej, gazu;
- gospodarki wodnej, w zakresie eksploatacji publicznych sieci wodociągowych przeznaczonych do świadczenia usług dla ludności w związku z wytwarzaniem, zaopatrzeniem, transportem i dystrybucją wody pitnej oraz w zakresie zaopatrzenia wodociągów w wodę pitną;
- transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego, kolejną linową, regularnego publicznego transportu autobusowego, systemów zautomatyzowanych, w zakresie zapewniania dostępu do sieci lub prowadzenia sieci usług przewozowych, jeżeli usługi świadczone są w ramach regularnych linii lub na podstawie rozkładów jazdy;
- usług pocztowych lub innych usług niż usługi pocztowe, jeżeli usługa ta jest świadczona przez instytucję zamawiającą albo podmiot zamawiający, świadczących również usługi pocztowe, o ile działalność nie została zatwierdzona przez Komisje w decyzji, jako prowadzona w warunkach konkurencji (§ 184 ustawy ZVO); usługi inne niż usługi pocztowe w rozumieniu ustawy ZVO oznaczają usługi zarządzania usługami pocztowymi; usługi poprzedzające lub następujące po nadaniu przesyłki pocztowej, w tym usługi prowadzenia urzędów, a także usługi przesyłek innych niż przesyłki pocztowe, w szczególności reklamy przesyłek bezadresowych;
- korzystania z określonego geograficznie terytorium w celu wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego, poszukiwania złóż węgla lub innych paliw stałych albo wydobywania węgla lub innych paliw stałych, obsługi publicznych lotnisk, portów morskich, portów śródlądowych lub innych terminali dla przewoźników lotniczych, przewoźników w transporcie morskim lub żegludzie śródlądowej.

W myśl § 9 ust. 1 ZVO podmiotami zamawiającymi (sektorowymi) (sk. *obstarávateľ*) są:

- 1) osoby prawne, na które zamawiający publiczny bezpośrednio lub pośrednio wywiera dominujący wpływ z tytułu prawa własności, udziału finansowego lub na podstawie przepisów regulujących ich działalność oraz które wykonują co najmniej jeden z wymienionych wyżej rodzajów działalności w sektorach użyteczności publicznej; lub
- 2) osoby prawne, które wykonują co najmniej jeden z ww. rodzajów działalności sektorowej na podstawie przysługujących im praw szczególnych lub praw wyłącznych.

Zgodnie z ustawą ZVO, przez wywieranie decydującego wpływu należy rozumieć sytuację, w której zamawiający bezpośrednio lub pośrednio:

- 1) posiada większość udziałów lub większościowy udział w przedsiębiorstwie; lub
- 2) kontroluje większościowy udział w prawach głosu; lub
- 3) powołuje więcej niż połowę członków organu administracyjnego lub innego organu wykonawczego lub organu kontrolnego.

1.3.1.3. Pojęcie podmiotu dotowanego

Obowiązek stosowania zasad i procedur udzielania zamówień publicznych dotyczy również podmiotów dotowanych (sk. *dotovaná osoba*), czyli podmiotów, które nie będąc ani instytucjami zamawiającymi, ani podmiotami zamawiającymi w rozumieniu przepisów ustawy ZVO, korzystają z finansowania ze środków publicznych na realizację zamówienia, na zasadach określonych w § 8 słowackiej ustawy.

Zgodnie z tym przepisem podmiotem zamawiającym może być zatem, np. prywatny przedsiębiorca, któremu instytucja zamawiająca przekazała ponad 50% środków publicznych, pochodzących z budżetu państwa lub ze środków unijnych, na realizację zamówienia:

- 1) na wykonanie robót budowlanych, których szacunkowa wartość jest równa lub przewyższa progi unijne;
- 2) na świadczenie usług, które są związane z ww. robotami budowlanymi i których szacunkowa wartość jest równa lub przewyższa progi unijne określone dla gmin i wyższych jednostek terytorialnych oraz osób prawnych i ich związków.

1.3.1.4. Reżimy udzielania zamówień dla poszczególnych kategorii zamawiających

	REŻIM PRAWNY PROWADZONEGO POSTĘPOWANIA
INSTYTUCJA ZAMAWIAJĄCA	<p>Instytucja zamawiająca prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami Części I (<i>Przepisy podstawowe</i>), Części II Rozdziału I (<i>Wspólne przepisy proceduralne</i>) i Rozdziału II (<i>Udzielanie zamówień o wartości powyżej progów unijnych przez instytucje zamawiające</i>) lub Części I ustawy ZVO (<i>Przepisy podstawowe</i>) oraz Części III (<i>Udzielanie zamówień o wartości poniżej progów unijnych oraz zamówień o niskiej wartości</i>) ustawy ZVO.</p> <p>W sytuacji, kiedy instytucja zamawiająca udziela zamówienia związanego z wykonywaniem jednego z rodzajów działalności sektorowej, wówczas działa w oparciu o przepisy dotyczące zamawiającego sektorowego.</p>
PODMIOT ZAMAWIAJĄCY (SEKTOROWY)	<p>Zamawiający sektorowy prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami Części I (<i>Przepisy podstawowe</i>), Części II Rozdziału I (<i>Wspólne przepisy proceduralne</i>) i Rozdziału III (<i>Udzielanie zamówień o wartości powyżej progów unijnych przez podmioty zamawiające</i>) ustawy ZVO.</p>

PODMIOT DOTOWANY	Podmiot dotowany prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami dotyczącymi instytucji zamawiającej albo zamawiającego sektorowego w zależności od tego, od którego z ww. zamawiających pozyskał środki finansowe.
-------------------------	--

Źródło: ustawa ZVO oraz ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek... op. cit.*, s. 14

1.3.1.5. Centralny zamawiający i wspólne udzielanie zamówień

W słowackim systemie zamówień publicznych funkcjonuje również instytucja scentralizowanych działań w zamówieniach publicznych (sk. *centralizovaná činnosť vo verejnom obstarávaní*), która polega na działalności prowadzonej w sposób ciągły, mogącej obejmować dwa rodzaje działań: nabywanie towarów lub usług przeznaczonych dla instytucji zamawiających i/lub podmiotów zamawiających albo udzielanie zamówień lub zawieranie umów ramowych przeznaczonych dla publicznych instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających.

Słowacki ustawodawca określa podmiot prowadzący takie działania pojęciem *centralnej jednostki zakupującej* (sk. *centrálna obstarávacia organizácia*). Zgodnie z § 15 ust. 2 ustawy ZVO, centralną jednostką zakupującą mogą być zarówno instytucja zamawiająca, podmiot zamawiający, jak również europejski organ publiczny, przy czym każdy z tych podmiotów może prowadzić działania centralnego zamawiania w innym zakresie, tj.:

- instytucja zamawiająca może prowadzić scentralizowane działania w zakresie zamówień publicznych, jak również może świadczyć czynności wspierające działania zakupowe na rzecz innych instytucji zamawiających, polegające w szczególności na przygotowaniu i prowadzeniu postępowań w imieniu i na rzecz zamawiających publicznych;
- podmiot zamawiający może prowadzić scentralizowane działania w zamówieniach publicznych, a także może świadczyć czynności pomocnicze w zakresie zamówień publicznych dla podmiotów zamawiających;
- europejski organ publiczny może nabywać towary lub usługi w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa dla instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających oraz udzielać zamówień albo zawierać umowy ramowe w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa przeznaczone dla instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających.

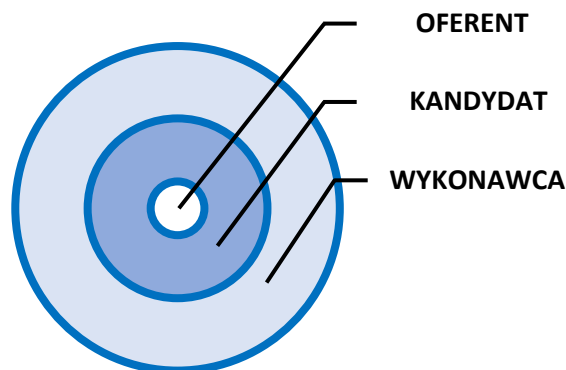
Ponadto, zgodnie z § 16 słowackiej ustawy, zamówienia publiczne mogą być realizowane wspólnie przez kilku zamawiających na podstawie pisemnej umowy. Na gruncie obowiązujących przepisów tzw. *okazjonalne wspólne udzielanie zamówień* (sk. *príležitostné*

spoločné obstarávanie) jest dobrowolnym zrzeszeniem się kilku instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających w celu zaspokojenia ich potrzeb w zakresie nabycia towarów, usług lub robót budowlanych, które są potrzebne wszystkim uczestnikom tego zrzeszenia. Urząd wskazuje, że w porównaniu z centralnym zamawianiem, jest to mniej zinstytucjonalizowane i systematyczne wspólne udzielanie zamówień, które umożliwia instytucjom zamawiającym lub podmiotom zamawiającym odpowiednią koordynację postępowania o udzielenie zamówienia, przykładowo poprzez przygotowanie wspólnych specyfikacji technicznych wymaganego przedmiotu zamówienia. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające prowadzą jedno konkretne postępowanie o udzielenie zamówienia działając wspólnie lub powierzając jednemu z nich prowadzenie postępowaniem o udzielenie zamówienia w imieniu wszystkich uczestniczących zamawiających¹⁵.

Zamawiającym jest podmiot wskazany w ustawie ZVO, zobowiązany do przestrzegania jej regulacji prawnych w procesie udzielania zamówienia publicznego. Słowacka ustawa wyróżnia dwa główne rodzaje zamawiających, tj. instytucję zamawiającą oraz podmiot zamawiający (zamawiającego sektorowego). Do stosowania przepisów ustawy jest także w określonych przypadkach zobowiązany tzw. podmiot dotowany.

1.3.2. Wykonawca

1.3.2.1. Pojęcie wykonawcy

Wykonawca (sk. *hospodársky subjekt*) na gruncie ustawy ZVO oznacza osobę fizyczną lub prawną, albo grupę takich osób, która dostarcza towary na rynek, wykonuje roboty budowlane lub świadczy usługi. Jest to najszersza kategoria określająca podmioty, które mogą ubiegać się o zamówienia w Republice Słowackiej na podstawie obowiązującej ustawy. W wyniku zawężenia tej kategorii, ustawodawca słowacki posługuje się także pojęciami kandydata (sk. *záujemca*) oraz oferenta (sk. *uchádzač*).

¹⁵ por. ÚVO, *metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 6763-5000/2016* z dnia 27.04.2016, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove-stanoviska/metodicke-usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/usmernenie-detail/1996?cHash=cec64f5bb09010bb514ee719e444d1da> (dostęp: 01.01.2023)

1.3.2.2. Pojęcie kandydata

Wykonawcę, który jest zainteresowany uzyskaniem danego zamówienia publicznego słowacki prawodawca określa mianem kandydata (sk. *záujemca*).

Z pojęciem kandydata spotykamy się w szczególności na płaszczyźnie przepisów normujących procedurę ograniczoną oraz procedury charakteryzujące się ograniczoną konkurencyjnością, tj. negocjacje z ogłoszeniem i bez ogłoszenia, partnerstwo innowacyjne oraz dialog konkurencyjny, czyli wieloetapowe procedury udzielania zamówień, w których etap złożenia oferty jest poprzedzony etapem na którym weryfikowana jest zdolność wykonawcy do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia¹⁶.

1.3.2.3. Pojęcie oferenta

Wykonawca, który w postępowaniu o udzielenie zamówienia złożył już swoją ofertę, zgodnie z treścią § 2 ust. 5 lit. c) ustawy ZVO nazywany jest dalej *oferentem* (sk. *uchádzač*).

Wykonawcą zamówienia publicznego jest osoba fizyczna lub prawna, albo grupa takich osób, która w ramach swojej działalności na rynku dostarcza towary, wykonuje roboty budowlane lub świadczy usługi. Zainteresowany zamówieniem publicznym wykonawca, po złożeniu oferty w postępowaniu staje się oferentem.

1.4. Organy odpowiedzialne za zamówienia publiczne

W Republice Słowacji głównymi instytucjami właściwymi w sprawach funkcjonowania systemu zamówień publicznych są Urząd Zamówień Publicznych oraz Biuro Rządu Republiki Słowackiej (sk. *Úrad vlády Slovenskej republiky*).

1.4.1. Urząd Zamówień Publicznych

Instytucją odpowiedzialną za prawidłowe funkcjonowanie systemu zamówień publicznych w Słowacji jest Urząd Zamówień Publicznych, będący centralnym organem administracji państwowej Republiki Słowacji. Swoje zadania wypełnia na podstawie przepisów Części VI ustawy ZVO oraz odrębnych regulacji. Realizując swoje kompetencje ÚVO prowadzi politykę otwartej komunikacji celem wspierania interesu publicznego w zakresie zamówień publicznych, czyli przede wszystkim ekonomicznego i efektywnego wydatkowania środków publicznych, uczciwej konkurencji oraz niedyskryminacji w zamówieniach publicznych. Na czele Urzędu stoi Prezes mianowany przez słowacki parlament na pięcioletnią kadencję.

Zgodnie z regulacją § 147 ustawy ZVO, do głównych kompetencji Urzędu należy praca nad koncepcjami i polityką w zakresie zamówień publicznych, wykonywanie czynności administracyjnych oraz nadzorczych nad systemem zamówień publicznych, ścisła współpraca z Komisją Europejską w sprawach związanych z zamówieniami publicznymi oraz prowadzenie

¹⁶ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 18

w formie elektronicznej Biuletynu Zamówień Publicznych, w którym publikowane są ogłoszenia stosowane w postępowaniach o udzielenie zamówienia oraz inne niezbędne informacje wynikające z ustawy.

Urząd nadzoruje zamówienia publiczne poprzez kontrolę działalności uczestników rynku zamówień publicznych oraz aktywne uczestnictwo w tworzeniu i zmianie już obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych i koncesji. Przede wszystkim Urząd kontroluje zgodność z prawem czynności zamawiających, celem zapewnienia przestrzegania naczelných zasad udzielania zamówień publicznych. Jest również organem odwoławczym od decyzji zamawiającego.

Ponadto, ÚVO nie tylko nadzoruje przestrzeganie ustawy o zamówieniach publicznych, lecz także angażuje się w szeroko zakrojone prace szkoleniowe i informacyjne w obszarze zamówień publicznych. Pracownicy Urzędu regularnie występują na różnego rodzaju konferencjach, seminariach, szkoleniach i innych spotkaniach z przedstawicielami krajowego rynku zamówień oraz przekazują im wytyczne dotyczące określonych aspektów i instytucji ustawy o zamówieniach publicznych. Ponadto, Urząd regularnie publikuje na swojej stronie internetowej liczne materiały edukacyjne oraz informacyjne w postaci opracowań, metodyk, grafik, czy podcastów. Materiały wideo można znaleźć także na profilu ÚVO w serwisie YouTube¹⁷.

1.4.2. Biuro Rządu Republiki Słowackiej

Biuro Rządu Republiki Słowackiej jest jednostką budżetową państwa, której zadania zasadniczo polegają na profesjonalnym, organizacyjnym i technicznym zabezpieczeniu działalności Rządu Republiki Słowackiej.

W obszarze zamówień publicznych¹⁸, Biuro Rządu jest administratorem Platformy Elektronicznej Zamówień Publicznych¹⁹ i jest odpowiedzialne za zapewnienie, aby platforma elektroniczna zawierała funkcje określone w ustawie. Biuro Rządu zapewnia także scentralizowane działania zakupowe dla instytucji zamawiających szczebla centralnego na potrzeby cywilnych zamówień publicznych, na podstawie rozporządzenia rządu.

¹⁷ zob. profil Urzędu Zamówień publicznych w serwisie YouTube dostępny pod adresem: <https://www.youtube.com/@uradpreverejneobstaravanie/> (dostęp: 01.01.2023)

¹⁸ zob. informacje zawarte na stronie Biura Rządu w zakładce *Verejné obstarávanie* dostępne pod adresem: <https://www.vlada.gov.sk/verejne-obstaravanie/> (dostęp: 01.01.2023)

¹⁹ zob. <https://eplatforma.vlada.gov.sk/> (dostęp: 01.01.2023)

**Organy odpowiedzialne za zamówienia
publiczne w Republice Słowackiej**

Biuro Rządu Republiki Słowackiej

Dane teleadresowe:

**Úrad vlády Slovenskej republiky
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava
Slovenská republika**

Strona internetowa:

<https://www.vlada.gov.sk>

E-mail: info@vlada.gov.sk

Telefon: +421 2 2092 5248

Urząd Zamówień Publicznych

Dane teleadresowe:

**Úrad pre verejné obstarávanie
Ružová dolina 10
821 09 Bratislava
Slovenská republika**

Strona internetowa:

<https://www.uvo.gov.sk>

E-mail: info@uvo.gov.sk

Telefon: +421 2 50 264 111

ROZDZIAŁ 2
UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W REPUBLICE
SŁOWACKIEJ

2.1. Zasady udzielania zamówień

2.1.1. Wprowadzenie – naczelnne zasady systemowe

Kluczową rolę w systemie prawa zamówień publicznych w Republice Słowackiej spełnia § 10 ust. 2 ustawy ZVO, gdyż zostały w tym przepisie bezpośrednio unormowane główne zasady dotyczące udzielania zamówień publicznych, których zamawiający zobowiązani są przestrzegać we wszystkich czynnościach związanych z przygotowaniem i udzieleniem zamówienia. Te naczelnne zasady systemowe mają swoje źródło w przepisach unijnych, które wypływają bezpośrednio z prawa traktatowego, w szczególności z zasad swobodnego przepływu towarów, swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, dlatego również orzecznictwo krajowe w sprawie zamówień publicznych musi stosować te zasady i być zbieżne z ich wykładnią dokonywaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

W swojej działalności dydaktycznej Urząd podkreśla, że głównym celem zamówień publicznych jest zapewnienie efektywnego i oszczędnego wydatkowania środków publicznych oraz zapewnienie ochrony konkurencji, natomiast naczelnne zasady systemowe, mianowicie zasady równego traktowania, zakazu dyskryminacji, przejrzystości, proporcjonalności oraz gospodarności i efektywności mają pomagać w realizacji tego celu²⁰. Dzięki przestrzeganiu wskazanych wyżej zasad dochodzi, po pierwsze, do otwarcia zamówień publicznych na konkurencję, w rezultacie czego zapewnione jest swobodne i niedyskryminacyjne ubieganie się przez wykonawców o zamówienia finansowane ze środków publicznych, a w dalszej kolejności do efektywnego i przejrzystego wydawania tych środków. Nadmienić trzeba, że naruszenie przepisów obowiązującego prawa przeważnie pociąga za sobą także naruszenie którejś z wymienionych naczelnnych zasad systemowych²¹, wobec czego podczas ich

²⁰ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 36

²¹ por. ÚVO, *Analýza najčastejších porušení vo verejnom obstarávaní*, 2019, s. 6, publikacja dostępna pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/extdoc/13273> (dostęp: 01.01.2023)

omawiania, należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ich praktyczny wymiar w funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych naszych południowych sąsiadów.

Do naczelných zásad systémových na podstawie § 10 ust. 2 ustawy ZVO należą: zasada równego traktowania, zasada zakazu dyskryminacji, zasada przejrzystości, zasada proporcjonalności oraz zasada gospodarności i efektywności.

2.1.2. Zasada równego traktowania wykonawców

Równe traktowanie wykonawców powinno być rozumiane jako postępowanie zamawiającego polegające na zapewnieniu równego, niepreferencyjnego oraz niedyskryminującego traktowania wszystkich wykonawców. Innymi słowy, zgodnie z tą zasadą zadaniem zamawiającego jest zapewnienie wszystkim wykonawcom zainteresowanych ubieganiem się o zamówienie publiczne równych szans na jego udzielenie. Zamawiający nie może w żaden sposób, świadomie lub nieświadomie, bezpośrednio albo pośrednio faworyzować, lub defaworyzować wykonawców znajdujących się w takiej samej sytuacji.

Niedopuszczalne jest zatem zachowanie zamawiającego polegające przykładowo na ocenianiu wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofert w odmienny sposób, np. poprzez szczegółową analizę spełnienia określonego warunku udziału w postępowaniu w odniesieniu do jednego wykonawcy, a do pozostałych w sposób powierzchowny, czy też na zastosowaniu odmiennej interpretacji tych samych danych lub informacji przedłożonych w ofertach i w rezultacie wykluczeniu jednego lub kilku wykonawców a w przypadku pozostałych zaakceptowania tych danych lub informacji. Częstym przykładem realizacji omawianej zasady jest także korzystanie przez zamawiającego z instytucji wyjaśnienia i uzupełnienia oferty, które powinno być dokonywane w jednakowym stopniu w stosunku do wszystkich wykonawców. Zamawiający nie może zatem, przykładowo, wezwać do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia dokumentów tylko jednego wykonawcę a wykluczyć z postępowania innego wykonawcę, którego oferta była w tym samym zakresie niekompletna lub niezrozumiała, bez zapewnienia mu takiej samej możliwości złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia dokumentów, jak temu pierwszemu wykonawcy²².

Zamawiający ma obowiązek traktować wszystkich wykonawców jednakowo przez cały czas trwania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wszyscy wykonawcy powinni mieć zapewnione równe szanse w przygotowaniu i składaniu swoich ofert, a ich ocena powinna być w pełni neutralna, pozbawiona jakichkolwiek przejawów subiektywności, czy ewentualnego faworyzowania.

²² por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 36

2.1.3. Zasada zakazu dyskryminacji

Zasada zakazu dyskryminacji jest bezpośrednio powiązana z zasadą równego traktowania. Niektórzy autorzy twierdzą nawet, że zasadniczo każdy przejaw nierównego traktowania może być uznany za dyskryminację, przy czym trzeba mieć na względzie, że zasada niedyskryminacji zawsze będzie pojęciem szerszym²³. Przejawia się ona w zakazie jakiegokolwiek faworyzowania lub defaworyzowania wykonawców na każdym etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W praktyce zamówień publicznych zabrania się więc przykładowo opisu przedmiotu zamówienia w sposób wskazujący na właściwości i cechy charakterystyczne, które spełnić może tylko jeden konkretny producent, podczas gdy na rynku istnieją inne porównywalne rozwiązania, ustalania warunków udziału w postępowaniu, które nie są związane z przedmiotem zamówienia, czy też wymagania jedynie określonych dokumentów krajowych. Naruszeniem zakazu dyskryminacji może być także wymóg posiadania na własność określonych zasobów do realizacji zamówienia, np. wymóg korzystania wyłącznie z zatrudnionych przez siebie pracowników, czy też własnych maszyn²⁴.

Ponadto, co istotne z punktu widzenia wykonawców zagranicznych, zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zasada niedyskryminacji zakazuje nie tylko otwartej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, czy miejsce siedziby wykonawcy, ale również wszelkich przejawów ukrytej dyskryminacji przejawiającej się odmiennym traktowaniem prowadzącym do poszkodowania wykonawców z innych państw członkowskich UE, które mogłyby być zainteresowane zamówieniem.

Zamawiający nie może bezpodstawnie w sposób jawny lub ukryty faworyzować ani stawiać w niekorzystnej sytuacji żadnego wykonawcy na każdym etapie postępowania.

2.1.4. Zasada przejrzystości

Z praktycznego punktu widzenia dotyczy ona przede wszystkim transparentnego i zrozumiałego przekazywania informacji o zamówieniu publicznym za pomocą dokumentów przetargowych, rzetelnego wypełniania przez zamawiającego ciężących na nim obowiązków publikacyjnych oraz obowiązków w zakresie przechowywania dokumentacji zamówienia publicznego. Nadrzędnym celem tej zasady jest bowiem zapewnienie, aby proces udzielenia zamówienia publicznego odbywał się, zwłaszcza z perspektywy wykonawców, w sposób przejrzysty, przewidywalny i możliwy do zweryfikowania, zgodnie z wcześniej ustalonymi warunkami określonymi w ogłoszeniu o zamówieniu i dokumentach przetargowych, zapobiegając arbitralnemu działaniu zamawiającego oraz zapewniając zachowanie konkurencji. Realizacja tej zasady wymaga, aby wszystkie wymagania i warunki dotyczące

²³ por. L. Bednárová, S. Khouri, S. Michalková, S. Džuková, *Zakladené princípy verejného obstarávania*, 2020, Journal of Global Science, publikacja dostępna pod adresem:

<http://www.jogsc.com/pdf/2020/special/zakladne.pdf> (dostęp: 01.01.2023)

²⁴ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 37

udzielenia określonego zamówienia były wyrażone jasno, dokładnie i jednoznacznie w ogłoszeniu o zamówieniu i w treści dokumentów przetargowych²⁵. W rezultacie powyższego, naruszeniem zasady transparentności będzie jakiegokolwiek działanie zamawiającego, które powoduje, że postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego staje się nieczytelne lub trudniejsze do zweryfikowania i ewentualnego skontrolowania²⁶.

Zasada przejrzystości przede wszystkim wymaga od zamawiającego odpowiedniej publikacji informacji o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wraz z kompletem dokumentów, jasno i precyzyjnie określających wymogi odnośnie przedmiotu zamówienia oraz kryteria wyboru wykonawcy. Zamawiający zobligowany jest prowadzić postępowanie w sposób transparentny i przewidywalny, aby nie było wątpliwości, że zwycięska oferta została wybrana na podstawie przejrzystych i obiektywnych kryteriów. Ponadto, zamawiający musi dysponować pełną dokumentacją dotyczącą postępowania w celu zapewnienia możliwości sprawdzenia, że podejmował swoje decyzje w postępowaniu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2.1.5. Zasada proporcjonalności

Zasada ta wymaga, aby zamawiający w trakcie prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego podczas dokonywania przez siebie określonych w przepisach prawa czynności postępował odpowiednio i nie wykraczał poza to, co jest właściwe i niezbędne dla osiągnięcia zamierzonych celów. Oznacza to, że w przypadku gdy istnieje wybór pomiędzy kilkoma odpowiednimi środkami, należy wówczas wybrać ten najmniej restrykcyjny, jak również, że trudności nie mogą być nieproporcjonalne w stosunku do zamierzonych celów.

Przykładowo, w przypadku niejasności w złożonej ofercie, zamawiający nie powinien automatycznie dokonywać czynności wykluczenia wykonawcy, lecz powinien zwrócić się o wyjaśnienie zaistniałych niezgodności i dopiero później, w sytuacji niewystarczających wyjaśnień, dokonać wykluczenia. Innymi obszarami, gdzie omawiana zasada znajduje swoje praktyczne zastosowanie jest ustalanie warunków udziału w postępowaniu oraz kryteriów kwalifikacji, które muszą być proporcjonalne do przedmiotu zamówienia oraz do jego wartości, czy też ustalanie proporcjonalnych terminów dla wykonawców. Niemniej jednak, zasadę proporcjonalności, podobnie jak inne zasady, zawsze należy stosować z uwzględnieniem konkretnego stanu faktycznego i z tego też powodu nie jest możliwe podanie wszystkich sytuacji, w których należy ją respektować²⁷.

Zasada proporcjonalności na gruncie zamówień publicznych przejawia się przede wszystkim w odpowiednim korzystaniu przez zamawiających z instytucji prawnych w taki sposób, aby nie wykraczać poza to, co jest właściwe i niezbędne dla osiągnięcia zamierzonych celów.

²⁵ por. L. Bednárová, S. Khouri, S. Michalková, S. Džuková, *Zakladené princípy...*, op. cit.

²⁶ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 38-40

²⁷ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 40-42

2.1.6. Zasada gospodarności i efektywności

Jest ona główną zasadą z ekonomicznego punktu widzenia. Jej celem jest zapewnienie wyboru takiego wykonawcy, który zagwarantuje najlepszą relację jakości wykonania zamówienia publicznego do przedstawionej ceny, przy czym efektywne zamówienie publiczne to takie, które zapewnia jak największą liczbę składanych ofert, a co za tym idzie, jak najszerzą konkurencję, przy jednoczesnym możliwie najmniejszym obciążeniu finansowym, administracyjnym oraz czasowym postępowania o udzielenie zamówienia publicznego²⁸. Praktyczne zastosowanie tej zasady znajduje swoje odzwierciedlenie przede wszystkim podczas ustalania kryteriów oceny ofert, zwłaszcza kryteriów jakościowych, gdzie zamawiający zobowiązany jest ustalić je w taki sposób, aby doprowadzić do wyboru wykonawcy, który złożył obiektywnie najlepszą ofertę zarówno ze względu na cenę, jak i wymagane kryteria jakościowe.

Zasada gospodarności i efektywności oznacza konieczność zapewnienia zarówno proporcjonalności finansowej, jak i czasowej w procesie realizacji zamówień publicznych. Z punktu widzenia wykonawcy, na co zwracają uwagę autorzy, udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego nie powinien nakładać na niego nieproporcjonalnie wysokich obciążeń administracyjnych, finansowych oraz czasowych²⁹.

2.1.7. Informacje dodatkowe

Jako cenne źródło wiedzy dla wykonawców na temat naczelných zasad systemowych i ich praktycznego wymiaru w funkcjonowaniu słowackiego systemu zamówień publicznych należy w tym podrozdziale koniecznie wskazać regularnie publikowane przez słowacki Urząd *Analizy najczęściej dokonywanych naruszeń* (sk. *Analýzy najčastejších porušení*)³⁰.

Opracowania te obejmują szczegółowe omówienie, na podstawie autentycznych przykładów z praktyki, jakiego typu nieprawidłowości i uchybień dopuszczają się zamawiający w procesie udzielania zamówień publicznych. Poprzez analizę i publikację najczęściej dokonywanych naruszeń ÚVO podsumowuje konkretne naruszenia przepisów ZVO prowadzące do naruszenia naczelných zasad systemowych oraz nieprawidłowe praktyki, zidentyfikowane przez Urząd w toku wykonywania czynności kontrolnych.

²⁸ por. NKÚSR, ÚVO, *Metodika kontroly hospodárnosti a efektívnosti vo verejnom obstarávaní*, 2020, s. 26, publikacja dostępna pod adresem: <https://www.nku.gov.sk/documents/10157/eb2bb88b-d2a8-4d47-b026-11f95ad3140a> (dostęp: 01.01.2023)

²⁹ por. L. Bednárová, S. Khouri, S. Michalková, S. Džuková, *Zakladené princípy...*, op. cit.

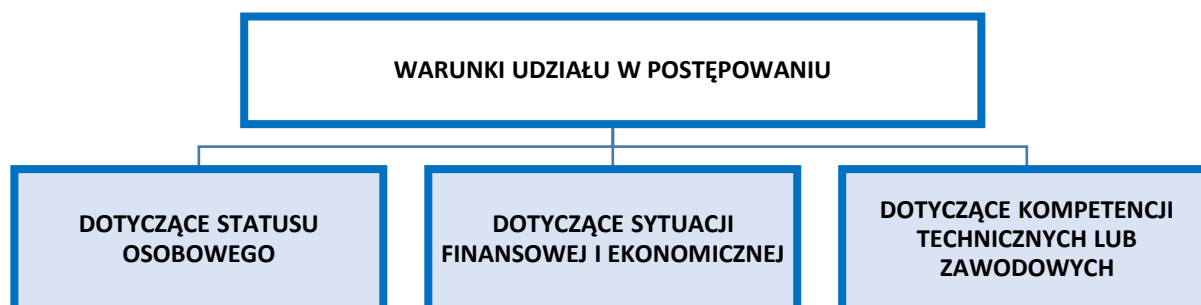
³⁰ zob. publikacje na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych w zakładce *Analýzy najčastejších porušení* dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/dohlad/analyticke-vystupy/analzy-najcastejcich-porusení> (dostęp: 01.01.2023)

2.2 Warunki udziału w postępowaniu

2.2.1. Informacje ogólne

Warunki udziału w postępowaniu (sk. *podmienky účasti*), podobnie jak na gruncie polskiego systemu zamówień publicznych, stanowią kluczowy element postępowania o udzielenie zamówienia, którego celem jest ograniczenie ryzyka wyboru wykonawcy niezdolnego do wykonania zamówienia publicznego lub w stosunku do którego, ze względu na sytuację podmiotową zachodzi prawdopodobieństwo nienależytego wykonania zamówienia.

Warunki udziału odnoszą się do właściwości podmiotowych wykonawcy. Przy pomocy warunków udziału zamawiający ogranicza dostęp do zamówienia wykonawcom, którzy pod względem prawnym, ekonomicznym, technicznym lub zawodowym nie posiadają wystarczających kwalifikacji do rzetelnej i terminowej realizacji zamówienia³¹.

Słowacka ustawa dzieli warunki udziału w postępowaniu na trzy rodzaje:

- 1) dotyczące statusu osobowego (sk. *osobné postavenie*), wymienione w treści § 32 ustawy ZVO;
- 2) dotyczące sytuacji finansowej i ekonomicznej (sk. *finančné a ekonomické postavenie*), wymienione w treści § 33 ustawy ZVO;
- 3) dotyczące kompetencji technicznych lub kompetencji zawodowych (sk. *technická spôsobilosť alebo odborná spôsobilosť*), wymienione w treści § 34 do § 36 ustawy ZVO.

Natomiast regulacja § 38 ustawy ZVO określa zasady dotyczące formułowania warunków udziału w postępowaniu. Warunki udziału w postępowaniu powinny zawsze być ustalone zgodnie z naczelnymi zasadami systemowymi, w szczególności muszą zostać zamieszczone w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w dokumentach przetargowych i nie mogą w sposób nieuzasadniony dyskryminować wykonawców, ani prowadzić do nieuzasadnionego ograniczenia konkurencji. Ponadto warunki dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej oraz zdolności technicznych lub zawodowych muszą być proporcjonalne do przedmiotu zamówienia i związane z przedmiotem zamówienia³².

³¹ por. ÚVO, *Stručná príručka verejného obstarávania*, 2020, s. 13, publikacja dostępna pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/extdoc/12719> (dostęp: 01.01.2023)

³² por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 84

Urząd Zamówień Publicznych zwraca uwagę, że naruszenia dotyczące formułowania warunków udziału w postępowaniu przez zamawiających należą do drugiego co do częstotliwości występowania obszarów naruszeń słowackiej ustawy identyfikowanych w postępowaniach kontrolnych przeprowadzonych w latach 2018-2020. Najczęściej stwierdzane naruszenia dotyczą w szczególności ustalonych wymagań co do kompetencji technicznych lub kompetencji zawodowych, o których mowa w § 34 do § 36 ustawy ZVO³³.

2.2.2. Warunki dotyczące statusu osobowego

W każdym przypadku konieczne jest spełnienie przez wykonawcę ubiegającego się o zamówienie warunków dotyczących statusu osobowego, które odgrywają kluczową rolę i *de facto* sprowadzają się do wykazania braku istnienia obligatoryjnych przesłanek wykluczenia wykonawcy z postępowania. Warunki te zasadniczo odpowiadają zakresom podstawom wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia, określonym w polskiej ustawie Pzp. Związane są one m.in. z prawomocnym skazaniem za określone kategorie przestępstw, zaległościami podatkowymi, czy też niewypłacalnością i likwidacją wykonawcy. Ich niespełnienie skutkuje obligatoryjnym wykluczeniem wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia.

Jak stanowi przepis § 32 ustawy ZVO, w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego może uczestniczyć wyłącznie wykonawca, który spełnia następujące warunki:

- 1) ani on, ani jego organ statutowy, ani członek organu statutowego, ani członek organu nadzorczego, ani prokurent nie został prawomocnie skazany za przestępstwo korupcji, przestępstwo wyrządzenia szkody interesom finansowym Wspólnot Europejskich, przestępstwo legalizacji dochodów z działalności przestępczej, przestępstwo zakładania, organizowania i wspierania grupy przestępczej, przestępstwo zakładania, organizowania lub wspierania grupy terrorystycznej, przestępstwo terroryzmu oraz niektórych form udziału w terroryzmie, przestępstwo handlu ludźmi, przestępstwa związane z działalnością gospodarczą lub przestępstwa manipulacji przy zamówieniach publicznych i przetargach publicznych;
- 2) nie ma zarejestrowanych zaległości w składkach na ubezpieczenie społeczne, a zakład ubezpieczeń zdrowotnych nie rejestruje wobec niego przeterminowanych należności według przepisów szczególnych w Republice Słowackiej oraz w państwie siedziby, miejsca prowadzenia działalności lub zwykłego pobytu;
- 3) nie ma zarejestrowanych zaległości podatkowych wobec urzędu skarbowego i urzędu celnego według przepisów szczególnych w Republice Słowackiej oraz w państwie siedziby, miejsca prowadzenia działalności lub zwykłego pobytu (w przypadku udowodnienia przez wykonawcę, że zapłacił te zaległości lub że ma pozwolenie na zapłatę zaległości w ratach, wykonawca jest uznawany za spełniającego ten warunek);

³³ por. ÚVO, *Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní I.*, 2021, s. 21, publikacja dostępna pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/extdoc/13270> (dostęp: 01.01.2023)

- 4) nie znajduje się w stanie upadłości, w stanie restrukturyzacji, w stanie likwidacji, ani nie zostało wobec niego umorzone albo uchylone postępowanie upadłościowe z powodu braku majątku;
- 5) jest uprawniony do dostawy towarów, wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług;
- 6) nie został na niego nałożony prawomocny zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne w Republice Słowackiej oraz w państwie siedziby, miejsca prowadzenia działalności lub zwykłego pobytu, potwierdzony ostateczną decyzją właściwego organu władzy publicznej (zdefiniowaną w § 32 ust. 6 ustawy ZVO).

W celu wykazania spełnienia tego rodzaju warunków udziału w postępowaniu ustawa ZVO określa katalog dokumentów, jakie wykonawca jest zobowiązany przedstawić zamawiającemu:

- 1) wyciąg z rejestru karnego, nie starszy niż 3 miesiące;
- 2) zaświadczenie z zakładu ubezpieczeń zdrowotnych i zakładu ubezpieczeń społecznych, nie starsze niż 3 miesiące;
- 3) zaświadczenie z właściwego miejscowo urzędu skarbowego i właściwego miejscowo urzędu celnego, nie starsze niż 3 miesiące;
- 4) zaświadczenie z właściwego sądu, nie starsze niż 3 miesiące;
- 5) właściwy dokument potwierdzający uprawnienia wykonawcy do dostawy towarów, wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług odpowiadających przedmiotowi zamówienia;
- 6) pisemne oświadczenie wykonawcy (np. w przypadku podmiotów zagranicznych, gdy państwo siedziby wykonawcy, miejsca prowadzenia przez niego działalności lub miejsca jego zwykłego pobytu, nie wydaje żądanych dokumentów).

Wykonawca nie jest obowiązany do składania wymaganych dokumentów na potwierdzenie swojego statusu osobowego gdy zamawiający ma dostęp do stosownych danych zawartych w systemach informatycznych administracji publicznej.

2.2.3. Fakultatywne przesłanki wykluczenia

W przeciwieństwie do obligatoryjnego charakteru wskazanych wyżej warunków statusu osobowego, to czy w danym postępowaniu o udzielenie zamówienia lub koncesji obowiązywać będą poszczególne fakultatywne podstawy wykluczenia zależy wyłącznie od decyzji zamawiającego. Jeżeli zamawiający przewiduje możliwość wykluczenia wykonawcy na podstawie fakultatywnych przesłanek wykluczenia, wówczas zobligowany jest wskazać te podstawy wykluczenia w ogłoszeniu o zamówieniu i w dokumentach przetargowych. Zgodnie z treścią przepisu § 40 ust. 8 ustawy ZVO fakultatywne przesłanki wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia dotyczą następujących sytuacji:

- 1) wykonawca dopuścił się istotnego naruszenia obowiązków umownych przy wykonywaniu zamówienia publicznego lub koncesji, w wyniku którego instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający odstąpił od umowy lub doznał innej poważnej

- szkody, w ciągu ostatnich trzech lat od dnia ogłoszenia o zamówieniu lub możliwego do udowodnienia rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,;
- 2) zamawiający może udowodnić, że wykonawca dopuścił się rażącego naruszenia obowiązków z zakresu ochrony środowiska, prawa socjalnego lub prawa pracy na podstawie przepisów szczególnych, za które została na niego prawnie nałożona sankcja, w ciągu ostatnich trzech lat od dnia ogłoszenia o zamówieniu lub możliwego do udowodnienia rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
 - 3) zamawiający może udowodnić, że wykonawca dopuścił się rażącego naruszenia obowiązków zawodowych, w ciągu ostatnich trzech lat od dnia ogłoszenia o zamówieniu lub możliwego do udowodnienia rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
 - 4) zamawiający ma uzasadnione podejrzenie na podstawie wiarygodnych informacji, bez konieczności uprzedniego wydania decyzji przez jakikolwiek organ władzy publicznej, że wykonawca zawarł z innym podmiotem gospodarczym porozumienie zakłócające lub ograniczające konkurencję gospodarczą, niezależnie od wszelkich relacji majątkowych, umownych lub personalnych łączących wykonawcę z tym podmiotem gospodarczym;
 - 5) zamawiający stwierdzi wobec wykonawcy zaległości podatkowe, których jest zarządcą na podstawie przepisów szczególnych.

2.2.4. Samooczyszczenie wykonawców

Stosownie do § 40 ust. 9 ustawy ZVO wykonawca nie zostanie wykluczony z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, pomimo że nie spełnia warunków uczestnictwa dotyczących sytuacji podmiotowej dotyczących skazania za przestępstwa określone w § 32 ust. 1 litera a) ustawy ZVO lub pomimo że podlega przesłankom wykluczenia określonym w § 40 ust. 6 lit. c) - g) oraz § 40 ust. 7 i 8 ustawy ZVO, jeżeli udowodni zamawiającemu, że podjął wystarczające środki naprawcze. W takim przypadku wykonawca jest zobowiązany do wyjaśnienia zakwestionowanych faktów i okoliczności poprzez aktywną współpracę z zamawiającym. W drodze działań naprawczych wykonawca musi także wykazać, że zapłacił lub zobowiązał się do zapłaty odszkodowania za wszelkie wyrządzone szkody, wyeliminował zaistniałe uchybienia, dostatecznie wyjaśnił sporne fakty i okoliczności poprzez aktywną współpracę z właściwymi organami, oraz że podjął konkretne środki techniczne, organizacyjne i kadrowe w celu zapobieżenia przyszłym uchybieniom, wykroczeniom, innym deliktom administracyjnym lub przestępstwom. Omawiany przepis nie jest w praktyce niczym innym jak transponowaną do słowackiego prawa zamówień unijną instytucją *samooczyszczenia* (ang. *self-cleaning*) wykonawcy, ustanowioną również w polskiej ustawie Pzp, przewidującą odstąpienie przez zamawiającego od obowiązku wykluczenia wykonawcy pomimo zaistnienia określonych podstaw wykluczenia w sytuacji, kiedy wykonawca udowodni zamawiającemu, że podjął właściwie działania we wskazanych przepisami prawa obszarach³⁴.

³⁴ por. H. Nowak, M. Winiarz (red.), *Prawo Zamówień Publicznych. Komentarz.*, Warszawa 2021, str. 413

Dzięki tej instytucji wykonawca zyskuje możliwość udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, o ile wykaże, że podjął skuteczne środki w celu zapewnienia, że wszelkiego rodzaju nieprawidłowości lub przestępstwa nie powtórzą się w przyszłości. To, czy wykonawcy ostatecznie zostanie przywrócona zdolność do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, zależy wyłącznie od decyzji zamawiającego. Zamawiający ocenia bowiem, czy środki naprawcze podjęte przez uczestnika są wystarczające, każdorazowo biorąc pod uwagę wagę i szczególne okoliczności uchybienia. Zgodnie z zasadą przejrzystości zamawiający jest również zobowiązany do utrwalenia w dokumentach zamówienia publicznego oceny wystarczalności podjętych przez wykonawcę środków, w sposób umożliwiający weryfikację. Jeżeli zamawiający uzna, że środki te są niewystarczające, wykluczy wykonawcę z postępowania o udzielenie zamówienia³⁵.

Słowacka ustawa stanowi, że skorzystanie z instytucji *samooczyszczenia* nie jest możliwe w przypadku, gdy na wykonawcę został prawomocnie nałożony sądowy zakaz uczestnictwa w zamówieniach publicznych.

2.2.5. Warunki dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej

Celem określenia warunków dotyczących sytuacji finansowo-ekonomicznej jest zapewnienie, aby o wykonanie zamówienia ubiegali się tylko wykonawcy, którzy dysponują odpowiednimi środkami finansowymi, pozwalającymi na niezakłócone wykonanie zamówienia. Określenie warunków dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej wykonawców pozostawia się w dużym stopniu uznaniu zamawiającego, gdyż nie są określone w przepisach ustawy ZVO w sposób wyczerpujący. Ustawa ZVO w § 38 ust. 6 wskazuje, że co do zasady wymagana przez zamawiającego wysokość obrotu za rok obrachunkowy nie może przewyższać:

- 1) dwukrotności wartości szacunkowej przedmiotu zamówienia obliczonej za okres 12 miesięcy, jeżeli czas trwania umowy, umowy ramowej lub umowy koncesji jest dłuższy niż 12 miesięcy;
- 2) dwukrotności wartości szacunkowej przedmiotu zamówienia, jeżeli czas trwania umowy, umowy ramowej lub umowy koncesji jest równy lub krótszy niż 12 miesięcy.

Zamawiający może wymagać obrotu minimalnego wyższego niż określony powyżej, tylko w sytuacji jeżeli zamówienie dotyczy towarów, robót budowlanych lub usług, których charakter wiąże się ze szczególnym ryzykiem. Ponadto taki wymóg należy uzasadnić w dokumentach przetargowych lub w dokumentach koncesji. Natomiast w sytuacji, kiedy zamawiający wymaga określonego obrotu za okres dłuższy niż jeden rok obrachunkowy, może określić jego wysokość jedynie łącznie za wskazany przez niego okres.

Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający mogą także ustalić inny niż określony w przepisach warunek wykazania zdolności finansowej i ekonomicznej, przy czym warunek ten musi być uzasadniony w stosunku do przedmiotu zamówienia³⁶.

³⁵ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 115

³⁶ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 14

W ramach wykazania spełniania warunków dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej w postępowaniu o udzielenie zamówienia, zgodnie z przepisem § 33 ust. 1 ustawy ZVO, zamawiający może wymagać od wykonawcy przedłożenia następujących dokumentów:

- 1) wyciągu bankowego lub wyciągu z zagranicznego oddziału banku;
- 2) potwierdzenia ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu działalności lub potwierdzenia ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy, jeżeli takie ubezpieczenie jest wymagane na mocy przepisów szczególnych;
- 3) bilansu lub zestawienia aktywów i pasywów lub danych z nich wynikających; lub
- 4) oświadczenia o całkowitym obrocie oraz, w stosownych przypadkach, oświadczenia o obrotach osiągniętych w obszarze, którego dotyczy przedmiot zamówienia publicznego lub koncesji, w odniesieniu do maksymalnie ostatnich trzech lat obrachunkowych, dla których są one dostępne, w zależności od daty utworzenia wykonawcy lub rozpoczęcia prowadzenia przez niego działalności.

Ponadto, obowiązujące przepisy prawa stanowią, że jeżeli wykonawca nie może z przyczyn obiektywnych przedstawić dokumentu wymaganego przez zamawiającego w celu potwierdzenia spełniania warunków dotyczących sytuacji finansowej i ekonomicznej, wówczas może złożyć zamawiającemu inny dokument, który zamawiający uzna za odpowiedni.

Kandydat lub oferent może również skorzystać z zasobów innej osoby, aby udowodnić swój status majątkowy i ekonomiczny, ale musi udowodnić, że faktycznie będzie korzystał z tych zasobów przy wykonywaniu zamówienia. Powiązanie to potwierdza pisemna umowa między zainteresowaną stroną/wnioskodawcą a osobą, z której zasobów mają korzystać.

2.2.6. Warunki dotyczące zdolności technicznych lub zawodowych

Przepis § 34 ustawy ZVO ustanawia kryteria dotyczące zdolności technicznych i zawodowych, których spełnienia zamawiający może zażądać w celu wykazania przez wykonawcę zasobów ludzkich, zasobów technicznych lub umiejętności i doświadczenia zawodowego niezbędnych do właściwego wykonania zamówienia publicznego. Na mocy obowiązujących regulacji, zdolności techniczne i zawodowe wykazuje się zgodnie z rodzajem, ilością, znaczeniem lub zastosowaniem dostaw towarów, robót budowlanych lub usług, przy pomocy jednego lub kilku z następujących dokumentów:

- 1) wykazu dostaw towarów lub usług zrealizowanych w okresie ostatnich trzech lat od dnia ogłoszenia o wszczęciu postępowania, wraz z podaniem cen, terminów dostaw i odbiorców; dokumentem są referencje, jeżeli odbiorcą była instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w rozumieniu ustawy ZVO;
- 2) wykazu robót budowlanych wykonanych w okresie ostatnich pięciu lat od dnia ogłoszenia o wszczęciu postępowania, wraz z podaniem cen, miejsc i dat wykonania robót; do wykazu należy dołączyć świadectwo należytego wykonania robót

budowlanych oraz ocenę wykonanych robót budowlanych zgodnie z warunkami handlowymi, jeżeli odbiorca robót:

- a) był instytucją zamawiającą lub podmiotem zamawiającym w rozumieniu ustawy ZVO, dokumentem są referencje; jeżeli referencje nie zostały wystawione zgodnie z § 12 ustawy, dokumentem tym może być również oświadczenie wykonawcy o wykonaniu robót budowlanych wraz z załączeniem dokumentu potwierdzającego ich wykonanie;
 - b) był inną osobą niż instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w rozumieniu ustawy ZVO, dowód wykonania wystawia ich odbiorca; jeżeli takim dokumentem wykonawca nie dysponuje – wówczas przedstawia oświadczenie, że zostały one wykonane, uzupełnione o dokument potwierdzający ich wykonanie lub stosunek umowny, na podstawie którego zostały wykonane;
- 3) danych dotyczących techników lub organów technicznych, w szczególności odpowiedzialnych za kontrolę jakości, niezależnie od stosunków umownych łączących ich z wykonawcą; w przypadku zamówienia na roboty budowlane – tych, do których wykonawca może się zwrócić z wnioskiem o wykonanie tych robót;
 - 4) opisu wyposażenia technicznego, możliwości naukowych i badawczych oraz środków stosowanych przez wykonawcę w celu zapewnienia jakości;
 - 5) w przypadku dostaw towarów o złożonym charakterze, które mają być dostarczone, lub towarów przeznaczonych do szczególnych celów – kontrolę zdolności produkcyjnych wykonawcy przeprowadzoną przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający lub w ich imieniu przez właściwy organ w państwie siedziby, miejsca prowadzenia działalności lub zwykłego pobytu wykonawcy oraz za zgodą tego organu; w razie potrzeby kontrolę dostępnych możliwości naukowych i badawczych oraz jakości zastosowanych środków kontrolnych;
 - 6) w przypadku usług o złożonym charakterze lub usług przeznaczonych do szczególnych celów – sprawdzenia możliwości technicznych wykonawcy, przeprowadzonego przez instytucję zamawiającą publicznego lub podmiot zamawiający lub w ich imieniu przez właściwy organ w państwie siedziby, miejsca prowadzenia działalności lub zwykłego pobytu wykonawcy oraz za zgodą tego organu; w razie potrzeby sprawdzenia dostępnych możliwości naukowych i badawczych oraz jakości zastosowanych środków kontrolnych;
 - 7) w przypadku robót budowlanych lub usług – szczegółowe informacje na temat wykształcenia i doświadczenia zawodowego lub kwalifikacji zawodowych osób wyznaczonych do realizacji zamówienia lub personelu zarządzającego, jeżeli nie stanowią one kryterium oceny ofert;
 - 8) wskazanie środków zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie stosować podczas realizacji zamówienia;
 - 9) w przypadku robót budowlanych lub usług – dane o średniorocznej liczbie pracowników oraz liczbie członków kadry kierowniczej za ostatnie trzy lata;

- 10) dane dotyczące maszyn, urządzeń operacyjnych lub technicznych, jakimi dysponuje wykonawca w celu wykonania robót budowlanych lub świadczenia usługi;
- 11) dane dotyczące zarządzania łańcuchem dostaw i systemu monitorowania, z których wykonawca będzie mógł korzystać przy realizacji zamówienia;
- 12) wskazanie części zamówienia, których wykonanie wykonawca zamierza zlecić podwykonawcom;
- 13) jeśli chodzi o towar, który ma zostać dostarczony:
 - a) próbki, opisy lub zdjęcia, których autentyczność musi zostać zweryfikowana, jeżeli wymaga tego zamawiający; lub
 - b) certyfikaty lub zaświadczenia z wyraźnie określonymi odniesieniami do specyfikacji technicznych lub norm technicznych mających zastosowanie do towarów, wydane przez organy kontroli jakości lub wyznaczone organy właściwe do oceny zgodności.

W sytuacji, gdy jest to konieczne dla zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji, ustawa zezwala instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym na wydłużenie terminów dotyczących wykazów wykonanych zamówień publicznych, o których mowa w pkt 1) i 2) powyżej.

2.2.7. Jednolity Europejski Dokument Zamówienia

Jednolity Europejski Dokument Zamówienia (sk. *Jednotný európsky dokument*, dalej również jako „JEDZ”) to w myśl z § 39 ust. 1 ustawy ZVO dokument, który w konkretnym zamówieniu publicznym służy do czasowego zastąpienia dokumentów potwierdzających spełnienie wszystkich warunków udziału. JEDZ ma również zastosowanie do kryteriów wstępnej selekcji stosowanych w konkursach, negocjacjach z publikacją, dialogu konkurencyjnym i partnerstwie innowacyjnym. W zamówieniach w Republice Słowackiej zastosowanie JEDZ jest opcją, prawem kandydata lub oferenta, który może zdecydować się na bezpośrednie złożenie odpowiednich dokumentów we wniosku o dopuszczenie do udziału lub w ramach oferty (w przetargu publicznym lub w zamówieniach o wartości poniżej progów bez korzystania z giełdy elektronicznej).

JEDZ jest ustandaryzowanym dokumentem (formularzem), który może być stosowany w zamówieniach publicznych we wszystkich krajach członkowskich UE. Zgodnie z treścią § 39 ust. 2 słowackiej ustawy w składanym formularzu wykonawca oświadcza, że:

- nie ma podstaw do jego wykluczenia;
- spełnia obiektywne i niedyskryminujące zasady i kryteria wyboru ograniczonej liczby zainteresowanych, jeżeli zamawiający lub zamawiający ograniczył liczbę zainteresowanych;
- przekaże zamawiającemu na żądanie dokumenty, które zostały zastąpione przez JEDZ.

Formularz jest również składany dla podmiotów, na których zasobach lub zdolnościach polegają ubiegający się o zamówienie kandydat, oferent lub ich grupa, a także dla

podwykonawców, o ile zamawiający zażądają braku podstaw do wykluczenia proponowanych podwykonawcy (na podstawie przepisu § 41 ust. 1 litera b) ustawy ZVO).

W celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla kandydatów lub oferentów, zamawiający nie powinni wymagać przedkładania dokumentów, które są bezpośrednio i nieodpłatnie dostępne w elektronicznych bazach danych, pod warunkiem, że kandydat lub oferent wskazuje informacje niezbędne do uzyskania dostępu do tych baz danych w JEDZ. Jednocześnie zamawiający nie powinni wymagać również przedstawienia dokumentów, które posiadają w związku z innym udzielanym przez nich zamówieniem publicznym, o ile są one aktualne³⁷.

2.2.8. Wykazanie spełniania warunków za pośrednictwem innej osoby

W przypadku gdy wykonawca nie jest w stanie samodzielnie wykazać spełnienia warunków udziału w postępowaniu, obowiązujące w Republice Słowacji regulacje umożliwiają spełnienie przez niego warunków wymaganych przez zamawiającego przy pomocy innej osoby. Jednakże należy mieć na względzie, że obejmuje to tylko i wyłącznie warunki dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej oraz warunki dotyczące zdolności technicznych lub zawodowych. Obowiązująca ustawa ZVO nie dopuszcza możliwości wykazania przez wykonawcę za pośrednictwem innej osoby spełniania warunków dotyczących swojego własnego statusu osobowego.

Na podstawie § 33 ust. 2 ustawy ZVO celem wykazania swojej sytuacji ekonomicznej i majątkowej wykonawca może korzystać z zasobów innych osób, pod warunkiem, że przy wykonywaniu zamówienia będzie również realnie korzystać z zasobów tej osoby. Na potwierdzenie tego wykonawca powinien przedstawić pisemną umowę, z której wynikać będzie zobowiązanie tej osoby do udostępnienia zasobów wykonawcy przez cały czas trwania umowy. Jednocześnie osoba udostępniająca zasoby musi wykazać spełnienie warunków uczestnictwa w postępowaniu dotyczących jej statusu osobowego (z wyjątkiem przedstawienia właściwego dokumentu potwierdzającego uprawnienia do dostawy towarów, wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług odpowiadających przedmiotowi zamówienia), jak również ta osoba nie może podlegać żadnej z określonych przesłanek wykluczenia.

Zgodnie zaś z § 34 ust. 3 ustawy ZVO, również w przypadku zdolności technicznych lub zawodowych wykonawcy mogą korzystać z potencjału innych osób, przy spełnieniu analogicznego warunku dotyczącego realnego korzystania z zasobów tych osób, potwierdzonego zawarciem pisemnej umowy. Osoba udostępniająca swój potencjał musi także spełniać warunki udziału w postępowaniu dotyczące sytuacji podmiotowej oraz nie może podlegać określonym przesłankom wykluczenia. Jednakże w przeciwieństwie do sytuacji finansowej i ekonomicznej, osoba udostępniająca swój potencjał techniczny lub zawodowy musi wykazać się także uprawnieniami do dostawy towarów, wykonywania robót

³⁷ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 91

budowlanych lub świadczenia usług odpowiadających części zamówienia, dla której potencjał zostaje przez nią udostępniony. Ponadto, w zakresie wymagań dotyczących wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia zawodowego, w szczególności w odniesieniu do osób wyznaczonych do realizacji zamówienia lub kadry kierowniczej (warunek opisany w § 34 ust. 1 lit. g ustawy ZVO), obowiązujące przepisy wyraźnie przewidują wymóg, aby osoby, które udostępniają swój potencjał, w następstwie faktycznie wykonywały dane roboty budowlane lub usługi. Jak wskazuje doktryna, ma to na celu przede wszystkim zapewnienie, że roboty budowlane lub usługi wymagające określonego stopnia profesjonalizmu i wiedzy specjalistycznej będą faktycznie wykonywane przez te same osoby, które zostały wskazane w ramach wykazania warunków udziału w postępowaniu, a w rezultacie, że warunki udziału w postępowaniu nie są jedynie kwestią czysto formalną, która pozostaje bez wpływu na samo wykonanie zamówienia. Z tego powodu pożądane jest, aby omawiany wymóg zapewnienia wykonania zamówienia przez tych samych profesjonalistów również znalazł odzwierciedlenie w zapisach umownych i w razie potrzeby został zabezpieczony karą umowną³⁸.

2.2.9. Wykazanie spełniania warunków przez podmioty wspólnie ubiegające się o udzielenie zamówienia

Zgodnie z treścią regulacji § 37 ust. 3 ustawy ZVO wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia:

- 1) warunki udziału w postępowaniu dotyczące statusu osobowego wykazują samodzielnie dla każdego z wykonawców;
- 2) warunki udziału w postępowaniu dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej oraz zdolności technicznych lub zawodowych wykazują wspólnie.

Jeżeli chodzi o uprawnienie do dostawy towarów, wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług, wówczas konkretny wykonawca zobowiązany jest wykazać je wyłącznie w odniesieniu do tej części zamówienia publicznego, którą ma faktycznie wykonywać.

Ponadto, wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia mogą korzystać z zasobów, jak również z potencjału technicznego i zawodowego pozostałych wykonawców wspólnie z którymi ubiegają się o zamówienie lub innych osób zgodnie z przepisami § 33 ust. 2 oraz § 34 ust. 3 ustawy ZVO.

2.2.10. Wykazanie spełniania warunków udziału w postępowaniu przez podwykonawców

Słowacka ustawa w przepisach § 41 ust. 1 lit. b) zezwala zamawiającemu na żądanie od wykonawcy wykazania spełniania przez wskazanych podwykonawców warunków udziału w postępowaniu dotyczących sytuacji podmiotowej, braku istnienia określonych przesłanek wykluczenia z postępowania, a także przedstawienia dokumentu potwierdzającego uprawnienie podwykonawcy do dostawy towarów, wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług w odniesieniu do tej części zamówienia publicznego, którą ma wykonywać.

³⁸ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 88

2.2.2.11. Prekwalifikacja

2.2.2.11.1. Informacje ogólne

Na wstępie warto zauważyć, że na gruncie europejskiego prawa zamówień publicznych przepisy dotyczące prekwalifikacji były zawarte już w regulacji art. 52 poprzednio obowiązującej dyrektywy 2004/18/WE³⁹, obecnie zaś regulują ją przepisy art. 64 dyrektywy 2014/24/UE. Istotą i celem omawianej instytucji jest uproszczenie procedury kwalifikacji wykonawców w ten sposób, że dokonywana jest ona tylko raz, a jej potwierdzeniem jest wpis do urzędowego wykazu lub zaświadczenie o certyfikacji. Wykonawcy wpisani do urzędowych wykazów lub posiadający zaświadczenie o certyfikacji mogą, na potrzeby potwierdzenia spełnienia warunków danego postępowania o udzielenie zamówienia, przedłożyć zamawiającemu odpowiednio zaświadczenie o wpisie wydane przez właściwy organ lub zaświadczenie wystawione przez właściwą jednostkę certyfikującą, w której wskazuje się dokumenty, które stanowiły podstawę wpisu wykonawcy do urzędowego wykazu lub uzyskania przez niego certyfikatu, jak również klasyfikację ustaloną w tym wykazie. Poświadczony przez właściwy organ wpis do urzędowego wykazu lub zaświadczenie wydane przez jednostkę certyfikującą stanowi podstawę domniemania spełnienia przez danego wykonawcę wymogów kwalifikacji podmiotowej objętych urzędowym wykazem lub zaświadczeniem.

W tym miejscu wskazać należy, że na gruncie słowackiego systemu zamówień publicznych omawiana instytucja ma, co do zasady, charakter fakultatywny. Jednakże słowacki ustawodawca wymaga posiadania ważnego wpisu do urzędowego wykazu zatwierdzonych wykonawców w przypadku uproszczonej procedury dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne, prowadzonej w myśl regulacji § 109 ust. 1 ustawy ZVO.

2.2.2.11.2. Urzędowy wykaz zatwierdzonych wykonawców

Urzędowy wykaz zatwierdzonych wykonawców (*sk. zoznam hospodárskych subjektov*) jest uregulowany w przepisach od § 152 do § 158 ustawy ZVO. Listę prowadzi słowacki Urząd Zamówień Publicznych. Wpis na listę jest równoznaczny z wykazaniem spełniania warunków udziału w postępowaniu dotyczących statusu osobowego, a co za tym idzie, niepodleganiem przez wykonawcę wykluczeniu z postępowania. Ponadto wpis na listę jest skuteczny wobec każdego zamawiającego a zawarte w nim informacje nie wymagają dodatkowej weryfikacji w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Od dnia 18 kwietnia 2016 r. lista jest publicznie dostępna dla wszystkich użytkowników na stronie internetowej ÚVO⁴⁰.

³⁹ zob. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/18/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114)

⁴⁰ zob. urzędowy wykaz zatwierdzonych wykonawców na stronie internetowej Urzędu w zakładce *Zoznam hospodárskych subjektov* dostępny pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/udaje-o-hospodarskych-subjektoch-vedene-uradom/zoznam-hospodarskych-subjektov> (dostęp: 01.01.2023)

Procedura dotycząca wpisu do urzędowego wykazu wszczynana jest na wniosek zainteresowanego wykonawcy. Wraz z wnioskiem o dokonanie wpisu wykonawca składa stosowne dokumenty potwierdzające spełnianie przez wykonawcę warunków udziału dotyczących sytuacji podmiotowej w myśl regulacji § 32 słowackiej ustawy. Jeżeli wniosek o dokonanie wpisu nie spełnia wszystkich przewidzianych wymogów lub nie dołączono do niego wszystkich załączników, Urząd wzywa wykonawcę do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie. Jeżeli wykonawca nie uzupełni wymaganych danych i załączników w wyznaczonym terminie, Urząd zamyka toczące się postępowanie i zwraca wniosek o rejestrację wraz z załącznikami.

ÚVO dokonuje wpisu na listę wykonawców w terminie 15 dni od dnia doręczenia kompletnego wniosku o rejestrację wraz z wymaganymi załącznikami. Należy podkreślić, że Urząd nie dokona wpisu podmiotu, który podlega wykluczeniu z udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami § 32 ust. 1 lit. a) - f) oraz § 32 ust. 2, 4 i 5 słowackiej ustawy.

Ważność wpisu wynosi 3 lata. Jeżeli, nie wcześniej niż 60 i nie później niż 30 dni przed upływem terminu ważności wpisu, wykonawca złoży nowy wniosek wraz ze wszystkimi stosownymi dokumentami, ważność wpisu ulega wydłużeniu. Urząd wydaje wypis z listy wykonawców w formie elektronicznej.

Ustawa ZVO nakłada na zatwierdzonych wykonawców obowiązek informacyjny. W przypadku zmiany danych wykonawca jest obowiązany pisemnie powiadomić o tym Urząd w ciągu 30 dni.

Na podstawie obowiązujących regulacji ÚVO podejmuje decyzję o wykreśleniu z listy podmiotu, wobec którego został nałożony prawomocną decyzją zakaz udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Ponadto, Urząd podejmuje decyzję o wykreśleniu z listy w przypadku zaprzestania spełniania warunków udziału w postępowaniu dotyczących statusu osobowego. W przypadku wykreślenia na podstawie § 32 ust. 1 lit. d) ustawy ZVO, tj. ogłoszenia stanu upadłości, restrukturyzacji, likwidacji albo toczącego się postępowania upadłościowego, Urząd zawiadamia wykonawcę o skreśleniu z listy podając przyczynę dokonania takiej czynności. Urząd podejmuje decyzję o wykreśleniu z listy również w sytuacji, jeżeli wykonawca nie wypełnił obowiązku poinformowania o zmianie danych, bądź przedstawił dokumenty sfałszowane lub nieważne.

Jeżeli wykonawca został wykreślony z listy, może ubiegać się o ponowne wpisanie dopiero po ustaniu przyczyny wykreślenia. Wykonawca skreślony z powodu niedopełnienia obowiązku poinformowania o zmianie danych bądź przedstawienia sfałszowanych lub nieważnych dokumentów może ponownie ubiegać się o wpis dopiero po upływie 3 lat od dokonanej czynności wykreślenia.

2.3. Procedury udzielania zamówień publicznych

2.3.1 Informacje ogólne i dane statystyczne

Procedura przetargowa, czyli sformalizowana, uregulowana przepisami prawa procedura, w wyniku której następuje wybór wykonawcy danego zamówienia publicznego, ma na celu zapewnienie zamawiającemu dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty, przy jednoczesnym zachowaniu zasady konkurencji. Dla zastosowania każdego z przewidzianych trybów udzielania zamówień publicznych konieczne jest, aby zamawiający spełniał bez zastrzeżeń wszystkie wymagania oraz warunki przewidziane przepisami ustawy ZVO.

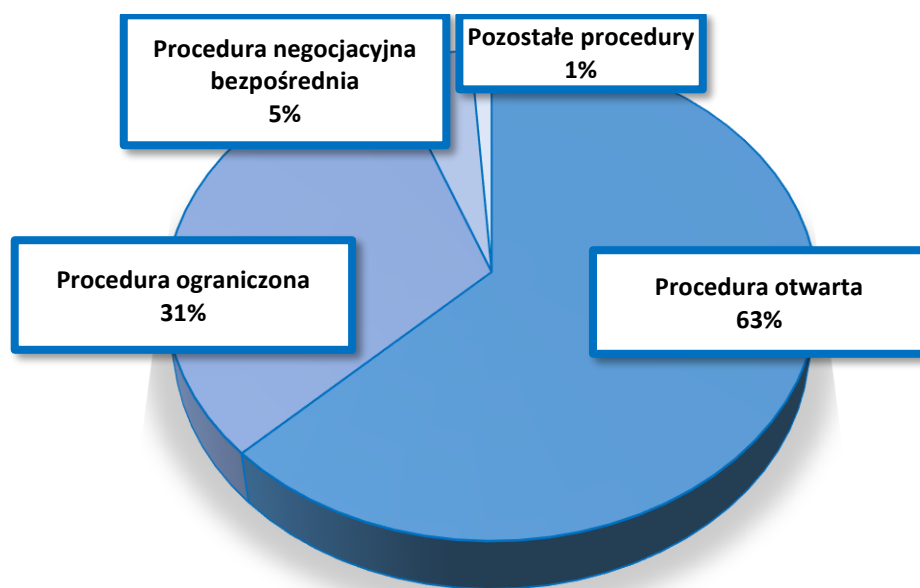
Podkreślić należy, że jeżeli postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zostanie wszczęte przez zamawiającego w jednej z dostępnych procedur danego rodzaju zamówienia, to musi być procedowane aż do zakończenia w tym wybranym rodzaju. Nie jest możliwa zmiana procedury przetargowej w trakcie trwania postępowania o udzielenie zamówienia.

W przypadku zamówień o wartości powyżej progów unijnych, zdecydowane pierwszeństwo należy łącznie do procedury otwartej oraz procedury ograniczonej. Wynika to w głównej mierze z faktu, że zamawiający może podjąć decyzję o wyborze tych procedur bez konieczności dodatkowego spełnienia jakichkolwiek szczególnych warunków.

Natomiast w przypadku zamówień o wartości poniżej progów, dominującym i najszerzej stosowanym przez zamawiających rodzajem procedury jest zwykła procedura dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych.

Wskazane wyżej spostrzeżenia znajdują potwierdzenie w danych statystycznych corocznie publikowanych przez słowacki Urząd Zamówień Publicznych. Wynika z nich, że utrzymującą się od kilku lat wyraźną tendencją jest wykorzystywanie przez zamawiających publicznych przede wszystkim procedur otwartych, które są najbardziej konkurencyjne, a więc bardziej korzystne dla zamawiających.

W roku 2020, spośród 1584 wszystkich zakończonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości powyżej progów unijnych, 1443 z nich zostało przeprowadzonych w trybie procedury otwartej oraz procedury ograniczonej. Na trzecim miejscu uplasowała się procedura negocjacyjna bezpośrednia z liczbą 73 postępowań. Pozostałe procedury miały dla zamawiających marginalne znaczenie i ich ilość nie przekroczyła wartości 2 % spośród wszystkich przeprowadzonych postępowań o wartości powyżej progów unijnych.

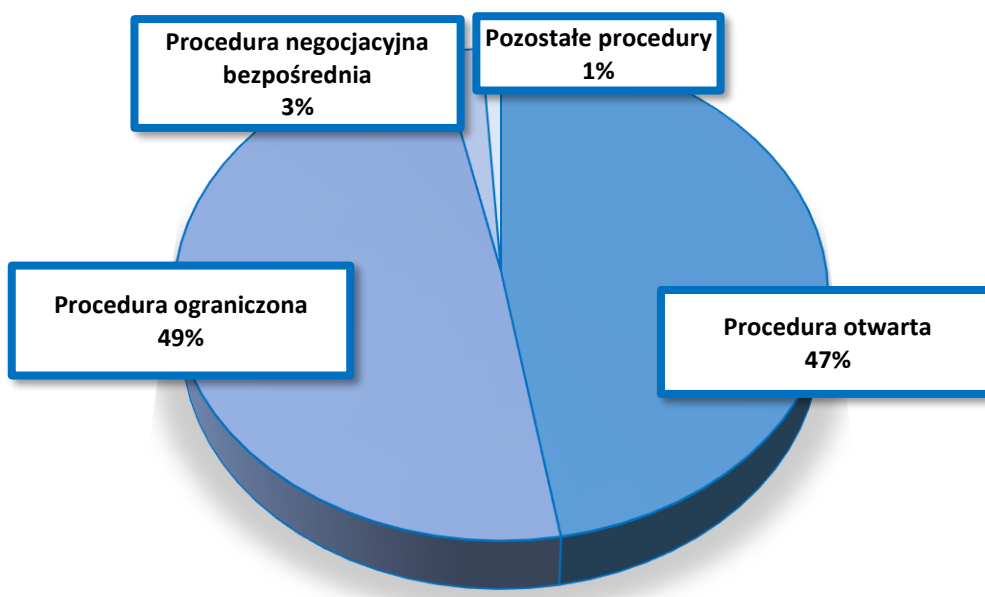

Rodzaj procedury	Zamawiający	
	Ilość wszczętych postępowań	Wartość procentowa
Procedura otwarta	994	62,75 %
Procedura ograniczona	499	31,5 %
Procedura negocjacyjna bezpośrednia	73	4,61 %
Pozostałe procedury	18	1,14 %
Razem	1584	100 %

Źródło: ÚVO, *Informácia o celkovom štatistickom vyhodnotení procesu verejného obstarávania za rok 2020*, publikácia dostupná pod adrese:

<https://www.uvo.gov.sk/otvorena-komunikacia/spravy-o-cinnosti-uradu/statistika-procesu-verejneho-obstaravania/rok-2020> (dostup: 01.01.2023)

Z niemalże identyczną sytuacją mieliśmy do czynienia w 2021 roku, w którym procedura otwarta oraz procedura ograniczona stanowiły łącznie ponad 96 % wszystkich przeprowadzonych i ukończonych przez zamawiających postępowań o wartości powyżej progów unijnych.

Rodzaj procedury	Zamawiający	
	Ilość wszczętych postępowań	Wartość procentowa
Procedura otwarta	1124	47,33 %
Procedura ograniczona	1170	49,26 %
Procedura negocjacyjna bezpośrednia	56	2,36 %
Pozostałe procedury	25	1,05 %
Razem	2375	100 %

Źródło: ÚVO, *Informácia o celkovom štatistickom vyhodnotení procesu verejného obstarávania za rok 2021*, publikacja dostępna pod adresem:

<https://www.uvo.gov.sk/otvorena-komunikacia/spravy-o-cinnosti-uradu/statistika-procesu-verejneho-obstaravania/rok-2021> (dostęp: 01.01.2023)

Mając na względzie powyższe, trzeba wyciągnąć jednoznaczne wnioski, że przetarg otwarty oraz przetarg ograniczony są najszerzej stosowanymi trybami udzielania zamówień przez zamawiających w celu zaspokojenia ich standardowych potrzeb.

Wyraźną cechą wspólną tych procedur jest brak możliwości prowadzenia negocjacji z wykonawcami w sprawie złożonych przez nich ofert.

Natomiast w przypadku bardziej złożonych przedmiotów zamówienia zamawiający korzystają z innych trybów negocjacyjnych, przede wszystkim z procedury negocjacyjnej bezpośredniej (w 2020 r. – 73 zamówienia, w 2021 r. – 56 zamówień), jak również negocjacji z ogłoszeniem (w 2020 r. – 18 zamówień, w 2021 r. – 24 zamówienia).

2.3.2. Procedury dla zamówień małej skali

Słowacki ustawodawca nie operuje wprost pojęciem zamówień małej skali, jednakże wskazuje, że zamówienia o wartości do kwoty 10 000 EUR nie są objęte zakresem stosowania ustawy ZVO.

Należy zatem dojść do wniosku, że to od swobodnego uznania zamawiającego zależy decyzja o wyborze zasad i wymogów proceduralnych przy udzielaniu zamówienia, którego wartość nie przewyższa wskazanej wyżej kwoty⁴¹.

Zamówienia małej skali nie są objęte zakresem stosowania słowackiej ustawy, a co za tym idzie, w ich przypadku nie istnieje obowiązek stosowania procedur przetargowych.

2.3.3. Procedury dla zamówień o niskiej wartości

Ustawa ZVO dla zamówień o niskiej wartości nie przewiduje praktycznie żadnych formalnych zasad oraz trybów. Udzielając zamówień o niskiej wartości, zamawiający publiczny zobligowany jest postępować zgodnie z regulacjami zawartymi w treści przepisu § 117 oraz zapisami Części I ustawy ZVO. W praktyce zamawiający najczęściej dostosowują udzielanie tych zamówień do swoich własnych potrzeb i określają w swoich wewnętrznych przepisach pewne dodatkowe zasady, które mogą wykraczać poza ramy ustawowe⁴².

W ramach udzielania zamówień o niskiej wartości zamawiający przede wszystkim powinien przestrzegać zasady gospodarności, czyli działać w taki sposób, aby zapewnić efektywne i oszczędne wydatkowanie środków publicznych. Nie oznacza to jednak konieczności poszukiwania wyłącznie najniższej ceny, lecz przede wszystkim dążenie do osiągnięcia co

⁴¹ por. ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., *Pravidlá a postupy zadávania civilných zákaziek s nízkou hodnotou (platné od 31.03.2022)* nr 3/2022 z dnia 18.03.2022, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usbmernenia-a-vykladove-ustanoviska/vseobecne-metodicke-usbmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/detail/149?cislo=&datum=&ext=0&limit=20&page=1&poznanka=&problematika=&sort=&sort-dir=ASC&text=&ustanovenie=&year=0&cHash=2869bc570fa15e1052de89269697063e> (dostęp: 01.01.2023)

⁴² por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 187

najmniej rozsądnego, a w miarę możliwości najlepszego możliwego rezultatu w odniesieniu do poniesionych kosztów i wysiłku, z uwzględnieniem jakości wykonania, rzeczywistych potrzeb zamawiającego, aspektów społecznych lub środowiskowych i innych.

W dalszej kolejności, przepisy ustawy nakładają na zamawiającego obowiązek przestrzegania zasady równego traktowania, niedyskryminacji oraz przejrzystości.

W ramach tej grupy zamówień, zamawiający może ponadto zastrzec prawo do udziału w zamówieniach publicznych wyłącznie dla:

- 1) zarejestrowanych przedsiębiorstw społecznych;
- 2) niepełnosprawnych osób fizycznych, która prowadzi działalność gospodarczą lub wykonują pracę na własny rachunek w zakładzie pracy chronionej; lub
- 3) zakładów pracy chronionej lub na realizację umów w ramach programów zakładów pracy chronionej, jeżeli co najmniej 30% pracowników zatrudnionych w zakładach pracy chronionej lub w ramach programów zakładów pracy chronionej stanowią osoby niepełnosprawne lub osoby w inny sposób pokrzywdzone.

Co do zasady, całość postępowania o udzielenie zamówienia o niskiej wartości odbywa się za pośrednictwem platformy elektronicznej, przy czym w myśl § 117 ust. 6 ustawy ZVO w sytuacji gdy szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia:

- 1) na roboty budowlane jest równa lub przewyższa kwotę 180 000 EUR;
- 2) na dostawy towarów innych niż produkty spożywcze lub zamówienia na świadczenie usług innych niż usługi wymienione w załączniku 1 do ustawy ZVO jest równa lub przewyższa kwotę 70 000 EUR;
- 3) na świadczenie usług wymienionych w załączniku 1 do ustawy ZVO jest równa lub przewyższa kwotę 260 000 EUR

to wówczas zamawiający zobligowany jest przeprowadzić postępowanie w formie elektronicznej, umożliwiając jak największą konkurencyjność. Co więcej, w takim przypadku przepisy ustanawiają m.in. obowiązkowe elementy wezwania do składania ofert oraz minimalne terminy na złożenie ofert.

Natomiast zamawiający nie musi korzystać z platformy elektronicznej oraz prowadzić postępowania na podstawie § 117 ust. 6 ustawy ZVO, jeżeli spełnia przesłanki wymienione w treści § 117 ust. 4 ustawy. W praktyce wskazuje się, że są to zasadniczo przesłanki, które w przypadku zamówień o wartości poniżej progów unijnych oraz zamówień, których wartość przewyższa progi unijne, umożliwiają zamawiającym wykorzystanie trybu negocjacji bezpośrednich⁴³.

⁴³ por. ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., *Pravidlá a postupy zadávania civilných zákaziek s nízkou hodnotou* (platné od 31.03. 2022) nr 3/2022 z dnia 18.03.2022, *op. cit.*

Ponadto, słowacka ustawa stanowi, że w przypadku zamówień na dostawy towarów lub świadczenia usług powszechnie dostępnych na rynku, zamawiający może przeprowadzić postępowanie zgodnie z regulacjami § 109 - § 111 ustawy ZVO, czyli w uproszczonym trybie udzielania zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne.

W przypadku zamówień o niskiej wartości procedurami możliwymi do zastosowania przez zamawiającego są:

- postępowanie zgodnie z § 117 ustawy ZVO za pośrednictwem platformy elektronicznej;
- postępowanie zgodnie z § 117 ustawy ZVO bez użycia platformy elektronicznej (po spełnieniu odrębnych przesłanek);
- uproszczona procedura dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne (w przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług powszechnie dostępnych na rynku).

2.3.4. Procedury dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych

2.3.4.1. Wprowadzenie

W przypadku udzielania zamówień o wartości poniżej progów wybór procedury zależy przede wszystkim od typu zamawiającego i rodzaju zamówienia. W szczególności już na samym początku ustalenia wymaga, czy zamówienie dotyczy towarów i usług powszechnie dostępnych na rynku, robót budowlanych, czy też towarów i usług innych niż powszechnie dostępne.

W myśl § 108 ust. 1 słowackiej ustawy, co do zasady zamawiający udziela zamówienia w trybie zwykłej procedury udzielania zamówień poniżej progów.

Jednakże po spełnieniu określonych przesłanek, może skorzystać z trybu uproszczonej procedury dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne, uproszczonej procedury dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, jak również procedury negocjacyjnej bezpośredniej, przewidzianej dla zamówień o wartości powyżej progów.

W ramach zamówień poniżej progów unijnych, zamawiający może zastrzec prawo do udziału w zamówieniach publicznych wyłącznie dla:

- 1) zarejestrowanych przedsiębiorstw społecznych;
- 2) niepełnosprawnych osób fizycznych, która prowadzą działalność gospodarczą lub wykonują pracę na własny rachunek w zakładzie pracy chronionej; lub
- 3) zakładów pracy chronionej lub na realizację umów w ramach programów zakładów pracy chronionej, jeżeli co najmniej 30% pracowników zatrudnionych w zakładach pracy chronionej lub w ramach programów zakładów pracy chronionej stanowią osoby niepełnosprawne lub osoby w inny sposób pokrzywdzone.

2.3.4.2. Zwykła procedura dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych

Zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia w trybie zwykłej procedury dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych (sk. *bežný postup pre podlimitné zákazky*), jeżeli zamówienie dotyczy robót budowlanych i towarów lub usług innych niż powszechnie dostępne na rynku.

Ponadto, z regulacji § 108 ust. 1 ustawy ZVO wynika, że przy spełnieniu określonych przesłanek zamawiający może skorzystać z procedur uproszczonych. Oznacza to, że w przypadku nieskorzystania z tej możliwości, co dopuszczają obowiązujące przepisy, zamawiający może przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia na towary i usługi powszechnie dostępne oraz na usługi społeczne i inne szczególne usługi także w trybie zwykłej procedury dla zamówień o wartości poniżej progów.

Postępowanie prowadzone w ramach omawianej procedury odbywa się w całości przy pomocy platformy elektronicznej.

Urząd podkreśla, że omawiana zwykła procedura dla zamówień o wartości poniżej progów przejawia bardzo duże podobieństwo oraz faktycznie opiera się na zasadach i charakterystyce właściwych dla procedury otwartej⁴⁴.

2.3.4.3. Uproszczona procedura dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne

Jak wskazuje na to sama nazwa, zastosowanie uproszczonej procedury dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne (sk. *zjednodušený postup pre zákazky na bežne dostupné tovary a služby*) jest uwarunkowane zakwalifikowaniem zamówienia, którego wartość nie przekracza progów unijnych do określonej kategorii towarów i usług powszechnie dostępnych.

W myśl obowiązującej ustawy, z towarami i usługami powszechnie dostępnymi mamy do czynienia, gdy:

- 1) są one oferowane a następnie dostarczane lub świadczone w takiej samej formie, bez większych modyfikacji dotyczących ich właściwości, czy też elementów; oraz
- 2) w takiej formie są dostarczane lub świadczone nie tylko zamawiającym, ale także konsumentom i innym osobom na rynku.

Zgodnie z treścią § 109 ust. 1 ustawy ZVO uproszczona procedura dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne jest prowadzona za pośrednictwem platformy elektronicznej, zaś warunkiem udziału w niej jest uprzednia rejestracja wykonawcy na platformie oraz wpis do urzędowego wykazu zatwierdzonych wykonawców. Dodatkowo, jeśli przepisy nie stanowią

⁴⁴ por. ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., *Pravidlá a postupy zadávania podlimitných civilných zákaziek (platné od 31.3.2022)* nr 4/2022 z dnia 25.03.2022, dostępne pod adresem: [https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke- usmernenia-a-vykladove- stanoviska/vseobecne- metodicke- usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/detail/152?cislo=&datum=&ext=0&limit=20&page=1&poznamka=&problematika=&sort=&sort-dir=ASC&text=&ustanovenie=&year=0&cHash=66ee9d5468598c2ac046b84e633235fd](https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove- stanoviska/vseobecne- metodicke- usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/detail/152?cislo=&datum=&ext=0&limit=20&page=1&poznamka=&problematika=&sort=&sort-dir=ASC&text=&ustanovenie=&year=0&cHash=66ee9d5468598c2ac046b84e633235fd) (dostęp: 01.01.2023)

inaczej, zamawiający postępuje zgodnie zapisami Części I ustawy ZVO oraz tak, aby koszty poniesione na przedmiot zamówienia były proporcjonalne do jego jakości i ceny.

Obowiązujące przepisy opisują dwa sposoby udzielenia zamówienia w procedurze uproszczonej dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne.

Po pierwsze, zainteresowani wykonawcy mogą w dowolnym momencie publikować swoje oferty dotyczące zamówień na powszechnie dostępne towary i usługi za pośrednictwem platformy elektronicznej, w sekcji odpowiadającej klasyfikacji oferowanych przez nich usług i towarów, stanowiące propozycję zawarcia umowy z nieokreślonym zamawiającym publicznym. Następnie zamawiający publiczny ma możliwość wstępnego zaakceptowania wybranej przez siebie oferty, informując przy tym pozostałych wykonawców, którzy oferują towary i usługi równoważne, w celu umożliwienia im złożenia swoich ofert. Wyboru oferty najkorzystniejszej zamawiający dokonuje spośród oferty wstępnie przez siebie zaakceptowanej oraz pozostałych ofert złożonych przez zainteresowanych wykonawców.

Natomiast drugim sposobem jest zastosowanie czynności opisanych w treści § 110 ustawy ZVO, czyli opublikowanie przez zamawiającego ogłoszenia w sekcji odpowiadającej klasyfikacji wymaganych usług i towarów, w odpowiedzi na które wykonawcy złożą swoje oferty. Po wstępnym zaakceptowaniu jednej z ofert zamawiający postępuje zgodnie z regulacjami przepisów § 109 ust. 4-8 ustawy ZVO, tj. informuje pozostałych wykonawców, którzy oferują towary i usługi równoważne, w celu umożliwienia im złożenia swoich ofert, aby ostatecznie dokonać wyboru oferty najkorzystniejszej spośród oferty wstępnie przez siebie zaakceptowanej oraz pozostałych ofert złożonych przez zainteresowanych wykonawców.

W przypadku stosowania tej procedury nie ma można zawrzeć koncesji, zaś zawarcie umowy ramowej jest możliwe na okres maksymalnie 12 miesięcy.

2.3.4.4. Uproszczona procedura dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi

Uproszczoną procedurę dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi (sk. *zjednodušený postup pre zákazky na sociálne a iné osobitné služby*) wymienione w załączniku nr 1 do ustawy ZVO reguluje przepis § 111a ustawy ZVO.

Zamawiający prowadzi omawianą procedurę za pośrednictwem platformy elektronicznej na której publikuje ogłoszenie o zamówieniu, dlatego też warunkiem złożenia oferty przez zainteresowanego wykonawcę jest uprzednia rejestracja na platformie.

Przy udzielaniu zamówienia w tym trybie zamawiający, zgodnie z treścią § 111a ust. 3 ustawy ZVO przestrzega naczelných zasad systemowych, tj. zasady równego traktowania, zasady niedyskryminacji wykonawców, zasady przejrzystości, zasady proporcjonalności oraz zasady gospodarności i efektywności.

Ponadto, przy udzielaniu tego typu zamówień zamawiający może również stosować procedurę określoną w § 112 do § 114a ustawy ZVO, czyli tryb zwykłej procedury dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych.

W przypadku zamówień o wartości poniżej progów unijnych procedurami możliwymi do zastosowania przez zamawiającego są:

- zwykła procedura dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych;
- uproszczona procedura dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne;
- uproszczona procedura dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi;
- procedura negocjacyjna bezpośrednia.

2.3.5. Procedury dla zamówień o wartości powyżej progów unijnych

2.3.5.1. Wprowadzenie

Tryby przetargowe właściwe dla zamówień o wartości powyżej progów słowacki ustawodawca uregulował w Rozdziale II Części II ustawy ZVO. Podstawowymi i najczęściej stosowanymi trybami są procedura otwarta oraz procedura ograniczona. Wybór pozostałych procedur właściwych dla zamówień o wartości powyżej progów, tj. procedury negocjacyjnej z publikacją i procedury negocjacyjnej bezpośredniej, dialogu konkurencyjnego oraz partnerstwa innowacyjnego, jest możliwy wyłącznie pod warunkiem spełnienia ustawowych przesłanek do zastosowania tych trybów.

Ustawa ZVO wyróżnia 6 następujących trybów proceduralnych udzielania zamówień publicznych, których wartość przewyższa progi unijne:

- 1) procedura otwarta (sk. *verejná súťaž*);
- 2) procedura ograniczona (sk. *užšia súťaž*);
- 3) procedura negocjacyjna z publikacją (sk. *rokovacie konanie so zverejnením*);
- 4) dialog konkurencyjny (sk. *súťažný dialóg*);
- 5) partnerstwo innowacyjne (sk. *inovatívne partnerstvo*);
- 6) procedura negocjacyjna bezpośrednia (sk. *priame rokovacie konanie*);

2.3.5.2. Procedura otwarta

Procedura otwarta jest podstawowym i najczęściej wybieranym przez zamawiających trybem postępowania o udzielenie zamówienia. W tym trybie zamawiający poprzez opublikowanie ogłoszenia o zamówieniu zaprasza do składania ofert nieograniczoną liczbę wykonawców. Data ogłoszenia o zamówieniu jest jednocześnie datą wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia. W procedurze otwartej zamawiający nie dysponuje prawną możliwością regulowania, czy też ograniczania liczby wykonawców, którzy składają swoje oferty. W rezultacie procedura otwarta jest klasycznym przedstawicielem tzw. jednoetapowej procedury przetargowej. Należy także zwrócić uwagę, że w trybie procedury otwartej dokumenty na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu składane są razem z ofertą, co wynika wprost z przepisu art. § 66 ust. 1 ustawy ZVO. Zgodnie z § 39 ustawy ZVO dokumenty mogą być zastąpione formularzem JEDZ.

Przy zastosowaniu trybu procedury otwartej przepisy prawa określają minimalne terminy składania ofert, w szczególności uzależnione od ustalonego sposobu dostarczenia dokumentów przetargowych, wymagań dotyczących formy składania ofert, przy czym zamawiający ma możliwość przedłużenia tego terminu (§ 66 ust. 2-5 ustawy ZVO).

Zamawiający w tym trybie ma możliwość ogłoszenia zamiaru przeprowadzenia zamówienia publicznego poprzez publikację ogłoszenia wstępnego (czyli przed samym ogłoszeniem o zamówieniu). Takie ogłoszenie jest dobrowolne, a jego publikacja nie rozpoczyna postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Publikacja ogłoszenia wstępnego może jednak mieć wpływ na niektóre terminy stosowane w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego (§ 65 ust. 1 ustawy ZVO)⁴⁵. Odpowiednikiem procedury otwartej na gruncie polskiej ustawy Pzp jest przetarg nieograniczony.

2.3.4.3. Procedura ograniczona

W trybie procedury ograniczonej zamawiający zaprasza nieograniczoną liczbę wykonawców do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu ograniczonym. Po dokonaniu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, zamawiający następnie zaprasza do składania ofert wybranych oferentów, którzy wykazali ich spełnianie. W przeciwieństwie do procedury otwartej, procedura ograniczona jest modelową dwuetapową procedurą przetargową, ponieważ składa się z dwóch następujących po sobie etapów, mianowicie w pierwszym etapie wyłaniani są zakwalifikowani wykonawcy, zaś w drugim etapie dochodzi do wyboru oferty najkorzystniejszej.

Natomiast ograniczenie, od którego przyjęła swoją nazwę, polega na tym, że do składania ofert uprawniony jest wyłącznie wykonawca, który spełnia określone warunki udziału w postępowaniu oraz został zaproszony przez zamawiającego⁴⁶. Ustawa dopuszcza również ograniczenie liczby wykonawców, którzy zostaną następnie zaproszeni do składania ofert, przy czym na mocy regulacji art. § 67 ust. 1 słowackiej ustawy, jeżeli zamawiający zdecyduje się na ograniczenie liczby wykonawców zaproszonych do składania ofert, musi tego dokonać na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych przesłanek oraz nie może zaprosić do składania ofert mniej niż pięciu wykonawców w celu zagwarantowania swobodnej konkurencji. Odpowiednikiem na gruncie polskiej ustawy Pzp jest przetarg ograniczony.

2.3.4.4. Procedura negocjacyjna z ogłoszeniem

Procedura negocjacyjna z ogłoszeniem jest procedurą, którą zamawiający może zastosować, jedynie w sytuacji, gdy spełniony jest przynajmniej jeden z warunków określonych w przepisie § 70 ustawy ZVO. Zamawiający jest uprawniony do skorzystania z tego trybu, jeżeli zamówienie dotyczy towarów, robót budowlanych lub usług spełniających poniższe przesłanki:

⁴⁵ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 132

⁴⁶ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 136

- 1) potrzeby zamawiającego nie mogą zostać zaspokojone bez dostosowania już dostępnych rozwiązań;
- 2) zawierają propozycję rozwiązania lub rozwiązania innowacyjnego;
- 3) ze względu na szczególne okoliczności wynikające z charakteru, czy też stopnia złożoności lub struktury finansowej i prawnej, związanych z przedmiotem zamówienia, nie można udzielić zamówienia bez przeprowadzenia negocjacji;
- 4) zamawiający nie może ustalić warunków technicznych w oparciu o dokumentację techniczną;
- 5) w uprzednio prowadzonym postępowaniu w trybie procedury otwartej lub procedury ograniczonej wszystkie złożone oferty były nieprawidłowe lub niedopuszczalne; zamawiający nie ma obowiązku publikacji ogłoszenia o zamówieniu, jeżeli prowadzi negocjacje ze wszystkimi wykonawcami którzy spełnili warunki udziału w postępowaniu a w uprzednio prowadzonym postępowaniu w trybie procedury otwartej lub procedury ograniczonej złożyli oferty odpowiadające wymogom formalnym.

W nawiązaniu do pkt 5) powyższego wyliczenia wskazać należy, że słowacka ustawa stanowi, iż nieprawidłowe są zwłaszcza oferty, które:

- a) są niezgodne z ogłoszeniem o zamówieniu, dokumentami przetargowymi albo inną dokumentacją towarzyszącą;
- b) zostały złożone po terminie;
- c) zostały przez zamawiającego uznane za oferty z rażąco niską ceną;
- d) zawierają dowody porozumienia ograniczającego konkurencję albo korupcji.

Natomiast ofertami niedopuszczalnymi są oferty w szczególności złożone przez wykonawców niespełniających warunków udziału w postępowaniu oraz oferty, których cena przewyższa budżet ustalony i udokumentowany przez zamawiającego przed opublikowaniem ogłoszenia o zamówieniu.

Zamawiający w tym trybie zaprasza nieograniczoną liczbę wykonawców do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. W odpowiedzi wykonawcy składają wymagane dokumenty w celu udowodnienia, że spełniają warunki udziału. Jednocześnie zamawiający, na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych zasad określonych w ogłoszeniu, może ograniczyć liczbę wykonawców, których zaprosi do złożenia oferty, do co najmniej trzech, aby zagwarantować swobodną konkurencję. Następnie zaproszeni wykonawcy składają oferty wstępne, na podstawie których zamawiający będzie negocjował z nimi szczegółowe warunki zamówienia publicznego.

Przedmiotem negocjacji nie mogą być minimalne wymagania, jakie muszą spełniać wszystkie oferty, ani kryteria oceny ofert określone uprzednio w ogłoszeniu o zamówieniu. Odpowiednikiem tego trybu na gruncie polskiej ustawy Pzp jest tryb negocjacji z ogłoszeniem.

2.3.4.5. Dialog konkurencyjny

Celem wprowadzenia dialogu konkurencyjnego było zapewnienie elastycznej procedury, która umożliwiłaby zamawiającym prowadzenie dialogu z każdym zainteresowanym wykonawcą na temat wszystkich aspektów zamówienia, w tym technicznych, ekonomicznych i prawnych, w celu znalezienia najbardziej odpowiedniego rozwiązania.

Dialog konkurencyjny jest zatem uzasadniony w przypadku zamówień szczególnie skomplikowanych, gdy zastosowanie procedury otwartej lub ograniczonej nie wchodzi w grę ze względu na obiektywne trudności z opisaniem i sprecyzowaniem przedmiotu zamówienia lub określeniem i sformułowaniem prawnych i finansowych uwarunkowań przedmiotu zamówienia, które zamawiający może przezwyciężyć poprzez dialog z profesjonalnie wykwalifikowanymi kandydatami, którym w dokumentacji przedstawia się podstawowe i ogólne wyobrażenie o wymaganych funkcjach, w tym o cechach ramowych⁴⁷. Przy czym należy pamiętać, że zamawiający może zastosować dialog konkurencyjny tylko wtedy, gdy dane towary, roboty budowlane lub usługi spełniają co najmniej jedną z ustawowych przesłanek określonych w § 70 ustawy ZVO.

Procedura dialogu konkurencyjnego odbywa się w trzech następujących po sobie etapach. W odpowiedzi na ogłoszenie zamawiającego wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Zamawiający może, na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych zasad określonych w ogłoszeniu o dialogu, ograniczyć liczbę wykonawców, których zaprosi do udziału w dialogu, do co najmniej trzech, aby zagwarantować swobodną konkurencję. Następnie z zaproszonymi wykonawcami, którzy spełnili warunki udziału, zamawiający prowadzi dialog, podczas którego omawiane są wszelkie aspekty zamówienia. Negocjacje trwają do momentu, w którym zamawiający zadecyduje, które rozwiązania mogą spełnić jego oczekiwania. Po ustaleniu tego rozwiązania zamawiający zaprasza wykonawców do składania ostatecznych ofert, uwzględniających wypracowane wspólnie ustalenia i rozwiązania, spośród których wyłoni zwycięską ofertę na podstawie wcześniej określonych kryteriów oceny.

Ogólnie rzecz biorąc, mimo że dialog konkurencyjny posiada cechy wspólne zwłaszcza z procedurą negocjacyjną z ogłoszeniem, to jednak różni się on tym, że negocjacje mogą dotyczyć wszystkich aspektów zamówienia, zaś celem proponowanych przez wykonawców rozwiązań jest możliwie jak najlepsze zaspokojenie potrzeb zamawiającego⁴⁸.

2.3.4.6. Partnerstwo innowacyjne

Najważniejszą przesłanką zastosowania trybu partnerstwa innowacyjnego jest wystąpienie sytuacji, w której istnieje potrzeba opracowania innowacyjnego produktu lub usługi lub innowacyjnych robót budowlanych, a następnie późniejszy zakup towarów, usług lub robót

⁴⁷ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 140

⁴⁸ *Ibidem*, s. 140

budowlanych będących wynikiem tychże prac, która nie może być zaspokojona przy pomocy rozwiązań już dostępnych na rynku.

Jak podkreśla się w doktrynie, omawiana procedura powinna umożliwić zamawiającym tworzenie długoterminowych innowacyjnych partnerstw mających na celu opracowanie, a następnie zakup nowych, innowacyjnych produktów, usług lub robót budowlanych, pod warunkiem że mogą one zostać dostarczone na uzgodnionym poziomie wykonania i w uzgodnionej cenie, bez konieczności przeprowadzania następnie odrębnego postępowania o udzielenie zamówienia na ten zakup. Podkreślenia wymaga fakt, że zamówienia udzielane są wyłącznie na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, gdyż jest to najważniejsze kryterium porównania ofert rozwiązań innowacyjnych⁴⁹.

Podobnie jak w Polsce, w Republice Słowackiej jest to wieloetapowa procedura negocjacyjna, rozpoczynająca się ogłoszeniem o zamówieniu i zaproszeniem wykonawców do zgłaszania wniosków o udział w postępowaniu. Zamawiający określa w dokumentach przetargowych fazy partnerstwa innowacyjnego, które odpowiadają kolejności etapów procesu badań i rozwoju. Zamawiający określa także cele etapów w procesie badawczym, przy osiągnięciu których kończą się poszczególne etapy partnerstwa innowacyjnego oraz zasady przyznawania partnerom wynagrodzenia za osiągnięcie tych celów. Zamawiający może ustanowić partnerstwo innowacyjne z jednym lub z kilkoma wykonawcami, którzy będą następnie prowadzili własne odrębne działania badawczo-rozwojowe.

Zamawiający może, na podstawie określonych celów, podjąć decyzję o zakończeniu partnerstwa innowacyjnego po każdym etapie lub o zmniejszeniu liczby partnerów poprzez rozwiązanie z nimi poszczególnych umów, jeżeli jest to partnerstwo innowacyjne z udziałem wielu partnerów. Zamawiający ma obowiązek zapewnić, aby struktura partnerstwa, w szczególności czas jego trwania oraz wartość poszczególnych etapów, odzwierciedlała poziom innowacyjności proponowanego rozwiązania oraz kolejność działań w zakresie badań i innowacji niezbędnych do opracowania innowacyjnego rozwiązania. Oczekiwana wartość towarów, robót lub usług musi być współmierna do nakładów i inwestycji potrzebnych do ich opracowania.

2.3.4.7. Procedura negocjacyjna bezpośrednia

W procedurze negocjacyjnej bezpośredniej zamawiający bezpośrednio zaprasza jednego lub więcej wykonawców do negocjacji dotyczących możliwości realizacji zamówienia publicznego. Zamawiający negocjuje z wykonawcami warunki umowy, w szczególności warunki administracyjne, techniczne i finansowe, przy czym przepisy zobowiązują go do zapewnienia równego traktowania wszystkich zainteresowanych wykonawców oraz do sporządzania protokołu z każdej dokonanej czynności, który uwzględnia przebieg i treść negocjacji w sposób przejrzysty i czytelny.

⁴⁹ *Ibidem*, s. 168

Zastosowanie tej procedury wymaga spełnienia wymienionych w ustawie ZVO przesłanek. Zgodnie z § 81 ustawy ZVO zamawiający może zastosować ten tryb w przypadku, gdy zachodzi co najmniej jedna z wymienionych niżej okoliczności:

- 1) w uprzednio prowadzonym postępowaniu o udzielenie zamówienia w trybie procedury otwartej lub procedury ograniczonej nie złożono żadnych ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, żaden z wykonawców nie spełnił warunków udziału w postępowaniu albo żadna ze złożonych ofert bez konieczności dokonania istotnych zmian nie spełnia wymagań odnośnie przedmiotu zamówienia oraz pod warunkiem, że pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione;
- 2) towary, roboty budowlane lub usługi mogą być wykonane wyłącznie przez wskazanego wykonawcę, ze względu na to, że:
 - a) przedmiot zamówienia dotyczy realizacji wyjątkowego dzieła sztuki lub wykonania;
 - b) z przyczyn technicznych na rynku właściwym dla przedmiotu zamówienia nie istnieje konkurencja, przy założeniu, że nie istnieją odpowiednie rozwiązania alternatywne a brak konkurencji nie wynika ze sztucznego zawężenia parametrów zamówienia;
 - c) dotyczą praw wyłącznych, przy założeniu, że nie istnieją odpowiednie rozwiązania alternatywne a brak konkurencji nie wynika ze sztucznego zawężenia parametrów zamówienia;
- 3) zamówienie na dostawę towarów, wykonanie robót budowlanych lub świadczenie usług jest udzielane ze względu na zdarzenie nadzwyczajne, które nie zostało spowodowane przez zamawiającego i którego zamawiający nie mógł przewidzieć, a wynikające z tego ograniczenia czasowe uniemożliwiają przeprowadzenie postępowania w trybie procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej z ogłoszeniem;
- 4) wymagane towary są produkowane wyłącznie do celów badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych; nie dotyczy to produkcji na dużą skalę związanej z działalnością gospodarczą mającą na celu osiągnięcie zysku lub pokrycie kosztów badań i rozwoju;
- 5) zamówienie dotyczy dostaw uzupełniających od pierwotnego wykonawcy, mających częściowo zastąpić lub rozszerzyć pierwotnie dostarczone towary lub sprzęt, w przypadku gdy zmiana wykonawcy zobowiązałaby zamawiającego do nabycia materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nadmierne trudności techniczne w użytkowaniu lub utrzymaniu; czas trwania takiego zamówienia, jak również zamówień powtarzających się, nie może przekraczać łącznie trzech lat;
- 6) zamówienie dotyczy nabycia towarów, których ceny są notowane i które są nabywane bezpośrednio na giełdzie towarowej;

- 7) zamówienie dotyczy nabycia towarów oferowanych na szczególnie korzystnych warunkach od likwidatora, zarządcy lub syndyka;
- 8) zamówienie dotyczy świadczenia usługi w następstwie konkursu na projekt przeprowadzonego zgodnie z ustawą ZVO i jest udzielane wykonawcy, którego praca konkursowa została oceniona przez komisję konkursową jako zwycięska lub jednemu z wykonawców wyłonionych w konkursie na projekt; w przypadku kilku wyłonionych oferentów, zamawiający zaprasza do negocjacji każdego z nich;
- 9) zamówienie dotyczy wykonania nowych robót budowlanych lub usług polegających na powtórzeniu takich samych lub porównywalnych robót budowlanych lub usług wykonanych przez pierwotnego wykonawcę, pod warunkiem że:
 - a) są zgodne z projektem podstawowym, który wskazuje na zakres ewentualnych dodatkowych robót lub usług oraz warunki ich udzielenia;
 - b) pierwotne zamówienie zostało udzielone w trybie przetargu otwartego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, a informacja o udzieleniu zamówienia w trybie negocjacji bezpośrednich była zawarta w ogłoszeniu o zamówieniu dotyczącym udzielenia pierwotnego zamówienia;
 - c) szacunkowa wartość pierwotnego zamówienia została określona na podstawie przepisu § 6 ust. 2 lit. a);
 - d) zamówienie jest udzielane w ciągu trzech lat od zawarcia pierwotnej umowy.

Należy zwrócić uwagę, że jest to zdecydowanie najmniej sformalizowany tryb udzielania zamówień, który znacząco ogranicza konkurencję, wobec czego powinien być stosowany przez zamawiających z dużą rozwagą, wyłącznie w przypadku wyraźnego i bezdyskusyjnego spełnienia enumeratywnie wymienionych przesłanek oraz który zawsze podlega skrupulatnemu nadzorowi ze strony organów kontrolnych⁵⁰.

Można również zauważyć, że wskazane przesłanki jego zastosowania zbliżają go do polskiego trybu zamówienia z wolnej ręki, który w istocie, jak podkreślają autorzy, z perspektywy regulacji unijnych, jest formą negocjacji bez ogłoszenia prowadzonych z jednym wykonawcą⁵¹.

W przypadku zamówień powyżej progów procedurami możliwymi do zastosowania przez zamawiającego są:

- procedura otwarta;
- procedura ograniczona;
- procedura negocjacyjna z ogłoszeniem;
- dialog konkurencyjny;
- partnerstwo innowacyjne;
- procedura negocjacyjna bezpośrednia.

⁵⁰ *Ibidem*, s. 170

⁵¹ por. P. Nowicki, *Zamówienia publiczne w Republice Czeskiej – praktyczny przewodnik*, Warszawa 2019, s. 42

2.3.6. Podsumowanie

RODZAJ ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO	MOŻLIWE PROCEDURY PRZETARGOWE DO ZASTOSOWANIA PRZEZ ZAMAWIAJĄCEGO
Zamówienia małej skali	Nieobjęte zakresem stosowania ustawy ZVO, w ich przypadku nie istnieje obowiązek stosowania procedur przetargowych
Zamówienia o niskiej wartości	<ul style="list-style-type: none"> • postępowanie zgodnie z § 117 ustawy ZVO za pośrednictwem platformy elektronicznej • postępowanie zgodnie z § 117 ustawy ZVO bez użycia platformy elektronicznej (po spełnieniu odrębnych przesłanek) • uproszczona procedura dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne (w przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług powszechnie dostępnych na rynku)
Zamówienia o wartości poniżej progów unijnych	<ul style="list-style-type: none"> • zwykła procedura dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych • uproszczona procedura dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne • uproszczona procedura dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi • procedura negocjacyjna bezpośrednia
Zamówienia o wartości powyżej progów unijnych	<ul style="list-style-type: none"> • procedura otwarta • procedura ograniczona • procedura negocjacyjna z ogłoszeniem • dialog konkurencyjny • partnerstwo innowacyjne • procedura negocjacyjna bezpośrednia

Źródło: ustawa ZVO, infografiki na stronie internetowej Urzędu w zakładce *Finančné limity a proces verejného obstarávania* dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/tematicke-materialy/financne-limity-a-proces-verejneho-obstaravania> (dostęp: 01.01.2023)

ROZDZIAŁ 3

UBIEGANIE SIĘ O ZAMÓWIENIA PUBLICZNE W REPUBLICIE SŁOWACKIEJ W PRAKTYCE

3.1. Ubieganie się o zamówienia publiczne w Republice Słowackiej przez polskich wykonawców

Jak wynika z danych statystycznych, polsko-słowacka wymiana handlowa w pierwszych sześciu miesiącach 2022 roku, w porównaniu z analogicznym okresem w roku 2021, wzrosła o 17,3 %. Polska, z obrotami w wysokości 6,97 mld EUR, nadal była trzecim największym partnerem handlowym Słowacji z udziałem rynkowym w wysokości 6,8 %, za Niemcami i Republiką Czeską. W analizowanym okresie Polska zajmowała także pozycję trzeciego najważniejszego partnera w słowackim eksporcie (z udziałem 8,3 %), przy czym eksport ze Słowacji do Polski wzrósł o 16,1 % i wyniósł 4,2 mld EUR⁵².

Sytuacja gospodarcza Republiki Słowackiej w 2021 roku była nadal warunkowana pandemią COVID-19. W 2021 r. PKB Słowacji wyniósł 97,1 mld EUR, co stanowi międzyroczny wzrost o 5,5 % w cenach bieżących. W cenach stałych PKB wyniósł 88,0 mld EUR (wzrost o 3,0 %).

Jeżeli chodzi o rynek zamówień publicznych, to w 2021 roku w Republice Słowacji przeprowadzono 4 009 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku których zawarto 5 823 umowy o łącznej wartości 4, 279 889 mld EUR. W porównaniu z 2020 r., obserwujemy wzrost przeprowadzonych procedur o 1 229 oraz jednoczesny spadek całkowitego wolumenu finansowego o 7,5 % (łączna wartość zawartych umów w roku 2020 wyniosła bowiem 4, 628 940 mld EUR)⁵³.

Z powyższego wynika, że rynek słowacki powinien być postrzegany jako jeden z bardziej atrakcyjnych rynków zagranicznych z punktu widzenia polskiego przedsiębiorcy. Już na wstępie trzeba podkreślić, że polscy wykonawcy mogą ubiegać się o zamówienia publiczne w Republice Słowacji bez żadnych ograniczeń oraz spełniania dodatkowych biurokratycznych formalności. Wynika to przede wszystkim z unijnej zasady swobody przepływu towarów oraz świadczenia usług na terenie całej Unii Europejskiej, jak również regulacji ustawowych, które wśród których naczelnymi zasadami systemowymi proklamują zasadę niedyskryminacji wykonawców zagranicznych z państw członkowskich Unii. W związku z tym, od takich wykonawców nie wymaga się zakładania przedsiębiorstwa, oddziału lub przedstawicielstwa na terenie Słowacji. Polski wykonawca może uczestniczyć w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na równych zasadach z wykonawcami słowackimi niezależnie od formy prawnej prowadzonej przez niego działalności. W postępowaniach o udzielenie zamówienia mogą brać udział w szczególności osoby fizyczne, osoby prawne, jak również inne jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, np. spółki osobowe.

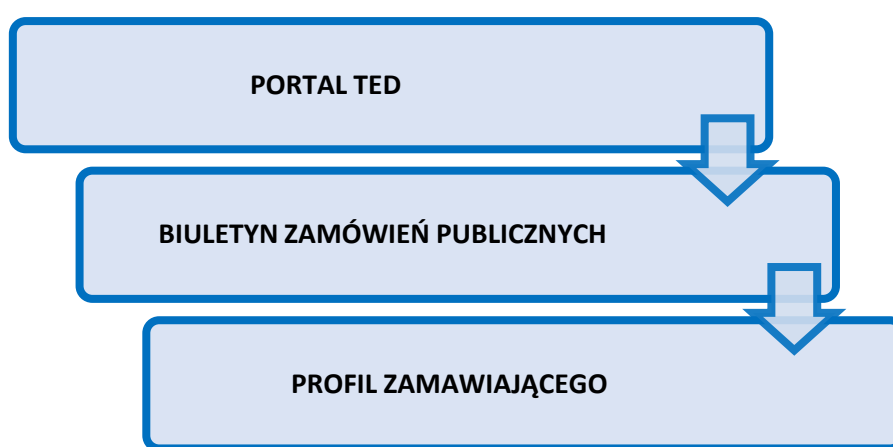
⁵² zob. informacje dostępne pod adresem: <https://www.gov.pl/web/slowacja/informator-ekonomiczny> (dostęp: 01.01.2023)

⁵³ zob. ÚVO, *Informácia o celkovom štatistickom vyhodnotení procesu verejného obstarávania za rok 2021*

Z danych statystycznych publikowanych przez polski Urząd Zamówień Publicznych⁵⁴ dotyczących udziału polskich wykonawców w rynku europejskim wynika, że w 2021 roku przedsiębiorcom z Polski najwięcej zamówień (opublikowanych w Dzienniku Urzędowym UE) udzielono w Niderlandach, Czechach oraz w Niemczech. W Republice Słowacji natomiast polskiem wykonawcom udzielono 4 zamówień o wartości blisko 410 mln EUR. Niemniej jednak nie bez znaczenia pozostaje fakt, że ich ogólna wartość plasuje się na drugim miejscu za Niderlandami. Na kontrakty zawierane u naszych południowych sąsiadów składają się 2 zamówienia na świadczenie usług oraz 2 zamówienia na wykonanie robót budowlanych.

3.2. Ogłoszenia o zamówieniu

3.2.1. Gdzie szukać ogłoszeń

W myśl zasady transparentności ogłoszenie o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego musi zostać opublikowane w taki sposób, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mieli równe szanse dowiedzenia się o wszczęciu tego postępowania oraz przygotowania i złożenia odpowiedniej oferty. Przede wszystkim w tym miejscu należy wskazać, że słowacki Urząd Zamówień Publicznych prowadzi w formie elektronicznej Biuletyn Zamówień Publicznych (sk. *Vestník verejného obstarávania*), w którym zamieszcza się ogłoszenia o każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego regulowanym przepisami ustawy ZVO, a którego szczególnym elementem jest elektroniczne repozytorium z opublikowanymi i skategoryzowanymi profilami zamawiających. Ponadto, ogłoszenia dotyczące zamówień o wartościach przekraczających progi unijne, analogicznie jak w Polsce, publikowane są w internetowej wersji suplementu do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej – w portalu TED (*Tenders Electronic Daily*).

⁵⁴ zob. Urząd Zamówień Publicznych, *Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2021 r.*, publikacja dostępna pod adresem:

<https://www.gov.pl/attachment/e0b4f6bb-d9b4-41ea-bb8d-d255cabd8147> (dostęp: 01.01.2023);

w sprawozdaniu nie uwzględniono zamówień o mniejszej wartości, udzielanych polskim przedsiębiorcom na rynku europejskim z uwagi na brak publikacji tego rodzaju ogłoszeń w Dzienniku Urzędowym UE.

3.2.1.1. Biuletyn Zamówień Publicznych

Zgodnie z treścią § 148 ust. 1 słowackiej ustawy Urząd Zamówień Publicznych prowadzi w formie elektronicznej Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym publikowane są ogłoszenia stosowane w postępowaniach o udzielenie zamówienia oraz inne informacje wynikające z ustawy ZVO.

W pierwszej kolejności Biuletyn pełni funkcję swego rodzaju jednolitej bazy danych dotyczącej publikacji podstawowych informacji, w szczególności ogłoszeń o zamówieniach publicznych udzielanych zgodnie z ustawą ZVO, tj. zamówień o wartości powyżej progów unijnych, zamówień o wartości poniżej tych progów oraz zamówień o niskiej wartości. Zamawiający jest zobligowany do opublikowania, za pośrednictwem formularza w Biuletynie, adresu internetowego, który będzie wykorzystywany do publikowania informacji i dokumentów dotyczących zamówień publicznych, tzw. profilu zamawiającego. Za pośrednictwem Biuletynu Zamówień Publicznych zamawiający przesyła odpowiednie informacje o wszczęciu, zmianie, unieważnieniu lub udzieleniu zamówienia publicznego, w zależności od trybu i rodzaju postępowania o udzielenie zamówienia. Biuletyn umożliwia wyszukiwanie pełnotekstowe, a także wyszukiwanie ogłoszeń o zamówieniach według różnych kryteriów i jest dostępny dla każdego, bez konieczności rejestracji czy ponoszenia jakichkolwiek dodatkowych opłat⁵⁵.

Więcej informacji oraz bezpośredni dostęp do Biuletynu Zamówień Publicznych znajduje się pod następującym adresem internetowym: <https://www.uvo.gov.sk/vestnik-a-registre/vestnik>.

3.2.1.2. Profil zamawiającego

W myśl przepisu § 148 ust. 3 ustawy ZVO szczególną częścią Biuletynu Zamówień Publicznych jest elektroniczne repozytorium, w ramach którego zamawiający mają obowiązek założyć swój profil (sk. *profil obstarávateľa*), na którym publikować będą przewidziane obowiązującymi regulacjami informacje i dokumenty. Wyszukiwanie w ramach profilu może odbywać się osobno na trzech powiązanych ze sobą poziomach. Podstawową opcją jest bezpośrednie wyszukiwanie profilu konkretnego zamawiającego. Natomiast możliwe jest również wyszukiwanie konkretnego zamówienia lub nawet konkretnego dokumentu we wszystkich istniejących profilach. Wskazanie właściwego adresu internetowego profilu zamawiającego jest obligatoryjnym elementem ogłoszenia o zamówieniu, co wynika, po pierwsze, z sekcji dotyczącej informacji o zamawiającym, jak również z konstrukcji formularza.

Profillem zamawiającego jest strona internetowa w ramach elektronicznego repozytorium prowadzonego przez Urząd Zamówień Publicznych, za pośrednictwem której zamawiający publikuje informacje oraz dokumenty związane z udzielanymi przez niego zamówieniami publicznymi.

⁵⁵ por. P. Vargicová, *Vestník verejného obstarávania – ako v ňom vyhľadávať*, podnikajte.sk, 24.04.2021, <https://www.podnikajte.sk/zakonne-povinnosti-podnikateľa/vestník-verejného-obstarávania> (dostęp: 01.01.2023)

Wyszukiwarka profili zamawiających znajduje się pod następującym adresem internetowym:
<https://www.uvo.gov.sk/vyhľadavanie/vyhľadavanie-profilov> .

3.2.1.3. Dodatkowe informacje

Ogłoszenia o zamówieniach publicznych polscy wykonawcy mogą ponadto znaleźć na pozostałych narzędziach elektronicznych używanych przez poszczególnych słowackich zamawiających, zarówno komercyjnych, jak też administrowanych przez organy państwowe. Platformy te umożliwiają nie tylko znalezienie ogłoszenia o zamówieniu, ale również komunikację z zamawiającym, w tym poprzez złożenie oferty, czy też wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Spośród tych platform kluczowe znaczenie ma Platforma Elektroniczna Zamówień Publicznych (sk. *Elektronická Platforma Verejného Obstarávania*), która jest oficjalnym i kompleksowym systemem informatycznym zarządzanym przez Biuro Rządu Republiki Słowackiej. Ponadto, szereg instytucji publicznych publikuje również na swoich stronach internetowych informacje o udzielanych zamówieniach publicznych lub przynajmniej ogłoszenia o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia oraz stosowne odnośniki do profilu zamawiającego. Reasumując, najbardziej efektywnym sposobem znalezienia interesujących zamówień publicznych jest regularne sprawdzanie nowo opublikowanych ogłoszeń na profilach poszczególnych zamawiających, uważne monitorowanie Biuletynu Zamówień Publicznych oraz przynajmniej jednego z wymienionych narzędzi elektronicznych⁵⁶.

3.2.2. Ogłoszenie o zamówieniu i jego elementy

W sytuacji kiedy słowacki zamawiający wszczyna postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, którego wartość przewyższa progi unijne, korzysta wówczas z dobrze znanych uczestnikom polskiego rynku zamówień standardowych formularzy publikacji, przygotowanych przez Komisję Europejską. Dlatego też w tym miejscu warto skupić się przede wszystkim na zaproszeniach do składania ofert publikowanych przez zamawiających w związku ze wszczęciem przez nich postępowania o wartości poniżej progów, w szczególności prowadzonego w trybie zwykłej procedury dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych, jak również postępowania o udzielenie zamówienia o niskiej wartości zgodnie z regulacją § 117 ustawy ZVO.

Obligatoryjne i wymagane na gruncie obowiązującej ustawy elementy zaproszenia do składania ofert w trybie zwykłej procedury dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych reguluje przepis § 113 ust. 2, który wskazuje, że zamawiający powinien zawrzeć w tym dokumencie co najmniej informacje enumeratywnie wymienione w treści tej regulacji. Informacje te dotyczą między innymi szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia, warunków udziału w postępowaniu oraz dokumentów, które należy przedłożyć celem ich wykazania, terminu składania ofert i adresu platformy elektronicznej za pomocą której należy

⁵⁶ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit. s. 25

składać oferty, a także wadium w przypadku wymogu jego wniesienia. W związku z faktem, że obowiązujące regulacje nakładają na zamawiającego obowiązek przeprowadzenia postępowania za pośrednictwem platformy elektronicznej, przy opracowaniu określonych dokumentów korzysta on z gotowych szablonów i formularzy. Na podstawie wskazanego formularza zaproszenia do składania ofert, możemy wskazać na następującą jego systematykę:

ZAPROSZENIE DO SKŁADANIA OFERT W TRYBIE ZWYKŁEJ PROCEDURY DLA ZAMÓWIEŃ O WARTOŚCI PONIŻEJ PROGÓW
Sekcja 1: ZAMAWIAJĄCY
- nazwa oraz dane teleadresowe
- adres strony internetowej
- adres profilu zamawiającego
- adres pod którym można uzyskać dostęp do dokumentów przetargowych
- adres platformy elektronicznej za pośrednictwem której należy składać oferty
Sekcja 2: PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA
- nazwa
- rodzaj zamówienia
- krótki opis
- całkowita szacunkowa wartość zamówienia
- informacja o podziale zamówienia na części
- dłuższy opis
- opis kryteriów oceny ofert
- informacja o finansowaniu ze środków unijnych
- wskazanie dodatkowych informacji, które zamawiający uzna za stosowne
Sekcja 3: SYTUACJA PODMIOTOWA, INFORMACJE EKONOMICZNE, FINANSOWE I TECHNICZNE
- opis warunków udziału w postępowaniu
- wskazanie dokumentów wymaganych na potwierdzenie spełniania warunków udziału
- opis warunków realizacji zamówienia
Sekcja 4: PROCEDURA
- termin składania ofert
- języki, w których dopuszcza się składanie ofert
- termin, miejsce i warunki otwarcia ofert
- informacje dotyczące wadium, jeżeli zamawiający przewiduje jego wniesienie
Sekcja 5: INFORMACJE DODATKOWE
- wskazanie dodatkowych informacji, które zamawiający uzna za stosowne
- data przekazania zaproszenia do składania ofert do publikacji

Źródło: ustawa ZVO, opracowanie własne

Jeżeli zaś chodzi o udzielanie zamówień o niskiej wartości w trybie § 117 ustawy ZVO, mamy do czynienia z niemalże analogiczną sytuacją, jak w przypadku zwykłej procedury dla zamówień o wartości poniżej progów. Słowacki ustawodawca wskazuje wprost elementy obligatoryjne zaproszenia do składania ofert, wśród których w myśl regulacji § 117 ust. 7 należy wymienić informacje dotyczące m.in. szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia, warunków udziału w postępowaniu oraz dokumentów, które należy przedłożyć celem ich wykazania oraz kryteriów oceny ofert i termin składania ofert. Jak zostało już wskazane, co do zasady całość postępowania o udzielenie zamówienia o niskiej wartości odbywa się za pośrednictwem platformy elektronicznej, wobec czego zamawiający mają możliwość skorzystania z gotowych szablonów i formularzy, które prezentują systematykę podobną do formularzy właściwych dla zwykłej procedury poniżej progów:

ZAPROSZENIE DO SKŁADANIA OFERT W POSTĘPOWANIU O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA O NISKIEJ WARTOŚCI W TRYBIE § 117 USTAWY
- szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia
- termin składania ofert
- informacje o warunkach udziału w postępowaniu oraz wymaganych dokumentach składanych na potwierdzenie ich spełnienia
- informacje potrzebne do sporządzenia oferty, złożenia oferty oraz wykonania umowy
- informacja o zastrzeżeniu udziału w postępowaniu dla określonych kategorii wykonawców, jeżeli zamawiający takie zastrzeżenie przewiduje
- kryteria oceny ofert wraz z ich względną wagą
- informacja dotycząca zastosowania aukcji elektronicznej

Źródło: ustawa ZVO, opracowanie własne

3.3. Komunikacja zamawiających z wykonawcami

3.3.1. Ogólne zasady

Zasady komunikacji pomiędzy zamawiającymi i wykonawcami zostały uregulowane mocą § 20 ust. 1 ustawy ZVO. Przepis stanowi, że komunikacja oraz wymiana informacji odbywa się, o ile ustawa nie stanowi inaczej, w formie pisemnej przy pomocy środków elektronicznych. Narzędzia i urządzenia stosowane w komunikacji elektronicznej, jak również ich właściwości techniczne nie mogą być dyskryminujące, muszą być powszechnie dostępne oraz dysponować możliwością połączenia z powszechnie stosowanymi produktami technologii teleinformatycznych. Zamawiający mogą korzystać wyłącznie z narzędzi elektronicznych wpisanych na listę prowadzoną przez Urząd Zamówień Publicznych. Obowiązek komunikacji elektronicznej jest rezultatem wprowadzonej w dniu 19 października 2018 roku cyfryzacji systemu słowackich zamówień publicznych.

Przy czym trzeba zauważyć, że obowiązek sformułowany w § 20 ust. 1 ustawy ZVO nie ma charakteru bezwarunkowego. Obowiązująca ustawa ZVO dopuszcza dwa wyjątki, tj. całkowite odstępstwo od komunikacji elektronicznej oraz możliwość użycia przez zamawiającego narzędzi elektronicznych, które nie są powszechnie dostępne.

Na podstawie § 20 ust. 7 słowacki ustawodawca wskazuje, że komunikacja elektroniczna nie jest wymagana w sytuacji:

- 1) gdy z uwagi na szczególny charakter zamówienia środki komunikacji elektronicznej wymagałyby użycia określonych narzędzi, urządzeń lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne lub nie są obsługiwane przy pomocy ogólnie dostępnych programów;
- 2) gdy programy do obsługi formatów plików, które służą do opracowania oferty, wykorzystują formaty plików, w których nie można używać innych programów z otwartym kodem źródłowym lub programy te podlegają komercyjnym licencjom i nie mogą być udostępnione przez zamawiającego do pobrania i korzystania;
- 3) gdy korzystanie ze środków komunikacji elektronicznej wymaga specjalistycznego sprzętu biurowego, który zwykle nie jest dostępny dla zamawiających;
- 4) gdy wymagane jest przedstawienie próbek lub modeli, które nie mogą zostać przedłożone drogą elektroniczną.

W takim przypadku, w myśl obowiązujących regulacji, komunikacja może odbywać się pisemnie, za pośrednictwem poczty, innego doręczenia lub za pomocą kombinacji poczty oraz innego doręczenia elektronicznego.

Ponadto, zgodnie z treścią § 20 ust. 9, można odstąpić od obowiązkowej komunikacji elektronicznej w sytuacji, gdy jest to niezbędne z powodu naruszenia bezpieczeństwa środków komunikacji elektronicznej lub z uwagi na potrzebę ochrony informacji szczególnie wrażliwych, gdzie wymagany wysoki poziom bezpieczeństwa nie może zostać zagwarantowany przy użyciu powszechnie dostępnych elektronicznych narzędzi.

Jeśli natomiast chodzi o używanie przez zamawiającego narzędzi komunikacji elektronicznej, które nie są powszechnie dostępne, to ustawa stanowi, że taka możliwość istnieje, jeżeli zamawiający:

- 1) zapewnia bezpłatny, nieograniczony, pełny oraz bezpośredni dostęp do alternatywnych narzędzi i udogodnień drogą elektroniczną począwszy od publikacji ogłoszenia o zamówieniu publicznym, w którym wskaże stosowny adres internetowy, pod którym dostępne są alternatywne narzędzia i urządzenia;
- 2) zapewnia wykonawcy, który nie ma dostępu do odpowiednich narzędzi i sprzętu lub nie ma możliwości ich uzyskania w odpowiednich terminach, za co wykonawca nie ponosi odpowiedzialności, dostęp do zamówienia publicznego za pomocą tymczasowego narzędzia dostępnego bezpłatnie online; lub
- 3) obsługuje alternatywne kanały elektronicznego składania ofert lub wniosków.

Trzeba również nadmienić, że przepisy ustawy ZVO nie regulują problematyki minimalnego poziomu zabezpieczenia odnośnie używania podpisu elektronicznego, stąd też to do zamawiającego należy decyzja w kwestii ustalenia takich wymogów. Przepis § 20 ust. 12 lit. b) ustawy ZVO formułuje wymóg określenia w dokumentach niezbędnych do przygotowania oferty, wniosków lub służących do wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu, poziomu bezpieczeństwa niezbędnego dla środków komunikacji elektronicznej na poszczególnych etapach konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, który musi być proporcjonalny do związanego z tym ryzyka.

Niemniej jednak, biorąc pod uwagę fakt, że kwalifikowany podpis elektroniczny jest przeważnie wymagany do rejestracji w narzędziach elektronicznych, wykonawcom zagranicznym sugeruje się uprzednie pozyskanie takich odpowiednich podpisów uznawanych przez władze Republiki Słowackiej.

3.3.2. Narzędzia elektroniczne

Należy zacząć od tego, że przy udzielaniu zamówień publicznych drogą elektroniczną zgodnie z aktualnie obowiązującymi regulacjami, należy używać narzędzi elektronicznych (sk. *elektronické prostriedky*), które spełniają wymogi ustawy ZVO oraz przepisów wykonawczych, w szczególności Rozporządzenia Urzędu Zamówień Publicznych nr 41/2019 Zbioru praw z dnia 11.02.2019 r., które ustala szczegóły dotyczące wymagań technicznych i funkcjonalnych dla narzędzi i urządzeń służących do komunikacji elektronicznej w zamówieniach publicznych.

Zgodnie ze wskazanym wyżej rozporządzeniem, narzędzia elektroniczne umożliwiają komunikację elektroniczną oraz wymianę informacji w zamówieniach publicznych, jeżeli za ich pośrednictwem możliwe jest podejmowanie czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sposób określony w przepisach ustawy ZVO oraz jeżeli spełniają wymagania określone w § 20 ustawy ZVO i w rozporządzeniu⁵⁷.

Z powyższego wynika zatem, że narzędzie elektroniczne jest środkiem elektronicznego administrowania zamówieniami publicznymi, zaś jego podstawową funkcją, która została zaakcentowana przez słowackiego ustawodawcę, jest komunikacja elektroniczna z wykonawcami, składanie ofert w formie elektronicznej, oraz prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia i bezpieczeństwo wymienianych w jego trakcie informacji. Narzędzie elektroniczne pełni również funkcję miejsca publikacji dokumentów związanych ze wszczęciem, przebiegiem i wynikiem prowadzonych postępowań.

Ponadto, jak zostało już wspomniane na wstępie, w każdym przypadku, narzędzie elektroniczne używane przez zamawiającego powinno być zgodne z określonymi przepisami prawa wymaganiami. Tę zgodność potwierdza wpis na listę zarejestrowanych środków

⁵⁷ zob. przepis § 1 ust. 1 Rozporządzenia Urzędu Zamówień Publicznych nr 41/2019 z dnia 11.02.2019, które ustala szczegóły dotyczące wymagań technicznych i funkcjonalnych dla narzędzi i urządzeń służących do komunikacji elektronicznej w zamówieniach publicznych

elektronicznych (sk. *zoznam zapísaných elektronických prostriedkov*) prowadzoną przez Urząd Zamówień Publicznych w myśl regulacji § 158a słowackiej ustawy.

Aktualną listę zarejestrowanych narzędzi elektronicznych opracowaną i administrowaną przez Urząd Zamówień Publicznych można znaleźć pod następującym adresem internetowym:
<https://www.uvo.gov.sk/otvorena-komunikacia/elektronicke-verejne-obstaravanie/zoznam-elektronickych-prostriedkov/zoznam-zapisanych-elektronickych-prostriedkov> .

3.3.3. Elektroniczna Platforma Zamówień Publicznych

Elektroniczna Platforma Zamówień Publicznych (sk. *Elektronická Platforma Verejného Obstarávania „EPVO”*) jest systemem informacyjnym administracji publicznej, który służy do przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzenia ewidencji zamówień publicznych oraz umożliwiającym dokonywanie czynności związanych z udzielaniem i pozyskiwaniem zamówień. Platforma została utworzona na mocy *wielkiej nowelizacji*, z wykorzystaniem funkcjonalności już istniejących systemów informatycznych, które były administrowane przez Urząd Zamówień Publicznych (platforma *IS EVO*) i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej (*Elektroniczna Giełda*). Od dnia 31 marca 2022 roku administratorem EPVO jest Biuro Rządu Republiki Słowacji.

Zgodnie z treścią § 13 ust. 2 słowackiej ustawy, administrator ma obowiązek zapewnić określoną funkcjonalność platformy umożliwiającą instytucjom zamawiającym, podmiotom zamawiającym, kandydatom, oferentom, Biuru Rządu i Urzędowi dokonywanie czynności związanych z zamówieniami publicznymi zgodnie z obowiązującymi regulacjami, jak również spełnianie przez platformę enumeratywnie wymienionych w treści omawianego przepisu wymagań dotyczących przede wszystkim dostępności dla uczestników rynku zamówień oraz niezbędnych funkcji.

Funkcjonalności platformy EPVO są obecnie udostępniane użytkownikom przy pomocy dwóch komponentów:

- 1) Systemu Informacyjnego Elektronicznych Zamówień Publicznych (sk. *informačný systém Elektronického Verejného Obstarávania „IS EVO”*);
- 2) Elektronicznej Giełdy (sk. *Elektronické trhovisko „ET”*).

PLATFORMA EPVO	
IS EVO	ELEKTRONICZNA GIEŁDA
<p>Komponent IS EVO umożliwia udzielanie następujących zamówień publicznych:</p> <p>1) zamówienia o wartości przewyższającej progi unijne (procedura otwarta, procedura ograniczona, procedura negocjacyjna z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, partnerstwo innowacyjne, procedura negocjacyjna bezpośrednia);</p> <p>2) zamówienia o wartości poniżej progów (w trybie zwykłej procedury dla zamówień o wartości poniżej progów w myśl przepisów § 112 - § 116 ustawy ZVO)</p> <p>3) zamówienia o niskiej wartości ogłaszanych w Biuletynie Zamówień Publicznych na podstawie § 117 ust. 6 ustawy ZVO;</p> <p>3) zamówienia o niskiej wartości bez ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych na podstawie § 117 ust. 1 ustawy ZVO.</p> <p>W ramach IS EVO można również przeprowadzić wstępne konsultacje rynkowe, dynamiczny system zakupów oraz aukcję elektroniczną.</p>	<p>Komponent ET umożliwia udzielanie następujących zamówień publicznych:</p> <p>1) zamówienia o wartości poniżej progów (uproszczona procedura dla zamówień na towary i usługi powszechnie dostępne w myśl przepisów § 109 - § 111 ustawy ZVO);</p> <p>2) zamówienia o niskiej wartości na podstawie przepisów § 109 - § 111 ustawy ZVO, w sytuacji kiedy chodzi o towary i usługi powszechnie dostępne na rynku.</p>

Źródło: opis funkcjonalności platformy znajdujący się na oficjalnej stronie internetowej pod adresem: <https://eplatforma.vlada.gov.sk/> (dostęp: 01.01.2023)

Na zakończenie należy nadmienić, że zgodnie z postanowieniami *wielkiej nowelizacji*, od dnia 1 lutego 2023 roku słowaccy zamawiający publiczni będą zobowiązani udzielać zamówień o wartości poniżej progów unijnych⁵⁸ oraz wybranych zamówień o niskiej wartości⁵⁹ wyłącznie za pośrednictwem platformy EPVO.

Dostęp do platformy EPVO można uzyskać poprzez następujący adres internetowy: <https://eplatforma.vlada.gov.sk/> .

⁵⁸ por. ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., *Pravidlá a postupy zadávania podlimitných civilných zákaziek* (platné od 31.3.2022) nr 4/2022 z dnia 25.03.2022, *op. cit.*

⁵⁹ por. ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., *Pravidlá a postupy zadávania civilných zákaziek s nízkou hodnotou* (platné od 31.3.2022) nr 3/2022 z dnia 18.03.2022, *op. cit.*

3.4. Dokumenty przetargowe

3.4.1. Wprowadzenie

Poprzez pojęcie dokumentów przetargowych (sk. *súťažné podklady*, nie należy mylić z dokumentacją przetargu (sk. *dokumentácia*), o której mowa w § 24 ustawy ZVO), w myśl regulacji § 42 ust. 1 ustawy ZVO należy rozumieć pisemne, graficzne lub inne dokumenty, zawierające szczegółowe określenie przedmiotu zamówienia.

W dokumentach przetargowych zamawiający wskazuje wszelkie okoliczności, które będą miały znaczenie dla wykonania zamówienia i odpowiedniego przygotowania oferty przez wykonawców.

Dokumentom przetargowym, w polskim prawie zamówień publicznych odpowiadają dokumenty zamówienia.

3.4.2. Publikacja dokumentów przetargowych

Co do zasady, zamawiający zobowiązany jest do zamieszczenia na profilu zamawiającego od dnia publikacji ogłoszenia o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia (lub publikacji zaproszenia do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu) wszystkich dokumentów potrzebnych do przygotowania oferty, jak również do zapewnienia bezpłatnego, nieograniczonego, pełnego oraz bezpośredniego dostępu do nich przy pomocy narzędzi elektronicznych. Jednocześnie, w myśl § 43 ust. 2 zdanie drugie ustawy ZVO, części dokumentów przetargowych, dokumentu informacyjnego, dokumentów dotyczących wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu lub dokumentów koncesji, które mają stanowić element oferty lub wniosku i muszą zostać zmodyfikowane przez wykonawcę podczas sporządzania oferty lub wniosku, są publikowane przez zamawiającego w formie umożliwiającej dokonanie stosownej edycji.

Wyjątki od opisanego powyżej obowiązku wynikają, po pierwsze, z przesłanek określonych w § 20 ust. 7 ustawy ZVO, w których przewiduje się odstępstwo od wymogu komunikacji drogą elektroniczną, zaś drugim wyjątkiem jest konieczność zapewnienia ochrony informacji poufnych, które zamawiający udostępnia w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W pierwszym z wymienionych przypadków ustawa stanowi, że zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu informuje o tym, że udostępni odpowiednie dokumenty w inny sposób niż drogą elektroniczną, oraz podaje adres, pod który można zwrócić się z wnioskiem o ich udostępnienie. Zamawiający doręcza dokumenty wnioskowane przez wykonawców w terminie następnego dnia roboczego po otrzymaniu pisemnego wniosku o ich doręczenie. Natomiast w sytuacji konieczności zapewnienia ochrony informacji poufnych, zamawiający zobligowany jest wskazać w ogłoszeniu środki wymagane w celu ochrony takich informacji oraz sposób, w jaki można uzyskać dostęp do odpowiednich dokumentów.

3.4.3. Zawartość dokumentów przetargowych

3.4.3.1. Informacje ogólne

Dokumenty przetargowe to kompleksowy zbiór dokumentów skrupulatnie określający warunki jakie musi spełniać wykonawca celem udziału w postępowaniu oraz wszystkie wymagania zamawiającego dotyczące przedmiotu zamówienia oraz składanych ofert.

Z czysto praktycznego punktu widzenia, przy pomocy dokumentów przetargowych zamawiający tak naprawdę opisuje wszystko, czego oczekuje od potencjalnego wykonawcy, oferty oraz przyszłej realizacji zamówienia⁶⁰. W konsekwencji, na co zwraca uwagę ÚVO w swoich opracowaniach, zamawiający w każdym przypadku musi poświęcić szczególną uwagę rzetelnemu przygotowaniu dokumentów przetargowych oraz dołożyć należytych starań podczas dokonywania tej czynności, również ze względu na fakt, że ponosi on pełną odpowiedzialność za prawdziwość i kompletność zawartych w nich danych⁶¹. Starannie przygotowane dokumenty przetargowe są jednym z kluczowych warunków dla przygotowania przez wykonawców odpowiednich jakościowo ofert a następnie zawarcia proporcjonalnej i obustronnie korzystnej umowy⁶².

Zamawiający jest zatem zobowiązany do określenia w dokumentach przetargowych wszystkich wymagań, informacji i danych, a także okoliczności istotnych dla wykonawców w procesie sporządzania oferty, jak również na etapie realizacji zamówienia, który będzie bezpośrednim wynikiem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Struktura oraz zawartość dokumentów przetargowych jest zróżnicowana i w każdym przypadku zależy w szczególności od opisu przedmiotu zamówienia, a co za tym idzie, od zakresu i typu zamawianych towarów, usług lub robót budowlanych, wybranej procedury udzielenia zamówienia, a ponadto od charakteru i treści umowy o wykonanie zamówienia publicznego, której zawarcie jak już wspomniano wyżej, ma być rezultatem procesu udzielania zamówienia.

Na mocy § 42 ust. 11 ustawy ZVO słowacki prawodawca ustanawia obligatoryjne elementy dokumentów przetargowych. Natomiast to od swobodnego uznania zamawiającego zależy, czy w dokumentach przetargowych znajdują się także inne informacje lub wymagania, które w myśl obowiązujących regulacji nie mają obligatoryjnego charakteru.

⁶⁰ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 10

⁶¹ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 104

⁶² por. ÚVO, *Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní III.*, 2022, s. 5, publikacja dostępna pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/index.php?eID=dumpFile&t=f&f=29595&token=ed5b9d770e2be31131785c7f1be34a9f12d2590d> (dostęp: 01.01.2023)

Dokumenty przetargowe obligatoryjnie muszą zawierać następujące elementy:

- szczegółowy i wyczerpujący opis przedmiotu zamówienia, w tym wszelkie wymagania zamawiającego związane z wykonaniem zamówienia oraz oceną ofert;
- dokumentację, plany, modele i zdjęcia, jeżeli są one niezbędne dla sporządzenia oferty;
- kryteria oceny ofert i zasady ich stosowania;
- instrukcję odnośnie przygotowania i składania ofert;
- projekt umowy lub umowy ramowej, zawierający szczegółowe warunki handlowe;
- zastrzeżenie o konieczności wskazania przez wybranego wykonawcę w umowie, najpóźniej w chwili jej zawarcia, danych wszystkich znanych podwykonawców oraz danych osoby upoważnionej do występowania w imieniu podwykonawcy;
- wniosek dotyczący przeniesienia praw własności intelektualnej, jeżeli zamawiający tego wymaga.

Dokumenty przetargowe mogą również zawierać następujące fakultatywne elementy:

- wymóg wskazania części, której wykonanie wykonawca zamierza powierzyć podwykonawcom, a także proponowanych podwykonawców, przedmiotu podwykonawstwa, jak również wymóg spełnienia przez proponowanego podwykonawcę warunków udziału w postępowaniu dotyczących sytuacji podmiotowej oraz braku podstaw do wykluczenia na podstawie § 40 ust. 6 lit. a)-h) i ust. 7 ustawy ZVO i wykazania tego odpowiednimi dokumentami;
- wymóg wniesienia wadium w określonej wysokości; w przypadku ustalenia tego wymogu zamawiający zobowiązany jest określić w dokumentach przetargowych warunki jego wniesienia (tak, aby oferent miał wybór) oraz warunki jego zwrotu;
- szczegółowe warunki realizacji zamówienia, uwzględniające w szczególności aspekty ekonomiczne, społeczne i środowiskowe.

Źródło: ustawa ZVO, ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 10, ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 104

Na zakończenie należy zwrócić uwagę, że przy sporządzaniu dokumentów przetargowych niezwykle ważnym aspektem jest również zgodność tych dokumentów z treścią ogłoszenia o zamówieniu. Oznacza to, że wszystkie informacje podane w tych dokumentach muszą być ze sobą zbieżne, a zamawiający nie mogą podawać różnych wymagań dotyczących tych samych elementów, np. różnych terminów, różnych warunków udziału w postępowaniu, jeżeli podaje je również w dokumentach przetargowych.

3.4.3.2. Opis przedmiotu zamówienia

Podstawowym i obligatoryjnym elementem dokumentów przetargowych jest opis przedmiotu zamówienia (sk. *opis predmetu zákazky*), który musi być sformułowany przez zamawiającego w sposób jednoznaczny, kompletny i obiektywny, w oparciu o wymogi techniczne. Ustalając i precyzując przedmiot danego zamówienia, zamawiający określa go za pomocą szczegółowego opisu wraz z podaniem specyfikacji technicznych, ze szczególnym

uwzględnieniem jego przeznaczenia. Opis przedmiotu zamówienia może odnosić się także do określonego procesu albo określonej metody wytwarzania lub dostarczania wymaganych towarów, robót budowlanych lub usług, jak również do określonego procesu związanego z innym etapem ich cyklu życia, nawet jeśli czynniki te nie należą do ich istoty materialnej, przy czym muszą być związane z przedmiotem zamówienia i proporcjonalne do jego wartości i celów.

Przepis § 42 ust. 2 słowackiej ustawy wskazuje, że instytucja zamawiająca oraz podmiot zamawiający przygotowują opis przedmiotu zamówienia:

- 1) na podstawie wymogów wydajnościowych i funkcjonalnych, które mogą obejmować charakterystykę środowiskową; wymogi techniczne muszą być określone w taki sposób, aby wszystkie warunki i okoliczności istotne dla przygotowania oferty były jasne i zrozumiałe;
- 2) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych w określonej w treści przepisu kolejności, przy czym takiemu odesłaniu do konkretnych norm i specyfikacji muszą towarzyszyć słowa „lub równoważne”;
- 3) na podstawie wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych, o których mowa w pkt 1), z odniesieniem do specyfikacji technicznych, o których mowa w pkt 2), służących do zapewnienia spełnienia wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych; lub
- 4) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych, o których mowa w pkt 2) dla niektórych charakterystyk oraz przez odniesienie do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w pkt 1) dla innych charakterystyk.

Słowacki ustawodawca zwraca ponadto uwagę, że wymagania techniczne nie mogą odnosić się do konkretnego producenta, procesu produkcyjnego, nazwy handlowej, patentu, typu, regionu lub miejsca pochodzenia lub produkcji, jeżeli miałyby to działać na niekorzyść lub wykluczyć niektórych wykonawców lub towary, jeżeli przedmiot zamówienia tego nie wymaga. Takie odniesienie może jednak być użyte wtedy, gdy przedmiot zamówienia nie może być opisany z wystarczającą precyzją i zrozumiałością, zaś takie odniesienie każdorazowo musi być uzupełnione słowami „lub równoważne”.

W doktrynie podkreśla się, że niewystarczający, niepełny i niedokładny opis przedmiotu zamówienia negatywnie wpływa na jakość złożonych ofert, na sposób ich wyceny i wreszcie na faktyczne wykonanie umowy o realizację zamówienia publicznego. Co więcej, niepełny i niejednoznaczny opis przedmiotu zamówienia znacznie utrudnia wykonawcom złożenie porównywalnych ofert cenowych. Niejednoznaczne określenie przedmiotu zamówienia może również nie zapewnić wyboru takiego wykonawcy, którego oferta najlepiej odzwierciedla potrzeby i wymagania zamawiającego⁶³. W związku z tym, identyfikowane przez słowacki Urząd naruszenia dotyczące niewłaściwego opisu przedmiotu zamówienia przeważnie mają charakter naruszeń istotnych, które mogą mieć wpływ na wynik postępowania⁶⁴.

⁶³ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 79

⁶⁴ por. ÚVO, *Analýza najčastejších porušení vo verejnom obstarávaní*, op. cit., s. 9-14

3.4.3.3. Projekt umowy

3.4.3.3.1. Warunki handlowe

Obligatoryjnym elementem dokumentów przetargowych, w myśl § 42 ust. 11 słowackiej ustawy, jest projekt umowy (sk. *návrh zmluvy*), której zawarcie a następnie wykonanie będzie rezultatem przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wynika to przede wszystkim z faktu, że zamawiający jako gospodarz postępowania określa warunki dotyczące realizacji konkretnego zamówienia, przy czym, jak wskazuje się w doktrynie, to głównie przepisy prawno-handlowe umożliwiają stworzenie stosownej przestrzeni dla zaspokojenia potrzeb zamawiającego jako odbiorcy towarów, usług lub robót budowlanych na etapie wykonywania zamówienia publicznego⁶⁵.

Trzeba pamiętać, że o ile ustalenie przez zamawiającego surowych, ale niedyskryminujących warunków umowy nie stanowi naruszenia prawa, to jednak nie dysponuje on pełną dowolnością w zakresie ich formułowania. Przede wszystkim umowa powinna odzwierciedlać charakterystykę świadczenia będącego przedmiotem zamówienia oraz mieć na uwadze sytuacje, które mogą pojawić się w trakcie jej wykonywania tak, aby zapewnić właściwe i terminowe wykonanie zamówienia. W związku z tym, warunki handlowe muszą wynikać bezpośrednio z charakteru przedmiotu zamówienia, w tym jego wymagań jakościowych oraz muszą obejmować okoliczności dotyczące dostawy lub wykonania danego przedmiotu zamówienia.

Projekt umowy nie może zawierać nieproporcjonalnych i nieracjonalnych warunków handlowych, które stwarzają nierówność w zakresie praw i obowiązków stron umowy oraz które mogą zniechęcić potencjalnych wykonawców do udziału w przetargu. Przykładem takiego niedozwolonego warunku może być ustalenie przez zamawiającego kary umownej, której wysokość jest oczywiście i rażąco nieproporcjonalna w stosunku do wartości i wagi naruszonego zobowiązania umownego⁶⁶.

Co do zasady, ustanowione warunki handlowe są ostateczne i niezmiennie. Do ich zmiany może dojść jedynie w sytuacjach przewidzianych w obowiązujących przepisach prawa. W praktyce, do zmiany lub modyfikacji warunków najczęściej dochodzi w wyniku skorzystania przez wykonawców z instytucji wyjaśnienia dokumentów przetargowych, jednakże taka modyfikacja nie może stać w sprzeczności z treścią opublikowanego ogłoszenia o zamówieniu.

3.4.3.3.2. Szczególne warunki realizacji zamówienia

Regulacja § 42 ust. 12 ustawy ZVO stanowi, że zamawiający może określić szczególne warunki realizacji zamówienia mające związek z przedmiotem zamówienia pod warunkiem, że wskaże

⁶⁵ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 105-106

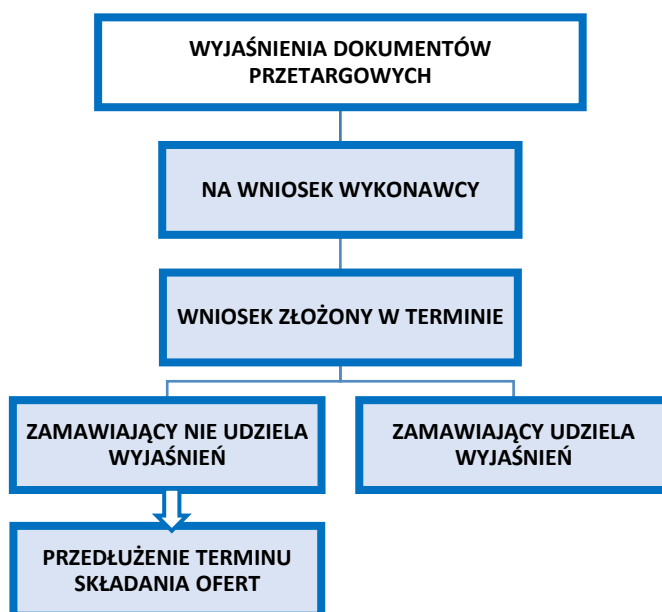
⁶⁶ por. Centrálny Koordinačný Orgán, *Jednotná príručka pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania – verzia 2*, 2022, s. 17, publikacja dostępna pod adresem: <https://www.op-kzp.sk/wp-content/uploads/2022/06/Jednotna-prirucka-k-procesu-a-kontrole-VO-v2.pdf> (dostęp: 01.01.2023)

je w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentach przetargowych. Mogą one obejmować aspekty ekonomiczne, społeczne, środowiskowe, innowacyjne lub związane z zatrudnieniem. Chociaż szczególne warunki realizacji zamówienia nie powinny być częścią samej procedury udzielania zamówienia, to jednak muszą być one wyraźnie określone w dokumentach przetargowych lub w ogłoszeniu o zamówieniu, tak aby wykonawcy mogli uwzględnić w swoich ofertach koszty ich spełnienia. Ponadto, szczególne warunki realizacji zamówienia nie mogą w żaden sposób prowadzić do dyskryminacji wykonawców oraz nieuzasadnionego ograniczenia konkurencji⁶⁷.

3.4.4. Wyjaśnienie dokumentów przetargowych

3.4.4.1. Wprowadzenie

Za modelową sytuacją należałoby uznać oczywiście taką, w której dokumenty przetargowe jest od samego początku sporządzona na tyle szczegółowo i klarownie, że nie wymagają żadnych dodatkowych wyjaśnień, ani interwencji ze strony zamawiającego. Jednakże, podobnie jak w polskiej praktyce zamówieniowej, zwłaszcza w zakresie zamówień publicznych o złożonym przedmiocie, bardzo często zdarza się, że u wykonawców pojawiają się wątpliwości, w związku z czym zwracają się oni do zamawiającego z wnioskami o wyjaśnienie (sk. *vysvetlenie*) dokumentów przetargowych, celem uzyskania informacji potrzebnych do prawidłowego przygotowania oferty⁶⁸.

⁶⁷ por. M. Garaj, *Osobitné podmienky plnenia zmluvy*, portal www.verejneobstaravania.sk, 04.09.2017, <https://www.verejneobstaravania.sk/clanky/50/osobitne-podmienky-plnenia-zmluvy> (dostęp: 01.01.2023)

⁶⁸ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 108

3.4.4.2. Wyjaśnienia dotyczące dokumentów przetargowych na wniosek wykonawcy

Na mocy przepisów uregulowania § 48 ustawy ZVO wykonawcy są uprawnieni do zwrócenia się na piśmie do zamawiającego z wnioskiem o wyjaśnienie dokumentów przetargowych.

Przepis stanowi, że w sytuacji kiedy wykonawca zwróci się z wnioskiem o udzielenie wyjaśnień z odpowiednim wyprzedzeniem, wówczas zamawiający zobowiązany jest do niezwłocznego udzielenia wyjaśnień dotyczących informacji niezbędnych do przygotowania oferty, wniosku oraz potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu wszystkim wykonawcom, którzy są mu znani, jednak nie później niż na 6 dni przed upływem terminu składania ofert lub terminu składania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu (dotyczy zamówień o wartości powyżej progów unijnych, dla zwykłej procedury dla zamówień o wartości poniżej progów zgodnie z przepisem § 113 ust. 7 ustawy ZVO termin wynosi 3 dni robocze). Natomiast w przypadku zastosowania przez zamawiającego procedury przyspieszonej ze względu na pilną potrzebę termin ten wynosi cztery dni.

Z treści regulacji wynika, że wniosek powinien zostać doręczony zamawiającemu z *odpowiednim wyprzedzeniem*, tak, aby zamawiający dysponował adekwatnym terminem i możliwością sporządzenia wnioskowanych przez wykonawcę wyjaśnień. Słowacka ustawa nie precyzuje, jaki moment, czy też termin należałoby uznać za właściwy. Wobec tego, ocena, czy dany wykonawca zwrócił się do zamawiającego z *odpowiednim wyprzedzeniem*, powinna być zawsze dokonywana w odniesieniu do tego konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia oraz biorąc pod uwagę charakter, liczbę i stopień skomplikowania zadanych pytań i poruszonych w nich kwestii⁶⁹. Jest to istotne o tyle, że przy braku zachowania przez wykonawcę wskazanego *odpowiedniego wyprzedzenia*, zamawiający ma prawo pozostawienia takiego wniosku bez odpowiedzi. Niemniej jednak w praktyce wskazuje się, że właściwym postępowaniem jest rozpatrzenie każdego złożonego wniosku o udzielenie wyjaśnień, nawet jeśli wpłynął on do zamawiającego bez zachowania terminu⁷⁰.

Jeżeli natomiast wykonawca doręczy wniosek w terminie, zamawiający jest zobowiązany do niezwłocznego udzielenia wyjaśnień. Termin na udzielenie przez zamawiającego odpowiedzi na wniosek, określony jako *bezzwłoczny*, jest jednak ograniczony upływem terminu składania ofert lub terminu składania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału, w taki sposób, że wyjaśnień należy udzielić najpóźniej na 6 dni (dotyczy zamówień o wartości powyżej progów unijnych, w zwykłej procedurze dla zamówień poniżej progów są to 3 dni

⁶⁹ por. ÚVO, *metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 14303-5000/2016* z dnia 24.08.2016, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove-standoviska/metodicke-usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/usmernenie-detail/45162?cHash=57441f1300ab9ed483c4a1bc9d9f284d> (dostęp: 01.01.2023)

⁷⁰ zob. prezentacja mgr S. Jurčíkovej *Verejné obstarávanie zákaziek spolufinancovaných z OPII - skúsenosti verejného obstarávateľa* Ministerstvo spravodlivosti SR, dostępna pod adresem: https://www.opii.gov.sk/download/f/prezent%C3%A1cia_MSSR_OPIIsk%C3%BAsenostiverejn%C3%A9hoobstar%C3%A1vate%C4%BEO.pdf (dostęp: 01.01.2023)

robocze) przed upływem tych terminów, zaś w przypadku procedury przyspieszonej termin ten wynosi 4 dni.

Zgodnie z zasadą przejrzystości, jak również na podstawie obecnie obowiązujących regulacji ustawy ZVO, wyjaśnienia publikowane są na profilu zamawiającego⁷¹.

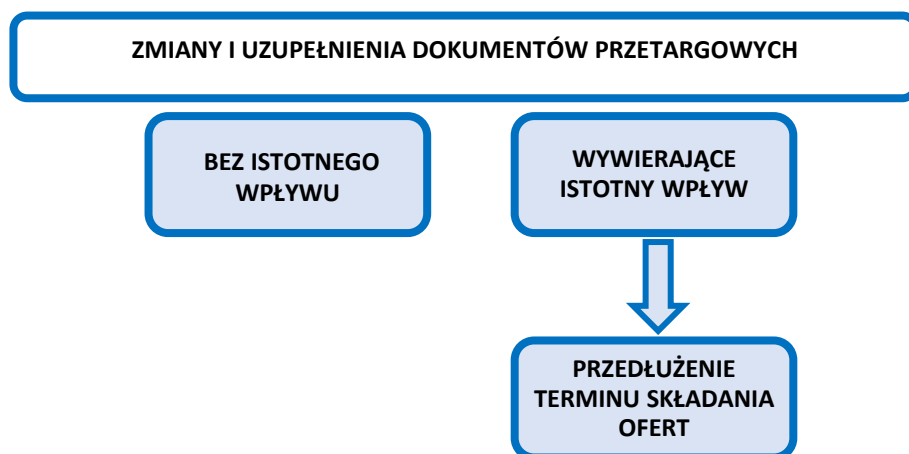
Możliwe jest także zaistnienie sytuacji, w której mimo terminowego wpływu wniosku zamawiający nie udzieli wyjaśnień w ustawowym terminie. Wówczas, na mocy przepisu § 21 ust. 4 ustawy ZVO zamawiający zobligowany jest do proporcjonalnego przedłużenia terminu do złożenia ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

WYJAŚNIENIA DOKUMENTÓW PRZETARGOWYCH	
NA WNIOSEK WYKONAWCY	SPOSÓB I TERMIN PUBLIKACJI
	na profilu zamawiającego najpóźniej na 6 dni przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w przypadku zamówień o wartości przewyższającej progi unijne
	na profilu zamawiającego najpóźniej na 3 dni przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w przypadku zamówień o wartości poniżej progów
	na profilu zamawiającego najpóźniej na 4 dni przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w przypadku procedury przyspieszonej ze względu na zaistnienie pilnej potrzeby

Źródło: ustawa ZVO

⁷¹ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 109

3.4.5. Zmiana lub uzupełnienie dokumentów przetargowych

Mimo że obowiązujące regulacje nie stanowią o tym wprost, to jednak nie ulega wątpliwości, że zamawiający może, oprócz wyjaśniania treści dokumentów przetargowych, zmienić lub uzupełnić informacje oraz warunki w nich zawarte przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu⁷². Przepis § 21 ust. 4 lit. b) słowackiej ustawy stanowi bowiem, że zamawiający przedłuża odpowiednio termin składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w sytuacji, kiedy dokonuje istotnej zmiany w dokumentach niezbędnych do przygotowania oferty lub wniosku albo wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Z brzmienia przepisu wynika zatem możliwość wyróżnienia dokonanych zmian i uzupełnień na takie, które nie mają istotnego wpływu oraz takie, które wywierają istotny wpływ na treść dokumentów przetargowych. W drugim ze wskazanych przypadków zamawiający jest zobligowany do odpowiedniego, proporcjonalnego przedłużenia terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Chodzi o to, aby wykonawcy dysponowali odpowiednim terminem i możliwościami dostosowania treści swoich ofert do wprowadzonych przez zamawiającego zmian lub modyfikacji.

Jeżeli zamawiający zdecyduje się na zmianę lub uzupełnienie dokumentów przetargowych, wówczas taka zmiana lub uzupełnienie muszą zostać opublikowane i przekazane wykonawcom w taki sam sposób, jak pierwotnie ogłoszony zmieniony warunek przetargu, czyli co do zasady poprzez publikację na profilu zamawiającego. Wynika to z faktu, że w przypadkach, gdy zgodnie z zasadą przejrzystości pełny, nieograniczony i bezpośredni dostęp do dokumentów przetargowych zapewniony jest przy pomocy środków komunikacji

⁷² por. ÚVO, Rada Úradu pre verejnú obstarávanie, *rozhodnutie č. 7857-9000/2018* z dnia 11.06.2018, pkt 20-21, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/dohlad/rada-uradu/preskumanie-mimo-odvolacieho-konania/prehľad-rozhodnuti-v-mimo-odvolacom-konani/rozhodnutie-download/3223?cHash=92d53899510b50545d10b18409ba0cc0> (dostęp: 01.01.2023)

elektronicznej, ustawa ZVO nie nakłada na zamawiającego odrębnego obowiązku szczególnego przekazywania wykonawcom uzupełnionych lub zmienionych dokumentów⁷³.

3.4.6. Zaskarżenie dokumentów przetargowych

W myśl § 164 ust. 1 lit. b) ustawy ZVO oferent, kandydat, uczestnik albo podmiot, którego prawa lub interesy prawnie chronione zostały lub mogą zostać naruszone w wyniku czynności zamawiającego, może złożyć wniosek o korektę warunków określonych w innych niż ogłoszenia dokumentach niezbędnych do przygotowania oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

W przypadku, gdy wykonawca kwestionuje treść dokumentów przetargowych w postępowaniu o udzielenie zamówienia o wartości przewyższającej progi unijne, musi złożyć wniosek o korektę nie później niż na 4 dni robocze przed końcem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub do końca terminu składania ofert (w przypadku zamówień o wartości poniżej progów nie później niż na 2 dni robocze) pod warunkiem, że kwestionowane dokumenty zostały opublikowane nie później niż 15 dni przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału; jeżeli zaś zostały opublikowane później, wówczas wniosek o korektę warunków w nich określonych należy doręczyć zamawiającemu nie później niż w terminie 10 dni od dnia publikacji tych dokumentów.

W przypadku podjęcia decyzji o udziale w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, podobnie jak w Polsce, kluczowym elementem jest dokonanie dogłębnej analizy treści dokumentów przetargowych. Każdy wykonawca powinien zwrócić szczególną uwagę na kwestie związane kompletnością i szczegółowością dokumentów, sformułowaniem opisu przedmiotu zamówienia, warunkami udziału w postępowaniu, kryteriami oceny i wyboru ofert oraz upływem terminu na składanie wniosków o wyjaśnienie dokumentów przetargowych i składanie ofert. W praktyce zaleca się zatem jak najszybsze pozyskanie i drobiazgowo przestudiowanie dokumentów przetargowych.

3.5. Oferta

3.5.1. Zawartość oferty

Przede wszystkim zawartość oferty zależy od oczekiwań samego zamawiającego, który w każdym przypadku, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zamieszcza w dokumentach przetargowych instrukcje niezbędne dla prawidłowego sporządzenia i złożenia oferty. Słowacki ustawodawca na gruncie obowiązującej ustawy nie precyzuje wprost obligatoryjnych elementów, które powinna zawierać oferta składana w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Treść § 49 ustawy ZVO stanowi jedynie, że w przypadku złożenia oferty drogą elektroniczną powinna ona zawierać nazwę przedsiębiorstwa lub imię i nazwisko,

⁷³ *Ibidem*, pkt 21

siedzibę, miejsce prowadzenia działalności albo zwykłego pobytu wykonawcy oraz nazwę konkretnego postępowania. Z kolei gdy oferta składana jest w formie papierowej, w zaklejonej kopercie, koperta powinna zostać opatrzona nazwą przedsiębiorstwa lub imieniem i nazwiskiem, siedzibą, miejscem prowadzenia działalności albo zwykłego pobytu wykonawcy oraz nazwą konkretnego postępowania. Ponadto, wykonawca zobowiązany jest wskazać w ofercie dane osoby lub firmy, z której usług i pomocy korzystał, w sytuacji gdy nie sporządził swojej oferty samodzielnie.

Wobec powyższego, należy stwierdzić, że oferta musi zawierać wszelkie dokumenty, dane, dowody oraz inne informacje ustalone przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu, potwierdzające spełnienie warunków udziału w postępowaniu, wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia, jak również inne elementy dotyczące samej oferty zawarte w treści dokumentów przetargowych sporządzonych przez zamawiającego na potrzeby konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W praktyce wskazuje się, że oferta powinna zawierać następujące elementy:

dane identyfikacyjne oferenta

dokumenty, dane oraz informacje potwierdzające spełnianie przez oferenta warunków udziału w postępowaniu

dokumenty, dane oraz informacje potwierdzające spełnianie przez oferenta wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia

dowód wniesienia wadium, jeśli zamawiający przewidział taki wymóg

cena ofertowa oraz inne wymagane dane, które podlegać będą ocenie na podstawie kryteriów oceny ofert

projekt umowy w sprawie wykonania zamówienia publicznego podpisany przez osobę upoważnioną

umowa (lub pisemne zobowiązanie) z podwykonawcą lub podmiotem udostępniającym zasoby, jeżeli część warunków udziału w postępowaniu jest spełniana za pomocą podwykonawcy lub podmiotu udostępniającego swoje zasoby

inne dokumenty, dane oraz dowody, niewymienione w dokumentach przetargowych, złożenie których oferent uzna za stosowne

Źródło: opracowanie własne

W praktyce, podobnie jak na rynku polskim, zamawiający najczęściej udostępniają wykonawcom odpowiednie formularze stanowiące załączniki do dokumentów przetargowych, w celu ich wypełnienia i przedłożenia wraz z formularzem oferty.

3.5.2. Złożenie oferty

Z punktu widzenia wykonawcy złożenie oferty zamawiającemu (sk. *predkladanie ponuky*) jest najważniejszym i decydującym momentem w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Na mocy § 49 ust. 1 ustawy ZVO wykonawcy składają swoje oferty na piśmie w formie elektronicznej przy pomocy wskazanego przez zamawiającego narzędzia komunikacji elektronicznej lub w tradycyjnej formie papierowej za pośrednictwem poczty, innego doręczyciela lub osobiście.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że stosownie do obowiązkowej elektronizacji procesu udzielania zamówień publicznych zasadą jest składanie ofert wyłącznie w formie elektronicznej. Ofertę elektroniczną składa się we wskazanych formatach komunikacyjnych i w określony sposób, tak, aby była zabezpieczona przed zmianą jej treści; w przypadku, gdy wymagane jest kodowanie i szyfrowanie, oferta musi być złożona w ustalonych wcześniej formatach kodowania i szyfrowania.

Natomiast możliwość składania ofert w tradycyjnej papierowej formie jest wyjątkiem i dotyczy przede wszystkim sytuacji wyraźnie przewidzianych w obowiązujących regulacjach. W takim przypadku ofertę należy złożyć w zaklejonej kopercie, opatrzonej danymi identyfikującymi wykonawcę oraz nazwą konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia.

Podkreślenia wymaga fakt, że w myśl przepisu § 49 ust. 4 słowackiej ustawy, wykonawca, który nie dostosował się do ustalonego przez zamawiającego sposobu komunikacji, w rezultacie czego jego oferta nie została złożona w określonym formacie i we wskazany sposób, podlega obowiązkowemu wykluczeniu z postępowania.

Na podstawie regulacji § 49 ust. 6 ustawy ZVO wykonawca może złożyć zamawiającemu tylko jedną ofertę. Jeżeli w terminie składania ofert wykonawca złoży zamawiającemu więcej niż jedną ofertę, analizie i ocenie będzie podlegała wyłącznie oferta, która była złożona jako ostatnia, zaś wcześniej złożone oferty tego samego wykonawcy zamawiający potraktuje jako złożone po terminie.

Co do zasady oferta, jak i wszystkie inne dokumenty składane zamawiającemu, powinny być złożone w języku słowackim lub w języku czeskim, który jest równoważny z językiem słowackim. Jednakże na mocy obowiązującej ustawy zamawiający mogą w ogłoszeniu o zamówieniu przewidzieć możliwość składania ofert sporządzonych w innych językach, przy czym nawet w takiej sytuacji zamawiający jest zobowiązany zaakceptować oferty składane w języku słowackim.

3.5.3. Terminy składania ofert

Termin na złożenie oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu jest w każdym przypadku ustalany indywidualnie przez zamawiającego w odniesieniu do konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Słowacki prawodawca daje zamawiającemu pewne wskazówki, ustanawiając na gruncie ZVO minimalne terminy

ustawowe. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, zamawiający jest zobowiązany do wyznaczenia w postępowaniu terminów uwzględniających złożoność poszczególnych czynności wymaganych przez zamawiającego od wykonawców w postępowaniu przetargowym. Ze względu na to, że jak zostało już wspomniane, złożenie oferty jest czynnością kluczową, zamawiający powinien dołożyć szczególnych starań, aby przy jego wyznaczaniu zawsze brać pod uwagę charakter przedmiotu zamówienia oraz ustalone przez siebie wymagania odnośnie do warunków udziału w postępowaniu w taki sposób, żeby wyznaczony przez niego termin rzeczywiście był terminem proporcjonalnym i dającym wykonawcom możliwość właściwego przygotowania swoich ofert⁷⁴.

Co do zasady, w myśl przepisu § 21 ust. 1 ustawy ZVO terminy biegną od dnia następującego po dniu rozpoczęcia procedury przetargowej, przy czym procedura przetargowa jest z reguły wszczynana poprzez wysłanie ogłoszenia o wszczęciu postępowania do Biuletynu Zamówień Publicznych.

Oferty, które wpłynęły do zamawiającego po upływie wyznaczonego terminu uważane są za niezłożone i nie są w ogóle brane pod uwagę w dalszych etapach postępowania. Obowiązujące regulacje stanowią, że takie oferty są dla zamawiającego niedostępne, jeżeli zostały złożone w formie elektronicznej oraz zwracane wykonawcy w nieotwartej kopercie, w przypadku złożenia ich w formie papierowej.

Przepisy słowackiej ustawy ustanawiają różne terminy na złożenie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w zależności od tego, czy zamówienie publiczne jest zamówieniem o wartości powyżej progów unijnych czy też poniżej tych progów, jak również od rodzaju procedury przetargowej. Podstawowe zestawienie terminów składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w podziale na rodzaje postępowań o udzielenie zamówienia zostało przedstawione poniżej w formie tabelarycznej:

⁷⁴ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 26

RODZAJ PROCEDURY PRZETARGOWEJ	MINIMALNY TERMIN NA ZŁOŻENIE OFERTY LUB WNIOSKU O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU
<p>Postępowanie o udzielenie zamówienia o niskiej wartości zgodnie z § 117 ustawy ZVO przy użyciu platformy elektronicznej</p>	<p>7 dni roboczych w przypadku zamówień na dostawy i usługi 9 dni roboczych w przypadku zamówień na roboty budowlane</p>
<p>Zwykła procedura dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych</p>	<p>9 dni roboczych w przypadku zamówień na dostawy i usługi 14 dni roboczych w przypadku zamówień na roboty budowlane</p>
<p>Procedura otwarta</p>	<p>35 dni 30 dni w przypadku składania ofert elektronicznych</p>
<p>Procedura ograniczona</p>	<p>30 dni na złożenie wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu 30 dni na złożenie oferty 25 dni na złożenie oferty w przypadku składania ofert elektronicznych</p>
<p>Procedura negocjacyjna z ogłoszeniem</p>	<p>30 dni na złożenie wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu 30 dni na złożenie oferty wstępnej 25 dni na złożenie oferty wstępnej w przypadku składania ofert elektronicznych</p>

Źródło: ustawa ZVO

3.5.4. Okres związania ofertą

Zgodnie z treścią § 46 ust. 2 ustawy ZVO jeżeli zamawiający w postępowaniu o udzielenie zamówienia wymaga wnieścia wadium (sk. *zábezpeka*), wówczas wyznacza termin związania ofertą (sk. *lehota viazanosti ponúk*), który nie może być dłuższy niż 12 miesięcy od dnia upływu terminu na złożenie ofert. Po upływie terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, termin składania ofert nie może być przedłużony.

Okres związania ofertą należy rozumieć jako okres, który zamawiający uznaje za niezbędny na dokonanie wszystkich czynności związanych z prowadzonym postępowaniem w trakcie jego trwania aż do zawarcia umowy o realizację zamówienia z wybranym wykonawcą. Wyznaczając termin związania ofertą zamawiający powinien w każdym przypadku brać pod uwagę złożoność procesu weryfikacji spełnienia warunków udziału w postępowaniu, czynności oceny ofert, udzielania wyjaśnień odnośnie dokumentów przetargowych, a także uwzględnić czas potrzebny na rozstrzygnięcie ewentualnych procedur rewizyjnych oraz na samo zawarcie umowy z wybranym wykonawcą.

W myśl zasady transparentności, okres związania ofertą należy zakomunikować wykonawcom z odpowiednim wyprzedzeniem i w sposób jasny, tak aby mogli się do niego zastosować oraz zaplanować adekwatne wykorzystanie swoich zdolności i zasobów.

Upływ terminu związania ofertą nakłada na zamawiającego obowiązek zwrotu wadium zgodnie z treścią § 46 ust. 7 lit. a) słowackiej ustawy, natomiast wykonawcom daje prawo do podjęcia decyzji o tym, czy chcą kontynuować swój udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Tym samym, na podstawie obowiązujących regulacji ZVO, po upływie terminu związania ofertą zachowana zostaje możliwość zawarcia umowy o wykonanie zamówienia publicznego z wybranym wykonawcą, jeżeli ten ostatni, pomimo sytuacji braku związania swoją ofertą, wyrazi na to zgodę⁷⁵.

3.5.5. Komisja przetargowa

Komisja przetargowa w systemie naszych południowych sąsiadów jest organem kolegialnym, powołanym przez zamawiającego celem otwarcia oraz dokonania oceny złożonych ofert, czyli tzw. *fazy proceduralnej* postępowania o udzielenie zamówienia, w której w szczególności ocenia się spełnienie wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia, szczegółowość oferty pod kątem zbadania ewentualnej rażąco niskiej ceny, jak również dokonuje się oceny ofert na podstawie ustalonych przez zamawiającego kryteriów oceny⁷⁶.

Zgodnie ze słowacką ustawą instytucja zamawiająca oraz podmiot zamawiający zobowiązani są do powołania komisji w skład której wchodzi co najmniej trzy osoby. Wybór członków

⁷⁵ por. ÚVO, *metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 4771-5000/2019* z dnia 22.02.2019, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove-stanoviska/metodicke-usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/usmernenie-detail/1069522?cHash=8ed095f9763360aa712f96e920170304> (dostęp: 01.01.2023)

⁷⁶ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 111

komisji należy do wyłącznej kompetencji zamawiającego. Osoby wybrane na członków komisji muszą cieszyć się nieposzlakowaną opinią (która sprowadza się głównie do stwierdzenia niekaralności za określone kategorie przestępstw) oraz być obiektywne i bezstronne. Komisja zobligowana jest oceniać oferty nie tylko z technicznego punktu widzenia, lecz także z punktu widzenia warunków umownych i zaproponowanej ceny. Słowacki ustawodawca w treści § 51 ust. 1 ustawy ZVO ustanawia wymóg posiadania przez członków komisji odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia zawodowego związanego z przedmiotem zamówienia publicznego. Wraz z powołaniem komisji można także wyznaczyć zastępców, przy czym muszą oni spełniać te same warunki, co jej członkowie. Jeżeli w toku postępowania o udzielenie zamówienia liczba członków komisji spadnie poniżej przewidzianej prawem liczby minimalnej, wówczas zamawiający uzupełnia skład komisji spośród zastępców, jeżeli zostali powołani. Ponadto, w celu zapewnienia przejrzystości zamawiający może powołać do komisji także innych członków bez prawa do oceny ofert.

3.5.6. Otwarcie ofert

Kwestie związane z dokonywaniem czynności otwarcia ofert słowacki ustawodawca uregulował w przepisach § 52 ustawy ZVO.

Przed wszystkim należy zacząć od tego, że komisja otwiera złożone oferty w miejscu i czasie określonym w treści ogłoszenia o zamówieniu. W myśl zasady transparentności zamawiający dopuszcza do udziału w otwarciu ofert wszystkich wykonawców, którzy złożyli ofertę w wyznaczonym terminie składania ofert. Oferty złożone w formie papierowej są sprawdzane pod kątem integralności i nienaruszalności przed ich otwarciem. Komisja publikuje liczbę złożonych w postępowaniu ofert oraz dane przedłożone przez wykonawców celem spełnienia kryteriów, które mogą być wyrażone za pomocą liczb, zaś inne szczegółowe dane, w tym nazwa wykonawcy lub nazwa firmy, jego siedziba lub miejsce prowadzenia działalności, czy też adres zamieszkania wszystkich oferentów, nie są publikowane.

Natomiast w przypadku składania ofert za pomocą środków elektronicznych, przez udział w otwarciu ofert należy rozumieć udostępnienie ich poprzez funkcjonalność środków elektronicznych wszystkim wykonawcom, którzy złożyli ofertę za pomocą wskazanych środków komunikacji, w zakresie analogicznym, jak w przypadku ofert papierowych.

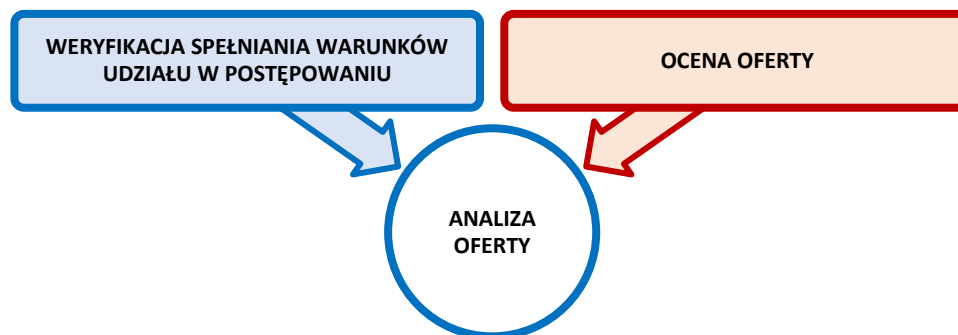
Ponadto, zamawiający nie później niż 5 dni roboczych od daty otwarcia ofert, zgodnie z przepisem § 52 ust. 2 ustawy ZVO, doręcza wszystkim oferentom protokół z otwarcia ofert zawierający wszystkie wymagane prawem opublikowane informacje.

OTWARCIE OFERT	
Oferty złożone w formie elektronicznej	Oferty złożone w formie papierowej
Poprzez otwarcie oferty złożonej w formie elektronicznej należy rozumieć udostępnienie jej treści wszystkim wykonawcom	Otwarcie ofert następuje poprzez otwarcie kopert zawierających dokumenty składające się na ofertę
Otwierając oferty w formie elektronicznej, komisja weryfikuje, czy zostały złożone w wyznaczonym terminie oraz we wskazanych formatach komunikacyjnych i w określony sposób, tak, aby były zabezpieczone przed zmianą ich treści	Otwierając oferty komisja weryfikuje, czy zostały one złożone w wyznaczonym terminie w zaklejonych kopertach oraz weryfikuje ich integralność i nienaruszalność
Komisja przekazuje osobom obecnym przy czynności otwarcia ofert dane przedłożone przez wykonawców celem spełnienia kryteriów, które mogą być wyrażone za pomocą liczb	
Zamawiający sporządza oraz doręcza wszystkim wykonawcom pisemny protokół z czynności otwarcia ofert zawierający wskazane w przepisach ustawy ZVO informacje	

Źródło: ustawa ZVO

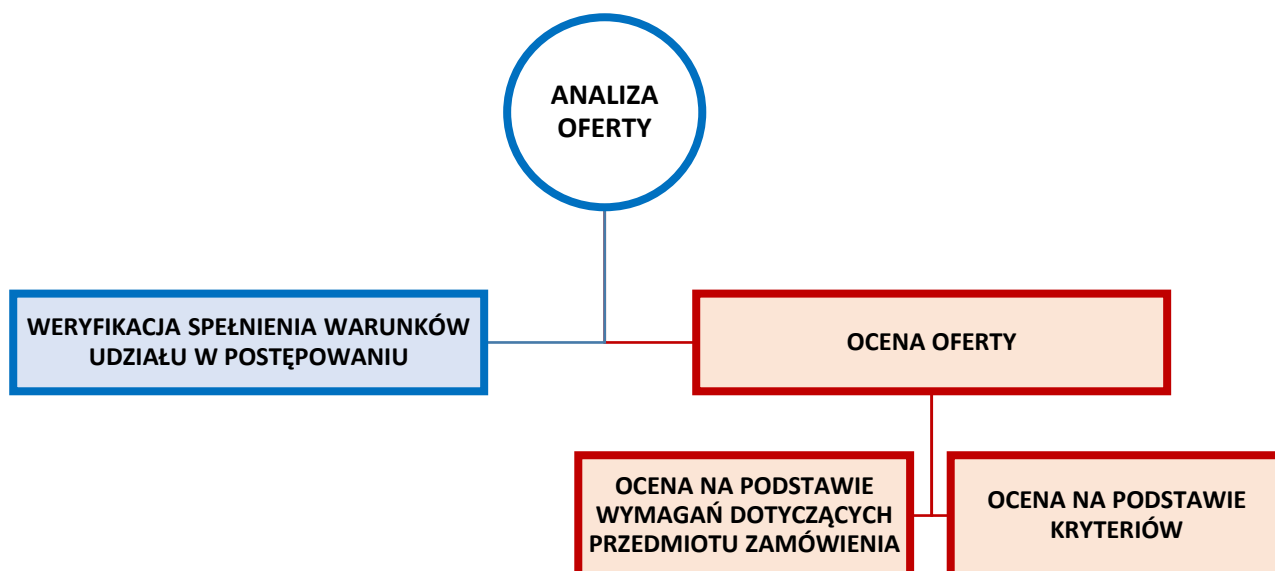
3.5.7. Analiza złożonych ofert

3.5.7.1. Wprowadzenie

Niezależnie od wybranego trybu postępowania o udzielenie zamówienia, kwestią oczywistą jest fakt, że oferta wykonawcy ostatecznie wybranego przez zamawiającego do realizacji określonego zamówienia publicznego musi zostać oceniona przez zamawiającego jako najkorzystniejsza ekonomicznie i jednocześnie musi spełniać wszystkie wymagania określone w dokumentach przetargowych. W związku z tym, na proces analizy złożonych ofert w słowackim systemie zamówień publicznych składają się dwa główne elementy:

- 1) weryfikacja spełniania warunków udziału w postępowaniu (sk. *vyhodnotenie splnenia podmienok účasti*);
- 2) ocena ofert (sk. *vyhodnotenie ponúk*):
 - a) ocena ofert na podstawie wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia (sk. *vyhodnocovanie ponúk z hľadiska splnenia požiadaviek na predmet zákazky*);
 - b) ocena ofert na podstawie kryteriów (sk. *vyhodnotenie ponúk na základe kritérií*).

3.5.7.2. Weryfikacja spełnienia warunków udziału w postępowaniu

3.5.7.2.1. Informacje ogólne

CO WERYFIKUJE ZAMAWIAJĄCY
Spełnianie warunków udziału w postępowaniu dotyczących sytuacji podmiotowej
Spełnianie warunków udziału w postępowaniu dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej
Spełnianie warunków udziału w postępowaniu dotyczących zdolności technicznych lub zawodowych

W ramach wykazania spełnienia warunków udziału dotyczących sytuacji podmiotowej wykonawcy przedkładają wypisy ze stosownych rejestrów lub zaświadczenia od właściwych instytucji. Należy zauważyć, że od dnia 1 stycznia 2019 roku zgodnie z treścią § 32 ust. 3 ustawy ZVO wykonawcy nie mają obowiązku składania dokumentów w sytuacji, gdy zamawiający może uzyskać wymagane dane z systemów informacyjnych administracji publicznej na podstawie przepisów szczególnych. Chodzi tutaj w szczególności o różnego rodzaju rejestry i ewidencje. W celu wypełnienia obowiązku informacyjnego zamawiający są zobligowani do wskazania w ogłoszeniu o zamówieniu konkretnych dokumentów na potwierdzenie sytuacji podmiotowej, których złożenia nie będą wymagać od wykonawców ze względu na możliwość ich samodzielnego uzyskania⁷⁷.

Wykonawcy zagraniczni, czyli w rozumieniu słowackich przepisów podmioty, które nie mają siedziby lub miejsca prowadzenia swojej działalności w Republice Słowackiej, zgodnie

⁷⁷ por. ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., *Preukazovanie podmienok účasti podľa § 32 ods. 1 písm. b), c)* nr 11/2019 z dnia 22.11.2019, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove-stanoviska/vseobecne-metodicke-usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/detail/107?cislo=&datum=&ext=0&limit=20&page=1&poznamka=&problematika=&sort=&sort-dir=ASC&text=&ustanovenie=&year=0&cHash=a938c73a2150eb0bccd363e030ff17a6> (dostęp: 01.01.2023)

z zasadami niedyskryminacji i równego traktowania potwierdzają spełnianie warunków udziału w postępowaniu dotyczących sytuacji podmiotowej przy pomocy dokumentów równoważnych wydanych w ich kraju ojczystym.

W odniesieniu do warunków udziału w postępowaniu dotyczących sytuacji finansowej i ekonomicznej, lista możliwych dokumentów i dowodów pod względem ich rodzaju nie jest ograniczona, ponieważ obowiązujące regulacje dopuszczają również ustanowienie innych warunków udziału w postępowaniu niż wymienione w § 33 ustawy. Natomiast w przypadku kompetencji technicznych lub zawodowych lista poszczególnych warunków oraz dowodów wymaganych celem wykazania ich spełnienia jest wyczerpująca⁷⁸.

Regulacja § 38 ust. 12 słowackiej ustawy pozwala wprost na składanie dokumentów z systemu e-Certis. W systemie tym można dowiedzieć się, jakie dokumenty należy złożyć, aby spełnić wymagania co do kwalifikacji we wszystkich 28 państwach członkowskich Unii Europejskiej, a także w trzech państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandia, Liechtenstein i Norwegia). Wyszukiwanie jest obecnie dostępne we wszystkich językach urzędowych Unii. Informacje w bazie danych są zawsze dostarczane przez odpowiednie władze krajowe, w przypadku Republiki Słowacji odpowiedzialność za dostarczanie informacji ponosi Urząd Zamówień Publicznych.

Należy podkreślić, że w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych, dopuszczalne jest postępowanie się wpisem do urzędowego wykazu zatwierdzonych wykonawców oraz dokumentem JEDZ. Trzeba jednak mieć na uwadze, że w myśl obowiązujących regulacji, w przypadku wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu za pomocą JEDZ, zamawiający może w dowolnym momencie postępowania o udzielenie zamówienia zażądać na piśmie przedstawienia dokumentu lub dokumentów zastąpionych oświadczeniem JEDZ, aby zapewnić prawidłowy przebieg postępowania. W takiej sytuacji, zgodnie z treścią przepisu § 39 ust. 6 ustawy ZVO, wykonawca zobowiązany jest doręczyć stosowne dokumenty zamawiającemu w ciągu 5 dni roboczych od otrzymania wniosku, chyba że zamawiający wyznaczył dłuższy termin.

3.5.7.2.2. Wyjaśnienia odnośnie spełniania warunków udziału w postępowaniu

Przepis § 40 ust. 4 ustawy ZVO wprost stanowi, że jeżeli na podstawie przedłożonych przez wykonawcę dokumentów nie można w sposób jednoznaczny ocenić okoliczności spełnienia warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, tj. istnieją wątpliwości co do faktu, czy dokumenty rzeczywiście potwierdzają spełnienie przez wykonawcę ustalonych wymogów, to wówczas zamawiający zwraca się do wykonawcy z pisemnym wezwaniem o ich wyjaśnienie lub uzupełnienie (sk. *vysvetľovanie*). W przypadku gdy zamawiający nie wyznaczy dłuższego terminu, wykonawca zobligowany jest doręczyć swoje wyjaśnienia w terminie:

⁷⁸ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 87-88

- 1) 2 dni roboczych od dnia doręczenia wezwania, jeżeli komunikacja odbywa się przy pomocy środków elektronicznych;
- 2) 5 dni roboczych od dnia doręczenia wezwania, jeżeli komunikacja odbywa się w sposób inny niż wskazany powyżej.

W sytuacji kiedy wykonawca nie złoży stosownych wyjaśnień lub nie uzupełni dokumentów we wskazanych wyżej terminach podlega obligatoryjnemu wykluczeniu z postępowania na podstawie przepisu § 40 ust. 6) lit. h) słowackiej ustawy.

Urząd Zamówień Publicznych zwraca uwagę, że najczęstszym naruszeniem ustawy ZVO przez zamawiających, identyfikowanym w postępowaniach kontrolnych prowadzonych przez Urząd, jest dokonanie czynności wykluczenia wykonawcy z postępowania bez uprzedniego skorzystania z instytucji wezwania do złożenia wyjaśnień, przy pomocy której można było wyeliminować zaistniałe wątpliwości czy też nieścisłości co do spełniania warunków udziału w postępowaniu⁷⁹.

3.5.7.2.3 Protokół z czynności weryfikacji spełniania warunków udziału w postępowaniu

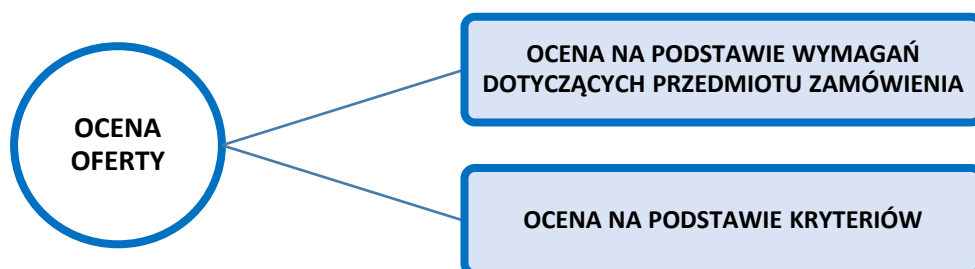
Zgodnie z zasadą przejrzystości słowacka ustawa nakłada na zamawiającego obowiązek udokumentowania przebiegu procesu weryfikacji spełniania warunków udziału w postępowaniu. Regulacja § 40 ust. 13 ustawy ZVO stanowi, że po dokonaniu tej czynności zamawiający sporządza protokół, który zawiera co najmniej listę:

- 1) wszystkich oferentów lub kandydatów;
- 2) wybranych kandydatów wraz z uzasadnieniem ich wyboru w przypadku gdy chodzi o procedurę ograniczoną, procedurę negocjacyjną z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, partnerstwo innowacyjne oraz dialog koncesyjny;
- 3) wykluczonych oferentów lub kandydatów wraz z uzasadnieniem ich wykluczenia;
- 4) kandydatów, którzy nie zostaną zaproszeni do złożenia oferty, negocjacji lub dialogu wraz z uzasadnieniem.

⁷⁹ por. ÚVO, *Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní II.*, 2021, s. 6, publikacja dostępna pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/extdoc/13267> (dostęp: 01.01.2023)

3.5.7.3. Ocena ofert

3.5.7.3.1. Informacje ogólne

Ocena złożonych przez wykonawców ofert jest kluczowym elementem całego procesu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zamawiający w tym przypadku musi jej dokonywać ze szczególną uwagą, bowiem czynność oceny ofert prowadzi bezpośrednio do wyboru oferty, która z punktu widzenia zamawiającego będzie najkorzystniejsza ekonomicznie, a co za tym idzie, do wyboru wykonawcy, z którym zostanie zawarta umowa w sprawie zamówienia publicznego⁸⁰.

Proces oceny ofert w systemie zamówień publicznych naszych południowych sąsiadów składa się z dwóch głównych etapów. Pierwszy z nich dotyczy zgodności oferty z wymaganiami zamawiającego odnośnie do przedmiotu zamówienia. W ramach dokonywanej oceny komisja przetargowa może uznać, że oferta spełnia wymagania, w razie potrzeby może zwracać się do wykonawcy na piśmie z wnioskiem o wyjaśnienie zaistniałych wątpliwości, zaś w określonych sytuacjach może ofertę odrzucić. Drugi etap oceny ofert dotyczy natomiast tylko tych ofert, które przeszły przez pierwszy etap eliminacji. Komisja ocenia te oferty tylko i wyłącznie według wcześniej ustalonych kryteriów oceny, zgodnie z zasadami systemowymi, w szczególności z zasadą niedyskryminacji wykonawców, umożliwiając jak największą konkurencyjność.

Wyjątkiem od opisanego powyżej ogólnego schematu jest dokonywanie oceny ofert w ramach tzw. *procedury odwróconej* i *procedury superodwróconej*, w rozumieniu regulacji § 66 ust. 7 słowackiej ustawy.

3.5.7.3.2. Ocena oferty na podstawie wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia

3.5.7.3.2.1. Informacje ogólne

CO OCENIA ZAMAWIAJĄCY
zgodność oferty z wymaganiami zamawiającego odnośnie do przedmiotu zamówienia
wniesione wadium, w przypadku gdy zamawiający w dokumentach przetargowych zastrzegł wymóg jego wniesienia
badanie ceny złożonych ofert pod kątem zaistnienia rażąco niskiej ceny

⁸⁰ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 17

W myśl regulacji § 53 słowackiej ustawy komisja przetargowa ocenia oferty z punktu widzenia wymagań zamawiającego dotyczących przedmiotu zamówienia. W razie wątpliwości sprawdzana jest prawdziwość danych, informacji oraz dowodów przedłożonych przez wykonawców. Jeżeli zamawiający zobowiązał wykonawców do wniesienia wadium, na tym etapie weryfikuje również fakt i poprawność dokonania tej czynności.

W tym miejscu należy wyraźnie podkreślić, że złożona oferta, która nie spełnia wymagań związanych z przedmiotem zamówienia, jak również oferta niezabezpieczona wadium wniesionym zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego w dokumentach przetargowych podlega obligatoryjnemu odrzuceniu, na podstawie przepisu § 53 ust. 5 lit. a) i b) ustawy ZVO.

3.5.7.3.2.2. Wezwanie do złożenia wyjaśnień

Jeżeli komisja stwierdzi niespójności lub niejasności w dokumentach i danych przedstawionych przez wykonawcę, wówczas zwraca się na piśmie o złożenie stosownych wyjaśnień i w razie potrzeby o przedstawienie dodatkowych dowodów. Należy zwrócić uwagę, że w wyniku złożonych przez wykonawcę wyjaśnień nie może dojść do zmiany złożonej oferty. Jednakże usunięcie lub poprawa oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych, podobnie jak na gruncie polskiej ustawy Pzp, nie są traktowane w kategoriach niedopuszczalnej zmiany oferty.

Co do zasady, wykonawca zobligowany jest doręczyć zamawiającemu pisemną odpowiedź na wezwanie o złożenie wyjaśnień w terminie:

- 1) 2 dni roboczych od dnia wysłania wezwania przez zamawiającego, chyba że komisja wyznaczyła dłuższy termin, a komunikacja odbywa się drogą elektroniczną;
- 2) 5 dni roboczych od daty otrzymania wniosku, chyba że komisja wyznaczyła dłuższy termin, a powiadomienie następuje w inny sposób niż drogą elektroniczną.

W przypadku kiedy wykonawca nie złoży stosownych wyjaśnień we wskazanych wyżej terminach oraz w sytuacji gdy treść złożonych wyjaśnień nie spełnia wymagań zamawiającego, wówczas na mocy § 53 ust. 5 lit. c) i d) jego oferta zostaje odrzucona.

3.5.7.3.2.3. Rażąco niska oferta

Podobnie jak w polskim systemie zamówień publicznych, również w postępowaniach prowadzonych przez słowackich zamawiających często mamy do czynienia z występowaniem rażąco niskiej ceny oferty (sk. *mimoriadne nízka ponuka*), której problematyka uregulowana została w § 53 ust. 2 ustawy ZVO. W słowackiej doktrynie definiuje się rażąco niską ofertę jako taką ofertę cenową, która z różnych powodów budzi uzasadnione wątpliwości zamawiającego co do tego, czy wykonawca będzie w stanie zrealizować zamówienie publiczne, przy czym w trakcie ustalania, czy cena ofertowa jest rażąco niska, czy też nie, należy zawsze brać pod

uwagę przedmiot zamówienia wraz z szacunkową jego wartością⁸¹. Urząd Zamówień Publicznych wyjaśnia ponadto, że za rażąco niską ofertę można również uznać ofertę, której cena w kontekście innych złożonych ofert albo szacunkowej wartości zamówienia, jest znacząco niższa⁸².

Zgodnie z treścią obowiązujących regulacji, jeżeli złożona w postępowaniu oferta wydaje się rażąco niska w stosunku do określonego towaru, robót budowlanych lub usług, komisja przetargowa zwraca się na piśmie do wykonawcy z wnioskiem o złożenie stosownych wyjaśnień dotyczących tej części oferty, która ma istotne znaczenie dla ceny. Wyjaśnienia mogą dotyczyć w szczególności:

- 1) gospodarności metod wykonywania robót budowlanych, procesów produkcyjnych lub świadczonych usług;
- 2) rozwiązań technicznych lub szczególnie korzystnych warunków, jakimi dysponuje wykonawca przy dostawie towarów, wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług;
- 3) szczególnego charakteru towarów, robót budowlanych lub usług oferowanych przez wykonawcę;
- 4) przestrzegania obowiązków z zakresu prawa pracy, w szczególności w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących minimalnego wynagrodzenia za pracę, ochrony środowiska lub prawa socjalnego, na podstawie przepisów szczególnych;
- 5) przestrzegania zobowiązań wobec podwykonawców;
- 6) możliwości uzyskania przez wykonawcę pomocy ze strony państwa.

Słowacki ustawodawca precyzuje przy tym w treści § 53 ust. 3 ustawy ZVO, że w sytuacji złożenia co najmniej trzech ofert od wykonawców spełniających warunki udziału w postępowaniu, które to oferty spełniają wymagania zamawiającego dotyczące przedmiotu zamówienia, do rażąco niskiej oferty zalicza się zawsze ofertę, która zawiera cenę co najmniej:

- a) o 15% niższą od średniej cen pozostałych ofert, z wyjątkiem oferty z najniższą ceną; oraz
- b) o 10% niższą od ceny oferty z drugą najniższą ceną.

Niemniej jednak w praktyce podkreśla się, że przesłanki wskazane w treści § 53 ust. 3 ustawy ZVO stanowią swego rodzaju kryterium pomocnicze i nie mogą samodzielnie przesądzić

⁸¹ por. M. Vaško, *Kde sú hranice mimoriadne nízkej ponuky vo verejnom obstarávaní?*, epravo.sk, 24.02.2021, https://www.epravo.sk/top/clanky/kde-su-hranice-mimoriadne-nizkej-ponuky-vo-verejnom-obstaravani-5022.html?mail#_ftn10 (dostęp: 01.01.2023)

⁸² por. ÚVO, *metodicke usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 6939-5000/2018* z dnia 17.05.2018, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove-stanoviska/metodicke-usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/usmernenie-detail/550522?cHash=eceaa2152125e892c35531803909ba84> (dostęp: 01.01.2023)

o uznaniu ceny za rażąco niską, jak również nie mogą zwolnić zamawiającego z obowiązku dokładnego zbadania oferty pod kątem istnienia rażąco niskiej ceny⁸³.

Wykonawca powinien doręczyć zamawiającemu pisemne wyjaśnienia dotyczące rażąco niskiej ceny oferty w ciągu 5 dni roboczych od otrzymania wezwania, chyba że komisja ustaliła dłuższy termin.

W przypadku kiedy wykonawca nie złoży stosownych wyjaśnień we wskazanym wyżej terminie oraz w sytuacji, gdy treść złożonych wyjaśnień wraz z załączonymi dowodami nie uzasadnia w stopniu wystarczającym niskiego poziomu zaoferowanej ceny lub kosztów, wówczas na mocy § 53 ust. 5 lit. e) i f) ustawy ZVO oferta wykonawcy zostaje odrzucona.

3.5.7.3.2.4. Odrzucenie oferty

W ramach dokonywanej oceny ofert na podstawie wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia zamawiający odrzuca ofertę, gdy:

- 1) wykonawca nie złożył wymaganego wadium;**
- 2) oferta nie spełnia wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia wskazanych w dokumentach przetargowych;**
- 3) wykonawca nie złoży stosownych wyjaśnień na wezwanie zamawiającego w wyznaczonym terminie oraz w sytuacji gdy treść złożonych wyjaśnień nie spełnia wymagań zamawiającego;**
- 4) wykonawca nie złoży stosownych wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny ofertowej w wyznaczonym terminie oraz w sytuacji gdy treść złożonych wyjaśnień wraz z załączonymi dowodami nie uzasadnia w stopniu wystarczającym niskiego poziomu zaoferowanej ceny lub kosztów;**
- 5) wykonawca przedstawił błędne lub fałszywe informacje, które w sposób istotny wpływają na ocenę ofert;**
- 6) wykonawca próbował bezprawnie wpłynąć na przebieg postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;**
- 7) w sytuacji gdy wykonawca uzasadnia zaoferowaną przez siebie niską ofertę uzyskaniem pomocy publicznej a nie jest w stanie wykazać wyznaczonym terminie, że pomoc publiczna została mu przyznana zgodnie z zasadami rynku wewnętrznego Unii Europejskiej.**

Źródło: ustawa ZVO

⁸³ por. ÚVO, *metodicke usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 12372-5000/2016* z dnia 27.07.2016, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove-stanoviska/metodicke-usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/usmernenie-detail/28707?cHash=8f3ad6b6702a6c0c008c1f183e547019> (dostęp: 01.01.2023)

3.5.7.3.3. Ocena oferty na podstawie kryteriów

3.5.7.3.3.1. Wprowadzenie – korzyść ekonomiczna

Zgodnie z treścią przepisu § 44 ustawy ZVO, oceny ofert dokonuje się na podstawie obiektywnych kryteriów związanych z przedmiotem zamówienia w celu wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Ustawa nie formułuje zamkniętego katalogu kryteriów, lecz wskazuje, że nie mogą one mieć charakteru dyskryminującego i muszą wspierać swobodną konkurencję. Ponadto, w każdym przypadku zamawiający powinien ustalać kryteria w sposób jasny i jednoznaczny, tak aby zapewnić ich porównywalność i możliwość oceny w kontekście złożonych przez wykonawców ofert, w warunkach uczciwej konkurencji⁸⁴. Słowacki ustawodawca precyzuje przy tym, że kryterium oceny ofert jest związane z przedmiotem zamówienia, jeżeli z dowolnego punktu widzenia i na dowolnym etapie cyklu życia produktu, roboty budowlanej lub usługi dotyczy ono produktu, roboty budowlanej lub usługi, w tym elementów związanych z określonym procesem produkcji, dostawy towarów, wykonywaniem robót budowlanych lub świadczeniem usługi albo obrotem nimi lub określonym procesem innej fazy cyklu życia produktu, roboty budowlanej lub usługi, przy czym czynniki te nie muszą być częścią ich istotnego charakteru.

Ustawa ZVO w § 44 ust. 3 przewiduje, że oferty są oceniane na podstawie:

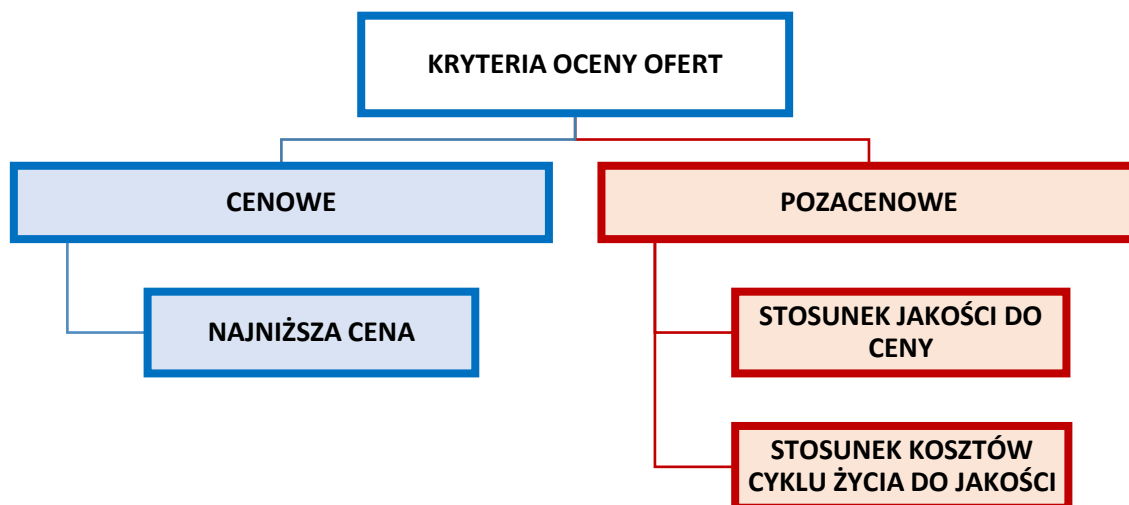
- a) najlepszego stosunku jakości do ceny;
- b) najkorzystniejszego stosunku kosztów cyklu życia do jakości;
- c) najniższej ceny.

Niezbędnym jest, aby ustalone przez zamawiającego kryterium oceny ofert spełniało następujące warunki:

- 1) związek z przedmiotem zamówienia;
- 2) dostatecznie jasny i jednoznaczny opis;
- 3) obiektywny charakter;
- 4) niedyskryminacyjny charakter i wspieranie swobodnej konkurencji.

⁸⁴ por. ÚVO, *metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 8243-5000/2018* z dnia 22.06.2018, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove-stanoviska/metodicke-usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/usmernenie-detail/848219?cHash=2fcae8ca68c26ca768a2729afcb8663c>

3.5.7.3.3.2. Kryteria oceny ofert

Trzeba zacząć od tego, że w myśl § 44 ust. 10 słowackiej ustawy każdemu z kryteriów, za wyjątkiem sytuacji, gdy stosowane jest wyłącznie kryterium najniższej ceny ofertowej, przypisuje się wagę względną, która może być wyrażona poprzez ustalenie danego przedziału z odpowiednim maksymalnym zakresem.

Doktryna oraz Urząd stoją na stanowisku, że kryteria oceny ofert muszą być zawsze dostosowane przede wszystkim do indywidualnych potrzeb i wymagań zamawiającego, do konkretnego przedmiotu zamówienia oraz do aktualnej sytuacji rynkowej. Wobec tego, w ramach ustalania wagi i zależności poszczególnych kryteriów możliwe jest wykorzystanie różnych funkcji, obliczeń i wzorów matematycznych lub ich kombinacji⁸⁵.

Natomiast w przypadku, gdy zamawiający nie jest w stanie ustalić wagi wybranych przez siebie kryteriów, wówczas zgodnie z obowiązującymi regulacjami określa poszczególne kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego ze swojego subiektywnego punktu widzenia, przy czym niemożność ustalenia wagi musi mieć charakter obiektywny.

Prawidłowe ustalenie wagi oraz zależności pomiędzy kryteriami jest istotne o tyle, że w przypadku niewłaściwego dokonania tej czynności w ramach pozacenowych kryteriów oceny ofert może dojść do wyboru wykonawcy, którego oferta nie jest najkorzystniejsza ekonomicznie, a w konsekwencji do naruszenia przez zamawiającego zasady gospodarności i efektywności w wydawaniu środków publicznych⁸⁶.

Ustawa nakłada na zamawiających obowiązek informacyjny, zgodnie z którym informacja o wybranych kryteriach oceny ofert, ich wagi, jak również szczegóły dotyczące sposobu oceny i przyznawania punktów według każdego z nich powinny zostać zamieszczone w ogłoszeniu o zamówieniu (lub zaproszeniu do składania ofert albo innym analogicznym dokumencie

⁸⁵ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 97

⁸⁶ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 19

w zależności od trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego) oraz w treści dokumentów przetargowych⁸⁷.

3.5.7.3.3.2.1. Najlepszy stosunek jakości do ceny

Po pierwsze, słowacka ustawa dopuszcza możliwość wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie poprzez zastosowanie podejścia opartego na kryterium najlepszego stosunku ceny i jakości (sk. *najlepší pomer ceny a kvality*).

W swoich opracowaniach słowacki Urząd Zamówień Publicznych akcentuje fakt, że kryterium najlepszego stosunku jakości do ceny zalicza się do grupy tzw. kryteriów MEAT (ang. *Most Economically Advantageous Tender*) w ramach europejskiego systemu zamówień publicznych, a co za tym idzie, do preferowanych metod i kryteriów oceny ofert w rozumieniu dyrektywy 2014/24/UE⁸⁸.

Kryterium to opiera się w głównej mierze na ocenie rzeczywistych potrzeb zamawiającego w odniesieniu do przedmiotu zamówienia oraz celu, jaki ma zostać osiągnięty. Mając na względzie okoliczność, że celem kryteriów MEAT jest wyłonienie wykonawcy, którego oferta przedstawia najkorzystniejszą relację jakości do ceny, zamawiający dokonuje wyboru podkryteriów, którym następnie przypisuje różne wagi odzwierciedlające jego rzeczywiste potrzeby. Podkryteria te można zasadniczo podzielić na dwie główne kategorie, tj. kryteria kosztowe i kryteria pozakosztowe. Oznacza to, że w ramach omawianego kryterium, wybór oferty najkorzystniejszej polega na ustaleniu pozacenowych kryteriów jakościowych oraz towarzyszącego im kryterium kosztowego, którym może być cena lub podejście oparte na efektywności kosztowej.

Słowacki prawodawca w treści regulacji § 44 ust. 4 formułuje przykładowy katalog pozakosztowych kryteriów jakościowych, wśród których wyróżniamy m.in.:

- 1) jakość, w tym wkład techniczny;
- 2) aspekty estetyczne i funkcjonalne;
- 3) rozwiązania odpowiednie dla wszystkich użytkowników;
- 4) aspekty społeczne, środowiskowe lub innowacyjne;
- 5) kwestie dotyczące organizacji, kwalifikacji lub doświadczenia osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację zamówienia, o ile mają one istotny wpływ na jego wykonanie;
- 6) warunki usług serwisowych, w tym pomocy technicznej;
- 7) warunki i termin dostawy albo realizacji zamówienia.

⁸⁷ por. Centrálny Koordinačný Orgán, *Jednotná príručka...*, op. cit., s. 19-20

⁸⁸ por. ÚVO, *Základy MEAT kritérií pre zaciatočníkov*, 2022, s. 6, publikacja dostępna pod adresem:

https://zodpovednevo.uvo.gov.sk/fileadmin/zodpovednevo/dokumenty/projektove_sk/Zaklady_MEAT_kriteri_i_pre_zaciatocnikov.pdf (dostęp: 01.01.2023)

3.5.7.3.3.2.2. Najkorzystniejszy stosunek kosztów życia do jakości

Drugim ze sposobów wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie jest podejście oparte o rachunek kosztów cyklu życia (sk. *náklady počas životného cyklu*).

Omawiane w tym miejscu kryterium znajduje swoje zastosowanie przede wszystkim w sytuacji, gdy istnieje założenie, że określony wkład finansowy nie będzie polegał wyłącznie na początkowej lub jednorazowej inwestycji, ale przedmiot zamówienia będzie generował dodatkowe i zauważalne koszty na dalszym etapie jego cyklu życia⁸⁹.

Zgodnie z treścią przepisu § 44 ust. 6 ustawy ZVO pojęcie kosztów cyklu życia towarów, robót budowlanych lub usług:

- 1) obejmuje wszystkie koszty związane z przedmiotem zamówienia które są ponoszone przez zamawiającego lub innego użytkownika, wśród których należy wymienić zwłaszcza:
 - a) koszty związane z nabyciem;
 - b) koszty związane z eksploatacją przedmiotu zamówienia (np. zużycie energii, paliwa lub innych zasobów);
 - c) koszty utrzymania przedmiotu zamówienia (np. koszty regularnego serwisu);
 - d) koszty związane z wycofaniem przedmiotu zamówienia z eksploatacji (np. koszty demontażu czy recyklingu);
- 2) obejmuje koszty, które można przypisać efektom wpływu na środowisko związanym z przedmiotem zamówienia w trakcie jego cyklu życia, pod warunkiem że wartość pieniężna tych kosztów może zostać ustalona i zweryfikowana; mogą one obejmować koszty emisji gazów cieplarnianych, emisji innych zanieczyszczeń oraz koszty przeznaczone na łagodzenie zmian klimatycznych.

W przypadku uwzględnienia kosztów cyklu życia w ramach prowadzonej oceny ofert, w myśl § 44 ust. 7 ustawy ZVO zamawiający określa w dokumentach przetargowych metodę, którą zastosuje do obliczenia tych kosztów, jak również wskazuje dane, które wykonawca jest zobowiązany dostarczyć w celu ich prawidłowego obliczenia.

Słowacka doktryna stoi na stanowisku, że metody stosowane do obliczania kosztów cyklu życia produktu, roboty budowlanej lub usługi, należy opracowywać w sposób ogólny oraz umożliwiać ich dostępność wszystkim zainteresowanym wykonawcom. Wobec tego nie rekomenduje się każdorazowego określania oraz modyfikowania tych metod na potrzeby konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia ze względu na fakt, że takie podejście może doprowadzić do zakłócenia konkurencji⁹⁰.

W sytuacji zaś, gdy zamawiający wykorzystuje do oceny ofert koszty związane ze skutkami środowiskowymi, wówczas metoda obliczania tych kosztów musi spełniać następujące warunki:

⁸⁹ por. ÚVO, *Základy MEAT kritérií...*, op. cit., s. 9

⁹⁰ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 98

- 1) musi opierać się na obiektywnie weryfikowalnych i niedyskryminacyjnych kryteriach; o ile nie została opracowana w celu wielokrotnego lub ciągłego stosowania, nie może nadmiernie faworyzować lub stawiać w niekorzystnej sytuacji niektórych wykonawców;
- 2) musi być dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron;
- 3) dane wymagane do obliczenia kosztów mogą zostać dostarczone przez wykonawców przy zachowaniu zwykłej staranności, w tym wykonawców z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub innej umowy międzynarodowej, którą związana jest Unia Europejska.

3.5.7.3.3.2.3. Najniższa cena

Niewątpliwie najszerzej stosowanym kryterium oceny w słowackiej praktyce zamówień publicznych jest kryterium najniższej ceny ofertowej (sk. *najnižšia cena*).

W ramach tego kryterium ocenie podlega przede wszystkim całkowita kwota ceny oferty, a w niektórych przypadkach cena jednostkowa lub ceny jednostkowe, zwłaszcza, gdy zamówienie ma doprowadzić do zawarcia umowy ramowej na dostawę kilku rodzajów towarów lub świadczenie kilku rodzajów usług.

W sytuacji zastosowania kryterium najniższej ceny ofertowej zamawiający klasyfikuje oferty złożone przez poszczególnych wykonawców według ich ceny, w kolejności od najniższej zaoferowanej ceny, do najwyższej. Wybranim wykonawcą będzie wykonawca, który w swojej ofercie proponuje najniższą cenę za wykonanie całości przedmiotu zamówienia.

Zauważyć trzeba, że ocena oferty według jej najniższej ceny powinno znaleźć zastosowanie głównie w przypadkach zamówień, w których zamawiający jest w stanie wystarczająco jasno i precyzyjnie określić swoje wymagania co do jakości i właściwości przedmiotu zamówienia⁹¹. Natomiast w sytuacji zamówień o bardziej złożonym charakterze i bardziej złożonym przedmiocie, stosowanie tego kryterium może w dłuższej perspektywie doprowadzić do obniżenia jakości zamawianych towarów, usług lub robót budowlanych, a w rezultacie, do niegospodarnego i nieefektywnego wydatkowania środków publicznych⁹².

Nie sposób pominąć również innych negatywnych aspektów stosowania przez zamawiających jedynie kryterium najniższej ceny oferty, które to kryterium, jak wskazuje Urząd:

- 1) nie pozwala instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym uwzględnić czynników jakościowych – poza czynnikami jakościowymi zawartymi w specyfikacji, z którymi muszą być zgodne wszystkie złożone oferty, nie oferuje tak naprawdę żadnego innego sposobu oceny jakości pożądanego produktu;
- 2) nie pozwala zamawiającym uwzględnić aspektów innowacyjnych;

⁹¹ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 19

⁹² por. ÚVO *Základy MEAT kritérií...*, op. cit., s. 9

- 3) nie pozwala zamawiającym uwzględnić kosztów cyklu życia przedmiotu zamówienia; można bowiem brać pod uwagę jedynie koszt bezpośredniego zakupu lub początkową cenę zakupu w ramach ustalonej specyfikacji⁹³.

W związku z powyższym, zarówno ÚVO, jak i przedstawiciele słowackiej doktryny sygnalizują konieczność stopniowego odchodzenia od kryterium najniższej ceny ofertowej na rzecz kryteriów pozacenowych.

3.5.7.3.3.2.4. Kryteria niedopuszczalne

Jak stanowi regulacja § 44 ust. 12 ustawy ZVO, kryteriami oceny ofert nie mogą być kwestie związane z udziałem podwykonawców oraz instytucje zabezpieczające wykonanie umowy, takie jak np. wysokość kar umownych, czy też odsetek za zwłokę w realizacji zamówienia.

Słowacki ustawodawca zdecydował się na zakaz ich ustanawiania ze względu na fakt, że okoliczności na których się opierają mają charakter czysto hipotetyczny i nie muszą wcale zaistnieć na przyszłym etapie realizacji zamówienia publicznego, a jednocześnie można je łatwo zastąpić przy pomocy sformułowania racjonalnych i odpowiednich warunków handlowych. Co więcej, w praktyce bardzo często dochodziło do licznych nadużyć oraz stanowienia ich w sposób nieproporcjonalny i nierealny, zaś ustalane wagi nie prowadziły do wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie⁹⁴.

POZACENOWYCH KRYTERIÓW OCENY OFERT NIE MOGĄ STANOWIĆ:

okoliczności związane z udziałem podwykonawców

instytucje zabezpieczające prawidłowe wykonanie umowy

3.5.7.2.4. Protokół z czynności oceny ofert

Na podstawie § 53 ust. 9 słowackiej ustawy komisja zobligowana jest do sporządzenia pisemnego protokołu z czynności oceny ofert, w którym wskazuje co najmniej:

- 1) listę członków komisji;
- 2) listę wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty w postępowaniu;
- 3) listę wykluczonych wykonawców wraz z podaniem powodów ich wykluczenia;
- 4) przyczyny odrzucenia ofert z rażąco niską ceną;
- 5) ranking ocenionych wykonawców ze wskazaniem wybranego wykonawcy wraz z uzasadnieniem wyboru jego oferty jako oferty najkorzystniejszej; udział podwykonawców w realizacji zamówienia jeżeli jest znany, w przypadku procedury

⁹³ por. ÚVO, *Kritérium najnižšej ceny vs. MEAT kritériá*, *Zodpovedné verejné obstarávanie*, 19.07.2021, <https://zodpovednevo.uvo.gov.sk/zoznam-aktualit/aktualita/kriterium-najnizsej-ceny-vs-meat-kriteria> (dostęp: 01.01.2023)

⁹⁴ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, *op. cit.*, s. 98

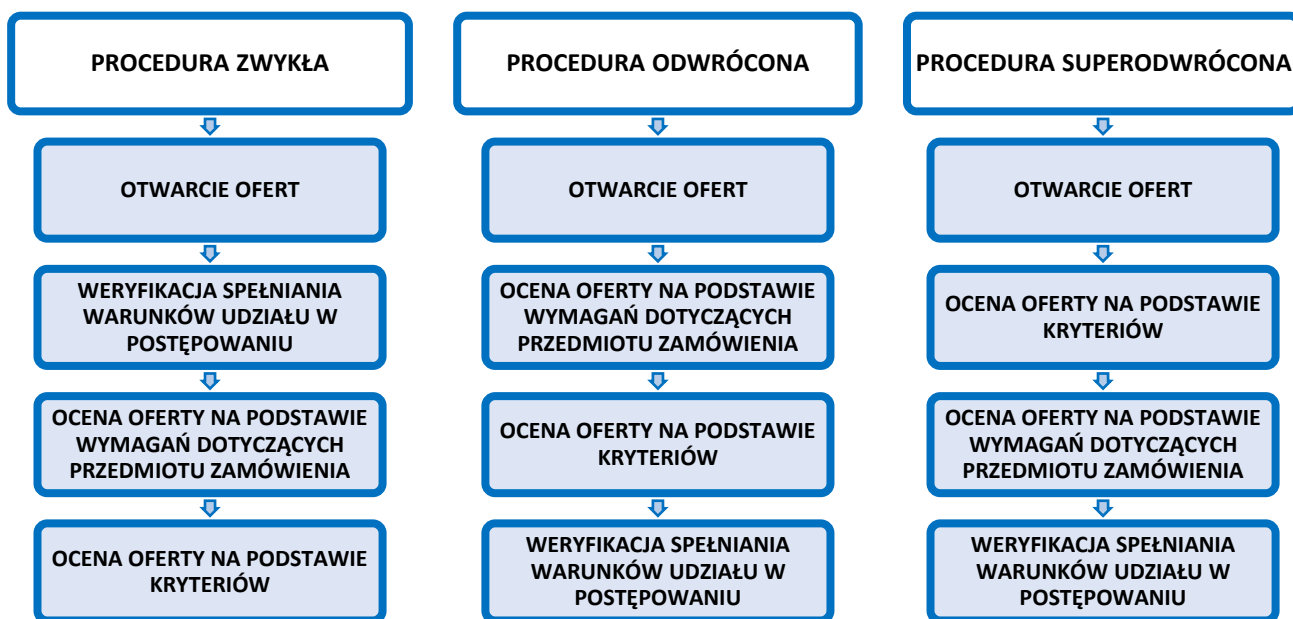
otwartej informacja o weryfikacji spełnienia warunków udziału w postępowaniu przez wykonawców;

- 6) w razie potrzeby powody, dla których członek komisji przetargowej odmówił podpisania protokołu lub podpisał protokół z zastrzeżeniem.

W słowackiej doktrynie podkreśla się, że omawiany protokół z oceny ofert jest podstawowym dokumentem z punktu widzenia możliwości skorzystania ze środków ochrony prawnej, jak również potwierdzającym transparentność i uczciwość zamawiającego, toteż powinien zostać sporządzony należycie i na tyle szczegółowo, aby jasno wynikało z niego w jaki sposób zamawiający dokonał oceny, dlaczego oceniał jedne oferty lepiej od innych oraz dlaczego dokonał wyboru tego konkretnego wykonawcy jako potencjalnego partnera przy realizacji zamówienia publicznego.

Zaleca się, aby protokół udostępniać nie tylko wykonawcom, którzy złożyli swoje oferty, lecz w sposób powszechnie dostępny. W związku z tym, dominującą praktyką wśród słowackich zamawiających jest zamieszczanie protokołu z oceny ofert na profilu zamawiającego⁹⁵.

3.5.8. Przebieg czynności analizy złożonych ofert

Co do zasady, w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie procedury otwartej zamawiający lub powołana przez niego komisja w pierwszej kolejności ocenia spełnienie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu zgodnie

⁹⁵ por. J. Vlach, E. Sičáková-Beblavá, *Informačné minimum postupových krokov procesu verejného obstarávania*, 2009, Transparency International Slovensko, s. 23, publikacja dostępna pod adresem: <https://transparency.sk/wp-content/uploads/2010/01/Informacne-minimum.pdf> (dostęp: 01.01.2023)

z przepisami § 40 słowackiej ustawy. Następnie, oferty wykonawców, którzy nie zostali wykluczeni, podlegają dwuetapowemu procesowi oceny zgodnie z regulacjami § 53.

Niemniej jednak, należy poświęcić szczególną uwagę treści § 66 ust. 7 ustawy, zgodnie z którą jeżeli zamawiający nie korzysta z aukcji elektronicznej, może zdecydować, że:

- 1) ocena spełnienia warunków udziału w postępowaniu w myśl § 40 nastąpi po dokonaniu czynności oceny ofert zgodnie z § 53; lub
- 2) ocena ofert pod kątem spełniania wymagań przedmiotu zamówienia oraz ocena spełnienia warunków udziału w postępowaniu nastąpi po dokonaniu oceny ofert w oparciu o kryteria oceny ofert.

Wskazana wyżej regulacja oferuje zamawiającemu możliwość skorzystania z dwóch niestandardowych modeli procedury otwartej, czyli tzw. *procedury odwróconej* oraz *procedury superodwróconej*⁹⁶.

W przypadku *procedury odwróconej* (sk. *reverzná verejná súťaž*), w porównaniu ze standardowym trybem udzielenia zamówienia publicznego w przetargu otwartym, dochodzi do zamiany miejscami poszczególnych czynności dokonywanych przez zamawiającego w następujący sposób: po otwarciu ofert zamawiający dokonuje ich oceny w ramach § 53 ustawy ZVO, tj. ocenia oferty pod kątem spełniania wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia oraz wystąpienia rażąco niskiej ceny ofertowej (w tym zakresie wykonuje czynności w trybie § 53 ust. 2), ustala ranking wykonawców na podstawie kryteriów oceny ofert, a następnie weryfikuje spełnienie warunków udziału w postępowaniu przez wykonawców, którzy zajęli miejsca od pierwszego do trzeciego w rankingu lub wyłącznie przez wykonawcę, który zajął pierwsze miejsce w rankingu⁹⁷.

Natomiast jeśli chodzi o *procedurę superodwróconą* (sk. *superreverzná verejná súťaž*), zamawiający może postanowić, że weryfikacja spełniania warunków udziału w postępowaniu oraz ocena ofert pod względem zgodności z wymaganiami dotyczącymi przedmiotu zamówienia zostaną przeprowadzone już po dokonaniu oceny ofert na podstawie kryteriów oceny. Zatem w pierwszej kolejności zamawiający tworzy ranking wykonawców, następnie dokonuje oceny ofert pod kątem spełniania wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia oraz wystąpienia rażąco niskiej ceny ofertowej (w tym zakresie wykonuje czynności w trybie § 53 ust. 2) i na dopiero na końcu weryfikuje spełnienie warunków udziału w postępowaniu przez wykonawców, którzy zajęli miejsca od pierwszego do trzeciego w rankingu lub wyłącznie przez wykonawcę, który zajął pierwsze miejsce w rankingu⁹⁸.

Podkreślenia wymaga fakt, że zgodnie z zasadą przejrzystości informacja o zastosowaniu przez zamawiającego procedury niestandardowej powinna być znana potencjalnym wykonawcom

⁹⁶ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 19

⁹⁷ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 133

⁹⁸ *Ibidem*, s. 134

jeszcze przed złożeniem oferty. Wobec powyższego, zamawiający zobligowany jest umieścić stosowną adnotację w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w treści dokumentów przetargowych.

3.5.9. Informacja o wyniku oceny ofert

W myśl regulacji § 55 ust. 2 słowackiej ustawy po dokonaniu wszelkich czynności związanych z analizą i oceną ofert złożonych w postępowaniu, zamawiający jest zobligowany niezwłocznie zawiadomić pisemnie wszystkich zainteresowanych wykonawców o wyniku oceny ofert, w tym o wyborze wykonawcy, który złożył ofertę najkorzystniejszą, jak również o ustalonym przez siebie rankingu pozostałych oferentów oraz opublikować informację na swoim profilu. Wybranemu wykonawcy zamawiający oznajmia, że jego oferta została przyjęta jako oferta najkorzystniejsza, natomiast pozostałym oferentom o braku wyboru ich ofert wraz ze stosownym uzasadnieniem.

OBOWIĄZKOWE ELEMENTY INFORMACJI O WYNIKU OCENY OFERT
dane identyfikujące wybranego wykonawcę lub wykonawców
informacje oraz szczegóły dotyczące oferty najkorzystniejszej złożonej przez wybranego wykonawcę
wynik weryfikacji spełniania warunków udziału w postępowaniu przez wybranego wykonawcę, który zawiera przede wszystkim informacje potwierdzające spełnianie przez niego warunków dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej oraz zdolności technicznych lub zawodowych, w tym informacje dotyczące osób na których zasoby ewentualnie się powołuje
termin na wniesienie sprzeciwu

Źródło: ustawa ZVO

Z praktycznego punktu widzenia jeżeli po dokonaniu tej czynności przez zamawiającego nie zostaną wniesione żadne wnioski o korektę, to jest to w istocie ostatnia czynność zamawiającego związana z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego przed zawarciem umowy.

3.6. Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego

3.6.1. Wpis do rejestru partnerów sektora publicznego

Zgodnie z treścią § 11 ustawy ZVO zamawiający nie może zawrzeć umowy z wybranym wykonawcą:

- 1) który nie posiada wpisu do rejestru partnerów sektora publicznego pomimo podlegania takiemu obowiązkowi;
- 2) którego podwykonawca nie posiada wpisu do rejestru partnerów sektora publicznego pomimo podlegania takiemu obowiązkowi;
- 3) który podlega obowiązkowi wpisu do rejestru partnerów sektora publicznego oraz którego ostatecznymi beneficjentami rzeczywistymi są osoby wymienione enumeratywnie w treści przepisu § 11 lit. c);

- 4) którego podwykonawca podlega obowiązkowi wpisu do rejestru partnerów sektora publicznego oraz którego ostatecznymi beneficjentami rzeczywistymi są osoby wymienione enumeratywnie w treści przepisu § 11 lit. c).

W tym miejscu wskazać należy, że rejestr partnerów sektora publicznego (sk. *register partnerov verejného sektora*, RPVS), ustanowiony ustawą nr 315/2016 Zbioru praw z dnia 25 października 2016 r. o rejestrze partnerów sektora publicznego i zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw⁹⁹, jest systemem informacyjnym administracji publicznej, zawierającym dane o partnerach sektora publicznego, ich końcowych beneficjentach rzeczywistych oraz osobach uprawnionych, które zostały wpisane do rejestru. Rejestr prowadzi ministerstwo sprawiedliwości Republiki Słowackiej, natomiast zapisów do rejestru dokonuje sąd rejonowy w Żylinie.

Za partnera sektora publicznego uważa się na ogół osobę (fizyczną lub prawną), która jest zainteresowana szeroko pojętym prowadzeniem interesów z państwem słowackim, np. w formie zawierania umów lub otrzymywania określonych świadczeń majątkowych. Regulacje prawne precyzyjnie określają, które podmioty mają obowiązek ubiegać się o wpis do rejestru i tym samym w obrocie uzyskać status partnerów sektora publicznego¹⁰⁰.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 2 i 3 ustawy RPVS partnerem sektora publicznego jest osoba:

- 1) na rzecz której ma zostać spełnione jednorazowe świadczenie wynikające z umowy, którego wartość przewyższa kwotę 100 000 EUR;
- 2) na rzecz której ma zostać spełnionych kilka płatności częściowych lub okresowych wynikających z umowy, których łączna wartość przewyższa kwotę 250 000 EUR.

Należy dojść do wniosku, że w ramach systemu zamówień publicznych naszych południowych sąsiadów wykonawca, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, którego szacunkowa wartość przewyższa wskazane wyżej kwoty, przed zawarciem umowy o wykonanie takiego zamówienia zobowiązany jest uzyskać wpis do rejestru partnerów sektora publicznego¹⁰¹. Dlatego też w praktyce zaleca się wykonawcom dokonanie czynności rejestracji z odpowiednim wyprzedzeniem.

Więcej szczegółowych informacji, w tym informacji dotyczących składania wniosków o dokonanie wpisu znajduje się na oficjalnej stronie rejestru partnerów sektora publicznego pod adresem: <https://www.justice.gov.sk/sluzby/register-partnerov-verejneho-sektora/>.

⁹⁹ sk. *Zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov*, dalej jako „ustawa RPVS”

¹⁰⁰ por. P. Pohorelá, *Zákon o registri partnerov verejného sektora (RPVS) – sumár kľúčových informácií*, podnikajte.sk, 19.10.2021, <https://www.podnikajte.sk/zakonne-povinnosti-podnikatela/zakon-o-registri-partnerov-verejneho-sektora-rpvs-sumar> (dostęp: 01.01.2023)

¹⁰¹ por. P. Pohorelá, *Kto sa zapisuje do registra partnerov verejného sektora (RPVS)?*, podnikajte.sk, 24.08.2021, <https://www.podnikajte.sk/zakonne-povinnosti-podnikatela/kto-sa-zapisuje-do-registra-partnerov-verejneho-sektora-rpvs> (dostęp: 01.01.2023)

3.6.2. Zgodność umowy z dokumentami przetargowymi i złożoną ofertą

Słowacka ustawa mocą przepisu § 56 ust. 1 stanowi wprost, że zawarta umowa nie może być sprzeczna z dokumentami przetargowymi oraz ofertą złożoną przez wybranego wykonawcę.

Wynika to przede wszystkim z faktu, że umowa, jako wynik przeprowadzonego postępowania będzie odzwierciedlać wszystko to, co było przedmiotem zamówienia, jak również to, co było wynikiem odpowiedzi wybranego wykonawcy na opublikowane warunki zamówienia i określenie przedmiotu zamówienia w treści złożonej przez niego oferty¹⁰². Niedopuszczalna jest zatem jakakolwiek merytoryczna ingerencja w umowę (nie mająca charakteru czysto formalnego lub inna niż poprawa oczywistych błędów pisarskich lub rachunkowych), która mogłaby skutkować istotnym wpływem na wynik przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia.

3.6.3. Okresy karencji

Po dokonaniu wyboru najkorzystniejszej oferty, zamawiający jest zobowiązany do zawarcia umowy z wybranym przez siebie wykonawcą. Umowa nie może być jednak podpisana przed upływem terminu, o którym mowa na gruncie § 56 ust. 2 słowackiej ustawy. Treść przepisu ustanawia bowiem tzw. *okresy karencji* (sk. *odkladné lehoty*) czyli okresy, w których zamawiający nie jest uprawniony do zawarcia umowy o zamówienie publiczne i tym samym do ostatecznego zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Regulacja ta jest praktyczną implementacją klauzuli *standstill*, obecnej na gruncie prawodawstwa unijnego i ma na celu umożliwienie zainteresowanym wykonawcom skorzystania ze środków ochrony prawnej.

Co do zasady, jeżeli wykonawcy nie skorzystali z przysługujących im środków ochrony prawnej lub nie zostały one złożone w terminie, zamawiający może zawrzeć umowę z wybranym wykonawcą nie wcześniej niż:

- 1) 16 dnia od dnia zawiadomienia o wyniku oceny ofert;
- 2) 11 dnia od dnia zawiadomienia o wyniku oceny ofert w przypadku, gdy komunikacja odbywa się przy użyciu narzędzi elektronicznych.

Dalej przepisy stanowią, że w sytuacji, kiedy do zamawiającego wpłynął wniosek o korektę, zamawiający może zawrzeć umowę z wybranym wykonawcą nie wcześniej niż:

- 1) 11 dnia od dnia upływu terminu na dokonanie usunięcia naruszenia, jeżeli wykonawca nie wniósł sprzeciwu;
- 2) 16 dnia od dnia zawiadomienia o odrzuceniu wniosku o korektę (11 dnia od dnia zawiadomienia w przypadku, gdy komunikacja odbywa się przy użyciu narzędzi elektronicznych), jeżeli wykonawca nie wniósł sprzeciwu;

¹⁰² por. ÚVO, *metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 13809-5000/2019* z dnia 17.10.2019, dostępne pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/metodicke-usmernenia-a-vykladove-stanoviska/metodicke-usmernenia-k-zakonu-c-343-2015-zz/usmernenie-detail/1068587?cHash=74a194387f22aef674e50fba230c0cc5> (dostęp: 01.01.2023)

- 3) 11 dnia od dnia upływu terminu na rozstrzygnięcie wniosku o korektę w przypadku gdy zamawiający nie podjął żadnych działań w związku z doręczonym wnioskiem a wykonawca nie wniósł sprzeciwu.

Natomiast w sytuacji wniesienia sprzeciwu od rozstrzygnięcia wniosku o korektę, zamawiający może zawrzeć umowę z wybranym wykonawcą, jeżeli zachodzi jedno z następujących zdarzeń:

- 1) doręczenie zamawiającemu decyzji Urzędu o umorzeniu postępowania kontrolnego;
- 2) wejście w życie decyzji Urzędu o merytorycznym oddaleniu wniesionego sprzeciwu.

Nie dotyczy to jednak sprzeciwu wniesionego w postępowaniu o udzielenie zamówienia, którego przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych o szacunkowej wartości od kwoty 800 000 EUR do 3 000 000 EUR. W przypadku takich zamówień, na mocy zmian dokonanych *wielką nowelizacją* wniesienie sprzeciwu nie będzie stanowić przeszkody do zawarcia umowy¹⁰³.

Ponadto, bez uszczerbku dla ww. przepisów, zamawiający może zawrzeć umowę nie wcześniej niż 11 dnia od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z regulacją § 26 ust. 7 ustawy ZVO w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

3.6.4. Zapewnienie współpracy przy zawarciu umowy

Regulacja § 56 ust. 8 ustawy ZVO stanowi, że wybrany wykonawca jest zobowiązany zapewnić zamawiającemu odpowiednią współpracę potrzebną dla zawarcia umowy tak, aby mogła ona zostać zawarta w terminie 10 dni roboczych od dnia upływu opisanych powyżej okresów karencji.

W tym zakresie należy zauważyć, że słowacki ustawodawca nie określa wprost, co należy rozumieć przez sformułowanie *zapewnienia odpowiedniej współpracy*. Przedstawiciele doktryny stoją na stanowisku, że przy interpretacji tego pojęcia należy przede wszystkim mieć na względzie jego cel, którym jest zapewnienie, że wybrany wykonawca faktycznie będzie w stanie zawrzeć umowę, tj. że brak współpracy z jego strony nie zniweczy zasadniczego celu postępowania o udzielenie zamówienia. Wprowadzenie tej instytucji na grunt obowiązującej ustawy wynikało z praktyki, gdzie często dochodziło do sytuacji, w których wybrany wykonawca nie przystępował do zawarcia umowy, co w rezultacie narażało zamawiającym poważnych problemów¹⁰⁴.

W związku z powyższym, na mocy przepisów § 56 ust. 9-11 słowacka ustawa przewiduje, że jeżeli wybrany wykonawca odmówi zawarcia umowy lub nie zapewni zamawiającemu odpowiedniej współpracy potrzebnej do jej zawarcia w ciągu 10 dni roboczych od dnia upływu okresu karencji, to zamawiający dysponuje możliwością zawarcia umowy z wykonawcą, który został sklasyfikowany na drugim miejscu w rankingu ofert.

¹⁰³ por. ÚVO, *Veľká novela v kocke*, 2022, s. 16

¹⁰⁴ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 129

3.7. Środki ochrony prawnej

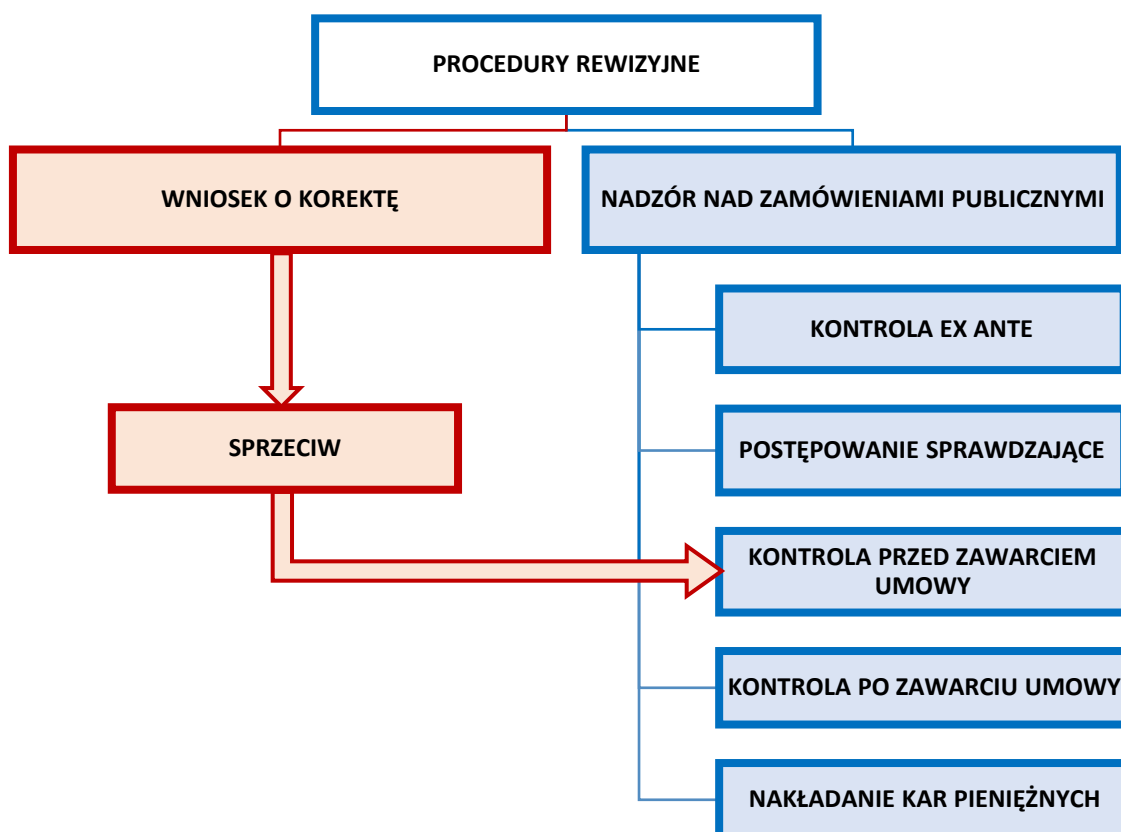
3.7.1. Wprowadzenie – procedury rewizyjne

Środki ochrony prawnej, uregulowane w Rozdziale czwartym Części VI ustawy ZVO i nazwane przez słowackiego prawodawcę *procedurami rewizyjnymi* (sk. *revízne postupy*) poza typowymi postępowaniami odwoławczymi *sensu stricto* (wniosek do zamawiającego o korektę warunków, sprzeciw do Urzędu od rozstrzygnięcia zamawiającego w sprawie wniosku o korektę, wniosek o stwierdzenie nieważności umowy, umowy koncesji lub umowy ramowej) obejmują również środki kontroli administracyjnej nad działaniami zamawiających związanymi z udzielaniem zamówień publicznych, koncesji oraz przeprowadzaniem konkursów. Kontrolę nad prawidłowością udzielania zamówień publicznych przez słowackich zamawiających prowadzi przede wszystkim Urząd Zamówień Publicznych, który może podejmować działania kontrolne nie tylko na podstawie wniosków uczestników określonego postępowania o udzielenie zamówienia, lecz także z własnej inicjatywy oraz na wniosek innych podmiotów określonych w ustawie. Procedury rewizyjne chronią także interes ogólny w postaci zgodności z prawem i porządku w procesie udzielania zamówień publicznych¹⁰⁵.

Zgodnie z treścią regulacji § 163 słowackiej ustawy ZVO, do procedur rewizyjnych w zamówieniach, koncesjach oraz konkursach zaliczamy:

- 1) wniosek wykonawcy do zamawiającego o korektę naruszenia (sk. *žiadosť o nápravu*);
- 2) nadzór Urzędu nad zamówieniami publicznymi (sk. *dohľad nad verejným obstarávaním*), w ramach którego należy wyróżnić przede wszystkim:
 - a) kontrolę *ex ante* dokumentacji zamówień i koncesji o wartości powyżej progów unijnych (sk. *ex ante posúdenie*), podejmowaną z inicjatywy instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego (§ 168 ustawy ZVO) w celu ustalenia zgodności lub niezgodności przedstawionych dokumentów przetargowych;
 - b) postępowanie sprawdzające (sk. *preskúmavanie*), wszczynane z własnej inicjatywy Urzędu, w celu ustalenia, czy istnieją powody do wszczęcia kontroli z własnej inicjatywy (§ 166 ustawy ZVO);
 - c) kontrolę czynności zamawiającego przed zawarciem umowy, (sk. *konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného pred uzavretím zmluvy*), wszczynaną w szczególności w wyniku wniesionego sprzeciwu wykonawcy na rozstrzygnięcie przez zamawiającego wniosku o korektę, a także z własnej inicjatywy lub z inicjatywy Biura Rządu (§ 169 ust. 1 ustawy ZVO);
 - d) kontrolę czynności zamawiającego po zawarciu umowy (sk. *konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného po uzavretí zmluvy*) wszczynaną z własnej inicjatywy, z inicjatywy podmiotu nieuprawnionego do wnoszenia sprzeciwu, lub na podstawie przepisów odrębnych z inicjatywy instytucji zarządzającej lub organu audytu (§ 169 ust. 2 ustawy ZVO);
 - e) nakładanie kar pieniężnych za wykroczenia administracyjne zgodnie z § 182.

¹⁰⁵ por. ÚVO, *Stručná príručka...*, op. cit., s. 27

W doktrynie podkreśla się, że wskazany wyżej podział został dokonany ze względu na podmiot, który rozpatruje określone instrumenty prawne¹⁰⁶.

Podział ten implikuje ponadto wyraźną dwuetapowość słowackiej procedury odwoławczej, której pierwszy etap przypomina polskie procedury z czasów obowiązywania instytucji *protestu*, zniesionej nowelizacją dokonaną w dniu 2 grudnia 2009 roku.

Wykonawca, który zamierza zakwestionować określone w ustawie czynności zamawiającego musi w pierwszej kolejności zwrócić się do zamawiającego z wnioskiem o korektę naruszenia. Jeżeli skorzystanie z tej instytucji nie doprowadzi do pomyślnego zakończenia i rozwiązania zaistniałego sporu między wykonawcą a zamawiającym, wykonawca może następnie wnieść do Urzędu sprzeciw (sk. *námietky*), w rezultacie którego ÚVO przeprowadzi procedurę kontroli czynności zamawiającego przed zawarciem umowy.

¹⁰⁶ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 213

W słowackim systemie zamówień publicznych procedura odwoławcza jest dwuetapowa:

1. wniosek o korektę wnoszony do zamawiającego;
2. sprzeciw wnoszony do Urzędu Zamówień Publicznych.

Źródło: ustawa ZVO, ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 213

3.7.2. Wniosek o korektę

3.7.2.1. Informacje ogólne

Instytucja ta została unormowana w przepisach § 164 ustawy ZVO zgodnie z którymi oferent, kandydat, uczestnik albo osoba, której prawa lub interesy prawnie chronione zostały naruszone lub mogą zostać naruszone w wyniku czynności dokonanej przez instytucję zamawiającą, podmiot zamawiający lub podmiot dotowany, mogą złożyć wniosek o korektę skierowany przeciwko:

- 1) ogłoszeniu o zamiarze zawarcia umowy lub umowy koncesji, przeciwko warunkom określonym w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym, w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do składania ofert, w ogłoszeniu o koncesji, w ogłoszeniu o konkursie oraz w zaproszeniu do składania ofert w przypadku zamówień o wartości poniżej progów;
- 2) warunkom określonym w innych dokumentach niezbędnych do przygotowania wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, oferty lub pracy konkursowej ustalonym przez instytucję zamawiającą, podmiot zamawiający lub podmiot dotowany.

Jak wynika z powyższego, wniosek o korektę zasadniczo dotyczy warunków udziału w postępowaniu oraz wymogów ustalonych przez zamawiającego w dokumentach przetargowych. Umożliwia osobom uprawnionym zwrócić się bezpośrednio do zamawiającego z pisemnym wnioskiem o uzyskanie korekty dokonanych czynności lub usunięcia dyskryminujących, czy też nieproporcjonalnych wymagań określonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia (także koncesji oraz w konkursie). Podkreślić należy, że uprzednie skorzystanie z wniosku o korektę jest obligatoryjną przesłanką legitymacji do wniesienia sprzeciwu do Urzędu, na podstawie § 170 ust. 3 lit. a) i b) ustawy ZVO.

Celem tej instytucji jest przede wszystkim umożliwienie szybkiego i skutecznego rozwiązania zaistniałego sporu, czy też zaistniałych wątpliwości bezpośrednio pomiędzy obiema zaangażowanymi stronami. W sytuacji gdy wykonawca uważa, że już na samym początku postępowania o udzielenie zamówienia (koncesji, konkursu) występuje element niezgodny z prawem, zwraca się do zamawiającego o jego korektę lub usunięcie. Zamawiający natomiast rozpatruje doręczony wniosek samodzielnie, bez angażowania w ten proces Urzędu Zamówień Publicznych¹⁰⁷.

3.7.2.2. Terminy wniesienia

Wniosek o korektę co do zasady składa się przy pomocy narzędzia elektronicznego, za pośrednictwem którego prowadzone jest dane postępowanie o udzielenie zamówienia lub w zwykłej formie papierowej, w terminach określonych w obecnie obowiązujących regulacjach, podanych poniżej.

W tym miejscu należy zauważyć, że wniosek składany w formie elektronicznej przy pomocy narzędzia elektronicznego uważa się za doręczony zamawiającemu w dniu jego wysłania, zaś wniosek składany w formie papierowej musi zostać zamawiającemu faktycznie doręczony w wyznaczonych terminach.

Wniosek skierowany przeciwko warunkom określonym w ogłoszeniu o zamiarze zawarcia umowy lub koncesji, w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym lub stanowiącym zaproszenie do składania ofert, wnosi się do zamawiającego w terminie 10 dni od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym UE lub w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Jeżeli chodzi natomiast o wniosek o korektę skierowany przeciwko warunkom określonym w innych dokumentach niezbędnych do przygotowania oferty lub pracy konkursowej, należy doręczyć zamawiającemu:

- a) w przypadku zamówień, koncesji lub konkursów, o wartości powyżej progów unijnych – nie później niż na 4 dni robocze przed upływem terminu składania ofert lub prac konkursowych pod warunkiem, że dokumenty zostały udostępnione nie później niż 15 dni przed upływem terminu składania ofert lub prac konkursowych; jeżeli zostały

¹⁰⁷ por. M. Garaj, *Na čo je dobrá žiadosť o nápravu? A prečo je pre nás komplikovaná úprava kaucii?*, portal www.verejneobstaravania.sk, 06.01.2018, <https://www.verejneobstaravania.sk/clanky/72/na-co-je-dobra-ziadost-o-npravu-a-preco-je-pre-nas-komplikovana-uprava-kaucii> (dostęp: 01.01.2023)

udostępnione później, wniosek o korektę warunków uczestnictwa należy doręczyć nie później niż w terminie 10 dni od dnia udostępnienia tych dokumentów;

- b) w przypadku zamówień lub koncesji o wartości poniżej progów – nie później niż na 2 dni robocze przed upływem terminu składania ofert pod warunkiem, że dokumenty zostały udostępnione nie później niż 15 dni przed upływem terminu składania ofert; jeżeli zostały udostępnione później, wniosek o korektę należy doręczyć nie później niż w terminie 10 dni od dnia udostępnienia tych dokumentów;
- c) w przypadku gdy wyznaczono w zamówieniach publicznych termin na złożenie wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu – nie później niż na 4 dni robocze przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu pod warunkiem, że dokumenty zostały udostępnione nie później niż 15 dni przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu; jeżeli zostały udostępnione później, wniosek o korektę warunków uczestnictwa należy doręczyć nie później niż w terminie 10 dni od dnia udostępnienia tych dokumentów.

TERMINY NA ZŁOŻENIE DO ZAMAWIAJĄCEGO WNIOSKU O KOREKTĘ	
Wniosek o korektę warunków określonych w ogłoszeniu	Co do zasady w terminie 10 dni od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym UE lub w Biuletynie Zamówień Publicznych.
Wniosek o korektę warunków określonych w innych dokumentach	Co do zasady nie później niż na 4 dni robocze przed upływem terminu składania ofert lub prac konkursowych pod warunkiem, że dokumenty zostały udostępnione nie później niż 15 dni przed upływem terminu składania ofert lub prac konkursowych w przypadku zamówień, koncesji i konkursów o wartości powyżej progów unijnych
	Co do zasady nie później niż na 2 dni robocze przed upływem terminu składania ofert pod warunkiem, że dokumenty zostały udostępnione nie później niż 15 dni przed upływem terminu składania ofert w przypadku zamówień lub koncesji, o wartości poniżej progów unijnych
	Nie później niż na 4 dni robocze przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu pod warunkiem, że dokumenty zostały udostępnione nie później niż 15 dni przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu

3.7.2.3. Elementy

W myśl § 164 ust. 2 ustawy ZVO wniosek o korektę musi zawierać następujące obligatoryjne elementy:

- 1) dane identyfikujące wnioskodawcę;
- 2) dane identyfikujące zamawiającego;
- 3) oznaczenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach którego składany jest wniosek;
- 4) opis istotnych faktów oraz określenie dowodów na ich poparcie;
- 5) żądanie wnioskodawcy co do rozstrzygnięcia wniosku;
- 6) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do działania w jego imieniu.

3.7.2.4. Rozstrzygnięcie

Zgodnie z treścią regulacji § 165 ust. 3 ustawy ZVO zamawiający zobowiązany jest rozpatrzyć i rozstrzygnąć prawidłowo złożony lub uzupełniony wniosek, w terminie 7 dni od dnia jego złożenia.

Zamawiający zawiadamia pisemnie:

- 1) w przypadku uwzględnienia – wnioskodawcę oraz wszystkich znanych oferentów, kandydatów i uczestników o rozstrzygnięciu wniosku o korektę wraz z uzasadnieniem oraz wskazaniem sposobu i terminu dokonania korekty;
- 2) w przypadku niewzględnienia – wnioskodawcę o odrzuceniu jego wniosku o korektę wraz z uzasadnieniem.

Przepisy ustawy ZVO stanowią, że jeżeli wniosek o korektę nie zawiera wymienionych obligatoryjnych elementów lub nie wpłynął w wymaganej formie, zamawiający nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku wezwie wnioskodawcę o uzupełnienie braków. Uzupełniony wniosek o korektę należy doręczyć zamawiającemu w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania.

W sytuacji kiedy wniosek o korektę nie wpłynie do zamawiającego w przewidzianym przepisami prawa terminie lub jeżeli po wezwaniu do uzupełnienia braków wciąż nie spełnia wymogów albo nie zostaje doręczony w wymaganej formie, zamawiający odrzuca wniosek o korektę oraz informuje wnioskodawcę pisemnie o odrzuceniu wraz z uzasadnieniem, w terminie 5 dni od dnia otrzymania wniosku o o korektę lub po upływie 3-dniowego terminu na uzupełnienie braków.

UWZGLĘDNIENIE WNIOSKU O KOREKTĘ
<ul style="list-style-type: none"> • zamawiający uznaje, że wniosek o korektę oraz argumentacja wykonawcy są uzasadnione • zamawiający informuje oferentów, kandydatów i uczestników o uwzględnieniu wniosku oraz podejmuje działania w celu usunięcia zaistniałych naruszeń
ODRZUCENIE WNIOSKU O KOREKTĘ
<ul style="list-style-type: none"> • zamawiający nie znajduje powodów dla uwzględnienia wniesionego wniosku o korektę i argumentacji wnioskodawcy • wniosek o korektę został doręczony poza ustawowym terminem • wniosek o korektę nie spełnia wymogów formalnych • po wezwaniu o uzupełnienie braków wniosek o korektę wciąż nie spełnia wymogów formalnych lub nie wpłynął w wymaganej formie

Doręczenie pisemnego rozstrzygnięcia uprawnia wnioskodawcę do wniesienia sprzeciwu do Urzędu w zakresie tych samych faktów i okoliczności, które podnosił we wniosku o korektę. Jednakże zgodnie z obowiązującymi regulacjami wnioskodawca traci uprawnienie do wniesienia sprzeciwu w sytuacji, gdy:

- 1) wniosek o korektę został przez zamawiającego odrzucony z powodu doręczenia go poza ustawowym terminem;
- 2) wnioskodawca nie doręczył zamawiającemu uzupełnionego wniosku o korektę w odpowiedzi na wezwanie o jego uzupełnienie.

3.7.3. Sprzeciw

3.7.3.1. Informacje ogólne

Procedura kontrolna czynności zamawiającego na podstawie wniesionych przez wykonawców lub kandydatów sprzeciwów (sk. *námietky*) jest postępowaniem Urzędu jako niezależnego organu w dziedzinie zamówień publicznych, którego celem jest zapewnienie szybkiej i skutecznej ochrony podmiotom, których prawa lub prawnie chronione interesy zostały naruszone przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, koncesji lub w konkursie.

Podkreślić należy, że w ramach wykonywanych kompetencji, Urząd Zamówień Publicznych jest władny nakazać zamawiającym wdrożenie odpowiednich środków zaradczych celem usunięcia naruszeń, do których doszło w wyniku nieprawidłowego stosowania prawa¹⁰⁸.

Na podstawie § 170 ust. 1 ustawy ZVO prawo do wniesienia sprzeciwu przysługuje:

- 1) oferentowi;
- 2) kandydatowi, którego prawa lub interesy prawnie chronione zostały naruszone lub mogą zostać naruszone w wyniku czynności dokonanej przez zamawiającego publicznego;

¹⁰⁸ por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 220

- 3) uczestnikowi konkursu;
- 4) podmiotowi, którego prawa lub interesy prawnie chronione zostały naruszone lub mogą zostać naruszone w wyniku czynności dokonanej przez zamawiającego publicznego, przy czym za taką osobę nie jest uważany członek grupy wykonawców, w sytuacji, gdy nie wnosi sprzeciwu w imieniu całej grupy;
- 5) organom administracji państwowej w przypadku zamówień finansowanych ze środków UE i po udowodnieniu interesu prawnego.

Wskazane wyżej podmioty do momentu zawarcia umowy w sprawie wykonania zamówienia publicznego, mogą wnieść swoje sprzeciwy przeciwko:

- 1) ogłoszeniu o zamiarze zawarcia umowy lub umowy koncesji, przeciwko warunkom określonym w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym, w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do składania ofert, w ogłoszeniu o koncesji, w ogłoszeniu o konkursie oraz w zaproszeniu do składania ofert w przypadku zamówień o wartości poniżej progów;
- 2) określonym w innych dokumentach warunkom niezbędnych do przygotowania wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, oferty lub pracy konkursowej ustalonym przez zamawiającego;
- 3) wyboru oferentów;
- 4) wykluczeniu z postępowania;
- 5) niezakwalifikowaniu do dynamicznego systemu zakupów lub systemu kwalifikacyjnego;
- 6) ocenie ofert;
- 7) czynnościom zamawiającemu innym, niż określone powyżej.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z treścią § 170 ust. 2 ustawy ZVO złożenie sprzeciwu wobec czynności zamawiającego opisanych w pkt 1) i 2) powyższego wyliczenia, musi być zawsze poprzedzone złożeniem wniosku o korektę naruszenia. Doktryna podkreśla, że brak uprzedniego złożenia do zamawiającego wniosku o korektę w każdym przypadku wiąże się z niespełnieniem obligatoryjnej przesłanki do wszczęcia przez Urząd postępowania kontrolnego i skutkuje umorzeniem tego postępowania¹⁰⁹.

Jednocześnie obowiązek ten nie dotyczy sprzeciwów składanych przeciwko pozostałym czynnościom zamawiającego wskazanym w § 170 ust. 3 lit. c) - g) ustawy ZVO (wyborowi kandydatów w procedurze ograniczonej, w procedurze negocjacyjnej z ogłoszeniem, w dialogu konkurencyjnym, w partnerstwie innowacyjnym, przy udzielaniu koncesji i w konkursie, wykluczeniu, niezakwalifikowaniu do dynamicznego systemu zakupowego lub do systemu kwalifikowania, oceny ofert lub prac konkursowych i innych), jak również sprzeciwów składanych przez organy państwowe.

¹⁰⁹ *Ibidem*

Co ważne, słowacka ustawa wskazuje również sytuacje, w których wniesienie sprzeciwu nie jest możliwe:

- 1) przy udzielaniu zamówień na wykonanie robót budowlanych, których szacunkowa wartość jest równa lub niższa niż 800 000 EUR;**
- 2) przy udzielaniu zamówień o wartości poniżej progów na dostawy towarów i świadczenie usług;**
- 3) przy udzielaniu zamówień o niskiej wartości;**
- 4) przy udzielaniu koncesji o wartości poniżej progów;**
- 5) przy udzielaniu zamówień na dostawy towarów i świadczenie usług w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, których szacunkowa wartość jest równa lub niższa niż limit finansowy ustalony w § 5 ust. 5 lit. a) ustawy ZVO.**

Ponadto, zakazane jest wnoszenie sprzeciwu oczywiście nieuzasadnionego. Za taki, w myśl regulacji § 170 ust. 8 słowackiej ustawy, uznaje się sprzeciw, którego wniesienie w sposób oczywisty służy nadużyciu prawa albo arbitralnemu i bezskutecznemu jego stosowaniu lub obronie albo prowadzi do nieuzasadnionej zwłoki w procedurze kontrolnej.

Źródło: ustawa ZVO

3.7.3.2. Terminy wniesienia

Sprzeciw wnosi się zarówno do Urzędu Zamówień Publicznych jak i do zamawiającego.

Ustawa stanowi, że doręczenie sprzeciwu zamawiającemu powinno zostać dokonane w formie elektronicznej za pośrednictwem narzędzia elektronicznego za pomocą którego prowadzone jest postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli narzędzie elektroniczne takie doręczenie umożliwia. W przypadku braku takiej funkcji albo w sytuacji, gdy postępowanie nie jest prowadzone w formie elektronicznej, wówczas sprzeciw doręcza się w zwykłej papierowej formie.

Doręczenie sprzeciwu Urzędowi wykonawca realizuje w zwykłej formie pisemnej, w formie elektronicznej na podstawie przepisów szczególnych albo w formie elektronicznej za pośrednictwem narzędzia elektronicznego za pomocą którego prowadzone jest postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli narzędzie elektroniczne takie doręczenie umożliwia. Analogicznie jak w przypadku wniosku o korektę naruszenia, sprzeciw składany w formie elektronicznej przy pomocy narzędzia elektronicznego uważa się za doręczony z dniem jego wysłania, zaś sprzeciw składany w formie papierowej musi zostać faktycznie doręczony adresatom w wyznaczonych terminach.

Przepis § 170 ust. 4 ustawy ZVO stanowi, że sprzeciwy muszą wpłynąć do Urzędu i do zamawiającego nie później niż 10 dni od dnia:

- 1) otrzymania pisemnego rozstrzygnięcia wniosku o korektę naruszenia lub jego odrzuceniu;
- 2) upływu terminu na otrzymanie pisemnego rozstrzygnięcia wniosku o usunięcie naruszenia;
- 3) otrzymania zawiadomienia o wyborze oferentów, jeżeli sprzeciw dotyczy tego wyboru;

- 4) otrzymania zawiadomienia o wykluczeniu z postępowania, jeżeli sprzeciw dotyczy wykluczenia z postępowania;
- 5) otrzymania zawiadomienia o niezakwalifikowaniu do dynamicznego systemu zakupów lub systemu kwalifikowania, jeżeli sprzeciw tego dotyczy;
- 6) otrzymania zawiadomienia o wyniku oceny ofert lub wniosków, w przypadku gdy sprzeciw dotyczy oceny ofert lub wniosków;
- 7) dokonania czynności przez zamawiającego, w przypadku gdy sprzeciw dotyczy czynności innej niż wymienione wyżej; nie dotyczy to sprzeciwu składanego przez organy państwowe.

TERMINY NA WNIESIENIE SPRZECIWU DO ZAMAWIAJĄCEGO I URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	
10 dni	od dnia otrzymania lub upływu terminu na otrzymanie rozstrzygnięcia wniosku o korektę w przypadku, gdy wymagane jest uprzednie wniesienie takiego wniosku do zamawiającego
	od dnia otrzymania określonego zawiadomienia, będącego podstawą dla wnoszonego sprzeciwu
	od dnia dokonania innej określonej czynności zamawiającego, będącej podstawą dla wnoszonego sprzeciwu

3.7.3.3. Elementy sprzeciwu

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy ZVO sprzeciw wnoszony do zamawiającego i Urzędu Zamówień Publicznych powinien zawierać następujące obligatoryjne elementy:

- 1) dane identyfikujące wnioskodawcę;
- 2) dane identyfikujące zamawiającego;
- 3) oznaczenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach którego składany jest sprzeciw;
- 4) oznaczenie czynności i faktów przeciwko którym składane jest sprzeciw, przy czym jeżeli wniesienie sprzeciwu uzależnione jest od uprzedniego złożenia wniosku o korektę, sprzeciw nie może wykraczać poza treść wcześniej złożonego wniosku;
- 5) opis istotnych faktów i dowodów, jeżeli nie są one elementem dokumentacji;
- 6) żądanie związane z wniesieniem sprzeciwu;
- 7) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do działania w jego imieniu.

Ponadto, ustawa stanowi, że jeżeli sprzeciw składa osoba, której prawa lub interesy prawnie chronione zostały naruszone lub mogą zostać naruszone w wyniku czynności dokonanej przez zamawiającego, musi ona wyraźnie wskazać, które prawa lub interesy zostały naruszone lub mogą zostać naruszone. W przypadku, gdy sprzeciw składa wykonawca w imieniu grupy

wykonawców, której jest członkiem, powinien przedstawić pisemne upoważnienie do złożenia sprzeciwu w imieniu wszystkich członków grupy, nie starsze niż 3 miesiące.

Wymóg zawarcia wszystkich obligatoryjnych elementów we wnoszonym sprzeciwie jest z punktu widzenia wykonawcy istotny o tyle, że na mocy regulacji obowiązującej ustawy ZVO Urząd nie jest uprawniony do wzywania do uzupełnienia któregośkolwiek z wymogów, w przypadku ich braku. Jeżeli sprzeciw nie zawiera wszystkich wymaganych elementów, Urząd w każdym przypadku zobowiązany jest do umorzenia postępowania kontrolnego w drodze decyzji na podstawie § 174 ust. 1 lit. c) ustawy ZVO.

Jednakże wnioskodawca może, na podstawie własnego rozpoznania braków w swoim sprzeciwie, uzupełnić braki i doręczyć je Urzędowi, jednakże tylko w ustawowym terminie na wniesienie sprzeciwu¹¹⁰.

3.7.3.4. Opłata

Skuteczne wniesienie sprzeciwu wymaga od wykonawcy uiszczenia stosownej opłaty (sk. *kaucja*) na rachunek bankowy Urzędu Zamówień Publicznych. Opłata musi zostać zaksięgowana nie później niż drugiego dnia roboczego od dnia doręczenia sprzeciwu Urzędowi i zamawiającemu w przewidzianym przepisami prawa terminie. Dodatkowo, zgodnie z treścią § 172 ust. 1 zdanie drugie ustawy ZVO dla każdej czynności zamawiającego wobec której wnoszony jest sprzeciw, należy uiścić odrębną opłatę.

Zasadniczo, opłata za wniesienie sprzeciwu wynosi 0,1 % szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia, jednakże nie mniej niż 2 000 EUR i nie więcej niż:

- 1) 10 000 EUR – w przypadku sprzeciwu wnoszonego przeciwko ogłoszeniu o zamiarze zawarcia umowy lub umowy koncesji, przeciwko warunkom określonym w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w zaproszeniu do składania ofert w przypadku zamówień o wartości poniżej progów, jak również przeciwko warunkom określonym w innych dokumentach niezbędnych do przygotowania oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, ustalonym przez zamawiającego;
- 2) 50 000 EUR – w przypadku pozostałych sprzeciwów.

Wniesiona opłata podlega oczywiście zwrotowi, poza wyraźnie określonymi w przepisach prawa sytuacjami, w których to może ulec przypadkowi i stać się dochodem budżetu państwa.

Po pierwsze, opłata ulega całkowitemu przypadkowi w dniu wejścia w życie merytorycznej decyzji Urzędu o oddaleniu sprzeciwu w całości lub w dniu wejścia w życie decyzji Urzędu o umorzeniu postępowania kontrolnego z powodu uznania sprzeciwu za oczywiście nieuzasadniony.

¹¹⁰ *Ibidem*, s. 223

Po drugie, kwota w wysokości 50 % wniesionej opłaty ulega przepadkowi w dniu wejścia w życie decyzji Urzędu o umorzeniu postępowania z powodu wycofania przez wnioskodawcę wniesionego sprzeciwu do czasu merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy przez Urząd¹¹¹.

Urząd zwraca wnioskodawcy kaucję lub jej część, która nie stała się dochodem budżetu państwa, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

3.7.3.5. Rozstrzygnięcie

Zgodnie z ustawą ZVO postępowanie kontrolne rozpoczyna się z dniem doręczenia sprzeciwu Urzędowi Zamówień Publicznych.

Należy zwrócić uwagę, że regulacja § 171 ust. 2 ustawy ZVO umożliwia zamawiającemu dokonanie usunięcia naruszenia będącego przedmiotem wniesionego sprzeciwu z własnej inicjatywy. Zgodnie ze słowacką doktryną instytucja ta nazywa się *samokontrolą* zamawiającego (sk. *autoremedúra*). W sytuacji skorzystania z omawianej instytucji, zamawiający zobowiązany jest pisemnie zawiadomić odwołującego się oraz wszystkich oferentów, kandydatów i uczestników o tym fakcie wraz z uzasadnieniem oraz wskazaniem sposobu i terminu usunięcia naruszenia, analogicznie jak ma to miejsce w przypadku uznania wniosku o korektę¹¹².

Natomiast w razie nieuwzględnienia sprzeciwu, na podstawie § 173 ust. 1 ustawy ZVO kontrolowany zamawiający zobligowany jest doręczyć Urzędowi odpowiedź na wniesiony sprzeciw oraz kompletną dokumentację postępowania w oryginale, w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprzeciwu. Urząd nie uwzględni pisemnej odpowiedzi ani żadnych innych dowodów doręczonych przez kontrolowanego zamawiającego po upływie tego terminu. W postępowaniu kontrolnym wszczętym w wyniku złożonego sprzeciwu, jak wynika z treści przepisu § 175 ust. 5 ustawy ZVO, Urząd podejmuje decyzję w przedmiocie sprzeciwu w terminie 30 dni od dnia otrzymania kompletnej dokumentacji postępowania.

Na mocy przepisu § 174 ust. 1 ustawy ZVO słowacki ustawodawca uregulował sytuacje, w których Urząd umarza wszczęte postępowanie kontrolne bez merytorycznego rozstrzygnięcia co do istoty sprawy. Przepis wskazuje m.in. na takie przesłanki umorzenia, jak:

- 1) wniesienie sprzeciwu przez osobę nieuprawnioną;
- 2) wniesienie sprzeciwu po upływie terminu;
- 3) wniesiony sprzeciw nie spełnia przewidzianych prawem wymogów formalnych;
- 4) wycofanie sprzeciwu przez odwołującego się wykonawcę do czasu wydania przez Urząd merytorycznego rozstrzygnięcia co do istoty sprawy;
- 5) unieważnienie postępowania przez zamawiającego;
- 6) brak doręczenia sprzeciwu zamawiającemu;
- 7) odwołujący się wykonawca nie uiścił wymaganej prawem opłaty;

¹¹¹ por. ÚVO, *Veľká novela...*, op. cit., s. 15

¹¹² por. ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek...*, op. cit., s. 226

- 8) złożenie sprzeciwu przeciwko ogłoszeniu o zamiarze zawarcia umowy lub umowy koncesji, przeciwko warunkom określonym w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w zaproszeniu do składania ofert w przypadku zamówień o wartości poniżej progów, jak również warunkom określonym w innych dokumentach niezbędnych do przygotowania oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, ustalonym przez zamawiającego nie zostało poprzedzone złożeniem wniosku o usunięcie naruszenia;
- 9) z treści złożonego sprzeciwu lub z innych faktów znanych Urzędowi wynika, że składany sprzeciw jest oczywiście nieuzasadniony.

Jeżeli zaś chodzi o merytoryczne rozstrzygnięcie, to w myśl regulacji § 175 ust. 1 słowackiej ustawy w przypadku gdy Urząd stwierdzi, że w wyniku czynności kontrolowanego zamawiającego doszło do naruszenia przepisów ustawy ZVO, które to naruszenie miało lub mogło mieć wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia, wówczas:

- 1) w drodze decyzji nakazuje usunięcie czynności niezgodnej z prawem;
- 2) w drodze decyzji nakazuje unieważnienie postępowania lub części postępowania;
- 3) w drodze decyzji stwierdzi naruszenie ustawy ZVO oraz wymieni przepisy do których naruszenia doszło w zakresie wniesionego sprzeciwu, jeżeli sprzeciw wniesiono w postępowaniu, którego przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych o szacunkowej wartości od 800 000 EUR do 3 000 000 EUR. W takiej sytuacji, zgodnie z § 175 ust. 2 ustawy ZVO zamawiający na podstawie ostatecznej decyzji Urzędu może w trakcie prowadzonego postępowania usunąć czynność niezgodną z prawem. Jest to szczególny przypadek, w którym decyzja wydana przez Urząd w postępowaniu kontrolnym przed zawarciem umowy ma charakter deklaracyjny, nie zaś konstytutywny i został on wprowadzony na grunt słowackich regulacji w wyniku *wielkiej nowelizacji*¹¹³.

Jeśli jednak w wyniku analizy merytorycznej Urząd dojdzie do wniosku, że zamawiający nie naruszył obowiązujących regulacji, będących przedmiotem wniesionego sprzeciwu, to wówczas wyda decyzję o merytorycznym oddaleniu.

Jak stanowi § 175 ust. 5 ustawy ZVO urząd zobligowany jest do publikacji wszystkich decyzji merytorycznych na profilu kontrolowanego zamawiającego. Ponadto, w przypadku wydania decyzji stwierdzającej naruszenie przepisów prawa przez zamawiającego, Urząd doręcza taką decyzję wszystkim zainteresowanym wykonawcom.

¹¹³ zob. infografika na stronie internetowej Urzędu w zakładce *Infografiky k najdôležitejším zmenám Novely ZVO*, dotycząca zmian w procedurach odwoławczych dostępna pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/velka-novela-zakon-c-395-2021-z-z/infografiky-k-najdolezitejsim-zmenam-novely-zvo> (dostęp: 01.01.2023)

UWZGLĘDNIENIE SPRZECIWU
W wyniku merytorycznego rozstrzygnięcia sprzeciwu w sytuacji, gdy doszło do naruszenia przepisów ustawy ZVO, które to naruszenie mogło mieć wpływ na wynik postępowania Urząd w drodze decyzji jest władny nakazać usunięcie czynności niezgodnej z prawem, unieważnić postępowanie lub jego część oraz wydać decyzję o charakterze deklaratywnym w postępowaniu, którego przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych o szacunkowej wartości od kwoty 800 000 EUR do 3 000 000 EUR
MERYTORYCZNE ODDALENIE SPRZECIWU
Po dokonaniu analizy merytorycznej Urząd stwierdza, że czynności kontrolowanego zamawiającego wobec których wniesiono sprzeciw nie naruszają obowiązujących przepisów ustawy ZVO
UMORZENIE BEZ ROZSTRZYGNIĘCIA CO DO ISTOTY SPRAWY
Urząd umarza wszczęte postępowanie bez merytorycznego rozstrzygnięcia co do istoty sprawy kiedy odwołujący się wykonawca nie dopełnił ciężących na nim obowiązków formalnych oraz w innych sytuacjach enumeratywnie wymienionych w przepisach ustawy ZVO

3.7.3.6. Odwołanie od decyzji Urzędu

Zgodnie z treścią § 175 ust. 12 ustawy ZVO od decyzji Urzędu Zamówień Publicznych wydanej w postępowaniu kontrolnym nie przysługuje odwołującemu się wykonawcy żaden środek odwoławczy, taka decyzja jest zatem ostateczna w administracyjnym toku instancji. Wszystkie decyzje ÚVO podlegają publikacji na jego stronie internetowej¹¹⁴.

Jednakże od ostatecznej decyzji Urzędu przysługuje skarga do sądu, która powinna zostać wniesiona w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji skarżącemu wykonawcy.

Ponadto decyzje Urzędu o umorzeniu postępowania oraz decyzje, które są ostateczne, mogą zostać poddane kontroli przez Prezesa Urzędu z własnej inicjatywy. Jeżeli jednak przedmiotem decyzji, o której mowa w zdaniu pierwszym, jest rozpatrzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, koncesji lub umowy ramowej finansowanych w całości lub w części z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w okresie programowania w latach 2014-2020, Prezes Urzędu dokona przeglądu takich decyzji również z inicjatywy organu zarządzającego audytora lub organu certyfikującego.

¹¹⁴ zob. aktualizowany na bieżąco zbiór decyzji Urzędu w zakładce *Prehľad rozhodnutí o námietkach* dostępny pod adresem: <https://www.uvo.gov.sk/dohlad/namietky/prehľad-rozhodnuti-o-namietkach> (dostęp: 01.01.2023)

Bibliografia

AKTY PRAWNE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 93/37/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. dotycząca koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/18/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 114)

Dyrektywa 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz.Urz. UE L 335 z 20.12.2007)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 216 z 20.8.2009)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.Urz. UE L 94 z 28.3.2014)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28.3.2014)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28.3.2014)

Ustawa nr 343/2015 Zbioru praw z dnia 18 listopada 2015 r. o udzielaniu zamówień publicznych i zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw (sk. *Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnóm obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov*)

Ustawa nr 395/2021 Zbioru praw z dnia 7 października 2021 r. zmieniająca ustawę nr 343/2015 Zbioru praw z dnia 18 listopada 2015 r. o udzielaniu zamówień publicznych i zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw oraz zmieniająca i uzupełniająca niektóre ustawy

(sk. Zákon č. 395/2021 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony)

Ustawa nr 315/2016 Zbioru praw z dnia 25 października 2016 r. o rejestrze partnerów sektora publicznego i zmianie oraz uzupełnieniu niektórych ustaw *(sk. Zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov)*

Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 132/2016 Zbioru praw z dnia 23.03.2016, które ustala szczegóły dotyczące procedury certyfikacji systemów umożliwiających przeprowadzenie aukcji elektronicznej *(sk. Vyhláška č. 132/2016 Z. z. zo dňa 23. 03. 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe certifikácie systémov na uskutočnenie elektronickej aukcie);*

Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych Zbioru praw nr 152/2016 z dnia 23.03.2016, które ustala szczegóły dotyczące ogłoszeń o zamówieniach publicznych oraz ich treści *(sk. Vyhláška č. 152/2016 Z. z. zo dňa 23. 03. 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o známeniach používaných vo verejnom obstarávaní a o ich obsahu)*

Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych Zbioru praw nr 155/2016 z dnia 23.03.2016, które ustala szczegóły dotyczące Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia oraz jego treści *(sk. Vyhláška č. 155/2016 Z. z. zo dňa 23. 03. 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom európskom dokumente a jeho obsahu)*

Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 157/2016 Zbioru praw z dnia 23.03.2016, które ustala szczegóły dotyczące rodzajów konkursów ofert w dziedzinie architektury, planowania przestrzennego i inżynierii budowlanej oraz treści warunków konkursu i czynności sądu konkursowego *(sk. Vyhláška č. 157/2016 Z. z. zo dňa 23. 03. 2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o druhoch súťaží návrhov v oblasti architektúry, územného plánovania a stavebného inžinierstva, o obsahu súťažných podmienok a o činnosti poroty)*

Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 41/2019 Zbioru praw z dnia 11.02.2019, które ustala szczegóły dotyczące wymagań technicznych i funkcjonalnych dla narzędzi i urządzeń służących do komunikacji elektronicznej w zamówieniach publicznych *(sk. Vyhláška č. 41/2019 Z. z. zo dňa 11. 02. 2019, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických a funkčných požiadavkách pre nástroje a zariadenia používané na elektroniczną komunikáciu vo verejnom obstarávaní)*

Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 171/2019 Zbioru praw z dnia 11.06.2019, zmieniające Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 157/2016, które ustala szczegóły dotyczące rodzajów konkursów ofert w dziedzinie architektury, planowania przestrzennego i inżynierii budowlanej oraz treści warunków konkursu i czynności sądu konkursowego *(sk. Vyhláška č. 171/2019 Z. z. zo dňa 11. 6. 2019, ktorou sa mení a dopĺňa*

vyhláška Úradu pre verejné obstarávanie č. 157/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o druhoch súťaží návrhov v oblasti architektúry, územného plánovania a stavebného inžinierstva, o obsahu súťažných podmienok a o činnosti poroty)

Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 493/2021 Zbioru praw z dnia 13.12.2021, które ustala limity finansowe dla zamówień o wartości powyżej progów unijnych, limity finansowe dla koncesji o wartości powyżej progów unijnych oraz limity finansowe dla konkursu ofert (sk. *Vyhláška č. 493/2021 Z. z. zo dňa 13. 12. 2021, ktorou sa ustanovuje finančný limit pre nadlimitnú zákazku, finančný limit pre nadlimitnú koncesiu a finančný limit pri súťaži návrhov*)

Rozporządzenie Urzędu Zamówień Publicznych nr 73/2022 Zbioru praw z dnia 14.03.2022, które ustala treść formularza wniosku o wpis na listę środków komunikacji elektronicznej w zamówieniach publicznych (sk. *Vyhláška č. 73/2022 Z. z. zo dňa 14. 3. 2022, ktorou sa ustanovujú obsahové náležitosti dotazníka na zápis do zoznamu elektronických prostriedkov na elektronickú komunikáciu vo verejnom obstarávaní*)

Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 ze zm.)

MONOGRAFIE, PODRĘCZNIKI I OPRACOWANIA

Centrálny Koordinačný Orgán, *Jednotná príručka pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania – verzia 2, 2022*

Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, *Zmluvné vzťahy vo verejnom obstarávaní, 2020*

NKÚSR, ÚVO, *Metodika kontroly hospodárnosti a efektívnosti vo verejnom obstarávaní, 2020*

ÚVO, *Analýza najčastejších porušení vo verejnom obstarávaní, 2019*

ÚVO, *Metodika zadávania zákaziek – 4. Verzia, 2020*

ÚVO, *Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní I., 2021*

ÚVO, *Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní II., 2021*

ÚVO, *Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní III. 2022*

ÚVO, *Stručná príručka verejného obstarávania, 2020*

ÚVO, *Veľká novela v kocke, 2022*

ÚVO, *Základy MEAT kritérií pre začiatočníkov, 2022*

J. Tkáč, M. Griga, *Zákon o verejnom obstarávaní – veľký komentár*, Bratislava, Wolters Kluwer, 2016

J. Vlach, E. Sičáková-Beblavá, *Informačné minimum postupových krokov procesu verejného obstarávania*, 2009, Transparency International Slovensko

H. Nowak, M. Winiarz (red.), *Prawo Zamówień Publicznych. Komentarz.*, Warszawa 2021

P. Nowicki, *Zamówienia publiczne w Republice Czeskiej – praktyczny przewodnik*, Warszawa 2019

ARTYKUŁY

L. Bednárová, S. Khouri, S. Michalková, S. Džuková, *Zakladené princípy verejného obstarávania*, 2020, Journal of Global Science

M. Galabová, *Novela zákona o verejnom obstarávaní*, Verlag Dashöfer, 13.12.2021

M. Garaj, *Osobitné podmienky plnenia zmluvy*, portál www.verejneobstaravania.sk, 04.09.2017

M. Garaj, *Na čo je dobrá žiadosť o nápravu? A prečo je pre nás komplikovaná úprava kaucí?*, portál www.verejneobstaravania.sk, 06.01.2018

V. Michalíková, *Čo je verejné obstarávanie?*, Blog AKMV, 25.01.2022

V. Michalíková, *Podmienky účasti vo verejnom obstarávaní*, Blog AKMV, 25.01.2022

V. Michalíková, *Limity pri verejnom obstarávaní*, Blog AKMV, 25.01.2022

P. Pohorelá, *Zákon o registri partnerov verejného sektora (RPVS) – sumár kľúčových informácií*, podnikajte.sk, 19.10.2021

P. Pohorelá, *Kto sa zapisuje do registra partnerov verejného sektora (RPVS)?*, podnikajte.sk, 24.08.2021

ÚVO, *Kritérium najnižšej ceny vs. MEAT kritériá*, Zodpovedné verejné obstarávanie, 19.07.2021

P. Vargicová, *Významné zmeny vo verejnom obstarávaní od 31.3.2022*, podnikajte.sk, 02.11.2021

P. Vargicová, *Verejné obstarávanie v kocke - definícia, limity, fázy a postupy*, podnikajte.sk, 13.04.2021

P. Vargicová, *Zoznam hospodárskych subjektov*, podnikajte.sk, 19.03.2021

P. Vargicová, *Vestník verejného obstarávania – ako v ňom vyhľadávať*, podnikajte.sk, 24.04.2021

M. Vaško, *Kde sú hranice mimoriadne nízkej ponuky vo verejnom obstarávaní?*, epravo.sk, 24.02.2021

J. Vozáb, *Nový zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní od 18.4. 2016*, Vozáb & Co., 16.05.2016

METODYKI I OPINIE

ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., Preukazovanie podmienok účasti podľa § 32 ods. 1 písm. b), c)) nr 11/2019 z dnia 22.11.2019

ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., Pravidlá a postupy zadávania civilných zákaziek s nízkou hodnotou (platné od 31.3.2022) nr 3/2022 z dnia 18.03.2022

ÚVO, Všeobecné metodické usmernenia k zákonu č. 343/2015 Z.z., Pravidlá a postupy zadávania podlimitných civilných zákaziek (platné od 31.3.2022) nr 4/2022 z dnia 25.03.2022

ÚVO, metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 6763-5000/2016 z dnia 27.04.2016

ÚVO, metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 12372-5000/2016 z dnia 27.07.2016

ÚVO, metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 14303-5000/2016 z dnia 24.08.2016

ÚVO, metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 6939-5000/2018 z dnia 17.05.2018

ÚVO, metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 8243-5000/2018 z dnia 22.06.2018

ÚVO, metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 4771-5000/2019 z dnia 22.02.2019

ÚVO, metodické usmernenie k zákonu č. 343/2015 Z.z. nr 13809-5000/2019 z dnia 17.10.2019

ÚVO, Rada Úradu pre verejné obstarávanie, rozhodnutie č. 7857-9000/2018 z dnia 11.06.2018

INNE

Infografiki i materiały dydaktyczne dostępne na stronie internetowej słowackiego Urzędu Zamówień Publicznych

prezentacja mgr Simony Jurčíkovej *Verejné obstarávanie zákaziek spolufinancovaných z OPPII - skúsenosti verejného obstarávateľa Ministerstvo spravodlivosti SR*

ÚVO, *Informácia o celkovom štatistickom vyhodnotení procesu verejného obstarávania za rok 2020*

ÚVO, *Informácia o celkovom štatistickom vyhodnotení procesu verejného obstarávania za rok 2021*

Urząd Zamówień Publicznych, *Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z funkcjonowania systemu za 2021 r.*

ISBN: 978-83-67800-01-3